

1. Topdan ticarətdə malların satışının orta kəmiyyətinin xarakteristikası üçün istifadə olunan əmsal:

- √ həlqəlilik əmsalı;
- diskontlaşdırma əmsalı;
- intensiv yüklənmə əmsalı;
- ekstensiv yüklənmə əmsalı.
- variasiya əmsalı;

2. Malların hərəkətinin səmərəli sistemi təmin olunur:

- malların eyni qaydada göndərilməsi ilə;
- malların istifadəsinin məqsədli təyinatı ilə;
- bazar və qeyri bazar fondlarından istifadə etməklə ;
- √ malların topdan satışının anbar və tranzit formalarının optimal uzlaşdırılması ilə
- topdan mal dövriyyəsi planının yerinə yetirilməsi ilə;

3. Topdan ticarət təşkilatının ticarət fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan göstərici:

- mal göndərişinin ahəngdarlığı əmsalı ;
- malların sortluq əmsalı;
- korrelyasiya əmsalı;
- malların çeşidlik əmsalı.
- √ mal yeridilməsinin həlqəlik əmsalı;

4. Topdan baza tərəfindən mal göndərişi üzrə mühüm göstərici:

- topdan tiharətin təşkili;
- topdan ticarət bazasının maddi-texniki bazasının vəziyyəti;
- √ mal dövriyyəsinin ümumi həcmində bazar fondunun payı;
- anbar və tranzit mal dövriyyəsinin nisbəti.
- anbar təsərrüfatının vəziyyəti;

5. Ticarət işçisinin bir nəfərinə düşən mal dövriyyəsinin həcmi məlum olarsa fondtutumunu hesablamaq üçün hansı göstəricidən istifadə etmək olar: (Sürət 21.09.2015 12:12:57)

- materialtutumu;
- √ fondlaşdırılma;
- marjinal gəlir;
- amortizasiyatutumu;
- materialverimi;

6. Ticarət avadanlıqlarının köhnəlməsinin təhlili müəyyən edir: (Sürət 21.09.2015 12:12:54)

- ticarət avadanlıqlarının qalıq dəyərini;
- √ mal dövriyyəsinə aid edilmiş ticarət avadanlıqlarının dəyərini;
- ticarət avadanlıqlarının kompensasiya məbləğini;
- ticarət avadanlıqlarının dəyərinin artım məbləğini.
- elmi- texniki tərəqqiəticəsində ticarət avadanlıqlarının dəyərinin azalması ;

7. Ticarət avadanlıqlarının fondveriminə təsir edən birinci dərəcəli amillər aşağıdakılardır: (Sürət 21.09.2015 12:12:44)

- əsas fondların aktiv hissəsinin payı, texnologiyanın təkmilləşdirilməsi üzrə elmi-texniki tərəqqi tədbirlərinin tətbiqi;
- √ əsas fondların aktiv hissəsinin payı və onların fondverimi;
- əsas fondlarının tərkibində aktiv hissənin xüsusi çəkisi, günlük boşdayanmalar, növbəlik əmsalı,;
- əsas fondların aktiv hissəsinin payı, avadanlıqların əvəz olunması, avadanlıq vahidinin orta dəyəri
- əsas fondların aktiv hissəsinin payı, avadanlıq vahidinin orta dəyəri, növbədaxili boşdayanmalar;

8. Ticarət avadanlıqlarının dəyəri 8000 min man, fəhlələrin sayı 4000 nəfər təşkil edirsə əməyin fondla silahlanmasını hesablayın: (Sürət 21.09.2015 12:12:40)
- 3,2 min man.
  - 0,05 min man;
  - 3 min man;
  - 0,5 min man;
  - √ 2 min man;
9. Ticarət avadanlıqlarının orta illik dəyəri 1250 min man., ticarət sahəsi 200 kv.m., mal dövriyyəsi 125mln.man., işçilərin siyahı sayı 50 nəfərdir. Fond verimini hesablayın: (Sürət 21.09.2015 12:12:37)
- 233 min man.
  - 325 min man.
  - √ 100 min man.
  - 125 min man.
  - 250 min man.
10. Mal dövriyyəsinin həcmi 300 min man, ticarət avadanlıqlarının orta illik dəyəri 400 min manat olarsa fondtutumunu müəyyən edin: (Sürət 21.09.2015 12:12:35)
- √ 1,33 man ;
  - 300;
  - 350;
  - 0,95.
  - 0,75;
11. Mal dövriyyəsinin həcmi 150 min man,, ticarət avadanlıqlarının orta illik dəyəri 200 min man olmuşdur. Ticarət avadanlıqlarının fondverimini hesablayın: (Sürət 21.09.2015 12:12:32)
- 1,33 man;
  - 300 man;
  - 350 man;
  - 0,95 man.
  - √ 0,75 man;
12. Mal dövriyyəsinin həcmi 100 mln.man., ticarət avadanlıqlarının orta illik dəyəri 750 min man., o cümlədən aktiv hissənin dəyəri 500 min man., işçilərin sayı 20 nəfərdir. əməyin fondla silahlanması əmsalını hesablayın: (Sürət 21.09.2015 12:12:29)
- 23,3 min man.
  - 42,8 min man.
  - 35,7 min man.
  - √ 25 min man.
  - 31,2 min man.
13. Ticarət təşkilatının əsas fəaliyyətindən mənfəət hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:12:12)
- mal dövriyyəsi ilə tədavül xərclərinin fərqi kimi;
  - √ ümumi gəlir ilə tədavül xərclərinin fərqi kimi;
  - əmək haqqı fondu və tədavül xərclərinin cəmi kimi;
  - ümumi gəlir və tədavül xərclərinin cəmi kimi
  - satışın həcmi ilə ƏDV-nin cəmi kimi;
14. Ticarət təşkilatının xalis mənfəəti səciyyələndirir: (Sürət 21.09.2015 12:12:10)
- mənfəət vergisi büdcəyə ödənildikdən sonra təşkilatın sərəncamında qalan mənfəəti;
  - bank kreditləri ödənildikdən sonra təşkilatın sərəncamında qalan mənfəəti;
  - √ ümumi mənfəətin mənfəət vergisi büdcəyə ödənildikdən sonra təşkilatın sərəncamında qalan hissəsi;
  - material xərcləri çıxıldıqdan sonra təşkilatın sərəncamında qalan ümumi mənfəəti;
  - səhmlər üzrə dividendlər ödənildikdən sonra təşkilatın sərəncamında qalan mənfəəti;

15. Ticarət təşkilatının xalis mənfəət ilk növbədə yönəldilir: (Sürət 21.09.2015 12:12:05)

- əmək haqqı fonduna;
- ehtiyat fonduna;
- işçilərin maddi həvəsləndirilməsinə;
- xeyriyyə məqsədlərə;
- ✓ dividendlərin ödənilməsinə;

16. Təşkilatın mənfəətinə və rentabellik səviyyəsinə hansı amillər təsir göstərir: (Sürət 21.09.2015 12:12:02)

- nəqliyyat xərcləri;
- amortizasiya olunmayan əmlakın mövcudluğu;
- kommersiya amilləri;
- satışdan kənar gəlirlər və xərclər
- ✓ mal dövriyyəsinin həcmi;

17. Rentabellik səciyyələndirir: (Sürət 21.09.2015 12:11:57)

- mənfəət üzrə planın yerinə yetirilməsini;
- büdcəyə vergilərin ödənilməsinə;
- cərimə və dəbbələmələrin ödənilməsinə;
- ✓ mənfəətlə işləməsinə
- mal dövriyyəsi üzrə planın yerinə yetirilməsini;

18. Mənfəət vergisinin köçürülməsi istiqaməti: (Sürət 21.09.2015 12:11:54)

- bank;
- yuxarı təşkilat;
- malların qiymətcən düşməsi üzrə itgtnin ödənilməsi fondu;
- ehtiyatlara;
- ✓ büdcə;

19. Ticarət təşkilatının rentabelliği müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:11:10)

- ✓ faiz ifadəsində mənfəətin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində tədavül xərclərinin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində ümumi gəlirin kommersiya xərclərinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində realizə edilmiş ticarət güzəştinin mənfəətə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində mal dövriyyəsinin mənfəətə nisbəti kimi;

20. Ticarət təşkilatının aktivlərinin rentabelliği müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:11:07)

- faiz ifadəsində mənfəətin cari aktivlərin orta dəyərində nisbəti kimi;
- ✓ faiz ifadəsində xalis mənfəətin aktivlərin orta dəyərində nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində ümumi gəlirin cari aktivlərə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində realizə edilmiş ticarət güzəştinin aktivlərə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində aktivlərin orta dəyərinin xalis mənfəətə nisbəti kimi;

21. Təsərrüfat resurslarının rentabelliği müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:11:03)

- mal dövriyyəsinin hər manatına düşən mənfəət məbləğini;
- ✓ təsərrüfat resurslarının hər manatına düşən mənfəət məbləğini;
- mal dövriyyəsinin hər manatına düşən gəlir məbləğini;
- mal ehtiyatlarının hər manatına düşən gəlir məbləğini;
- mal ehtiyatlarının hər manatına düşən mənfəət məbləğini;

22. Satışdan mənfəət müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:11:01)

- realizə olunmuş ticarət güzəşti məbləği kimi;
- tədavül xərclərinin səviyyəsi kimi;

- ümumi gəlirlə kommersiya xərcləri arasındakı fərq kimi;
- ümumi gəlirlə inzibati xərclər arasındakı fərq kimi;
- ✓ ümumi gəlirlə tədavül xərcləri arasında fərq kimi;

23. Malların satışından mənfəət göstəricisi səciyyələndirir: (Sürət 21.09.2015 12:10:58)

- satılmış malların dəyəri çıxılmaqla kassa pul gəliri;
- realizə olunmuş ticarət güzəşti;
- ticarət təşkilatının xalis gəliri;
- ✓ gəlirlə xərc arasında fərqi;
- büdcəyə mütləq ödəmələr çıxılmaqla kassa pul gəliri;

24. Bölüşdürüləcək gəlirlərə aşağıdakı amillər təsir göstərir: (Sürət 21.09.2015 12:10:56)

- əməyinin ödənilməsi xərcləri;
- ✓ mal dövriyyəsi və tədavül xərclərinin səviyyəsi;
- ticarət kollektivinin stabilliyi;
- qeyri məhsuldar iş vaxtı itgisi;
- kapital qoyuluşları;

25. Bölüşdürüləcək gəlirlər müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:10:53)

- fəaliyyətin digər sahəsindən realizə olunan güzəştlər və gəlirlər arasında fərq kimi;
- mal dövriyyəsi ilə tədavül xərcləri arasında fərq kimi;
- ümumi gəlirlə çatışmayan əmtəə-material qiymətlilərinin dəyəri arasındakı fərq kimi;
- tədavül xərcləri ticarət işçilərinin əməyinin ödənilməsi xərcləri arasında fərq kimi;
- ✓ ümumi gəlirlə tədavül xərcləri arasında fərq kimi;

26. Ticarət təşkilatının rentabelliği müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:10:32)

- ✓ faiz ifadəsində mənfəətin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində tədavül xərclərinin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində ümumi gəlirin kommersiya xərclərinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində realizə edilmiş ticarət güzəştinin mənfəətə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində mal dövriyyəsinin mənfəətə nisbəti kimi;

27. Ticarət təşkilatının aktivlərinin rentabelliği müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:10:28)

- faiz ifadəsində mənfəətin cari aktivlərin orta dəyərində nisbəti kimi;
- ✓ faiz ifadəsində xalis mənfəətin aktivlərin orta dəyərində nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində ümumi gəlirin cari aktivlərə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində realizə edilmiş ticarət güzəştinin aktivlərə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində aktivlərin orta dəyərinin xalis mənfəətə nisbəti kimi;

28. Təsərrüfat resurslarının rentabelliği müəyyən edir: (Sürət 21.09.2015 12:10:25)

- mal dövriyyəsinin hər manatına düşən mənfəət məbləğini;
- ✓ təsərrüfat resurslarının hər manatına düşən mənfəət məbləğini;
- mal dövriyyəsinin hər manatına düşən gəlir məbləğini;
- mal ehtiyatlarının hər manatına düşən gəlir məbləğini;
- mal ehtiyatlarının hər manatına düşən mənfəət məbləğini;

29. Satışdan mənfəət müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:10:22)

- realizə olunmuş ticarət güzəşti məbləği kimi;
- tədavül xərclərinin səviyyəsi kimi;
- ümumi gəlirlə kommersiya xərcləri arasındakı fərq kimi;
- ümumi gəlirlə inzibati xərclər arasındakı fərq kimi;
- ✓ ümumi gəlirlə tədavül xərcləri arasında fərq kimi;

30. Malların satışıdan mənfəət göstəricisi səciyyələndirir: (Sürət 21.09.2015 12:10:20)
- satılmış malların dəyəri çıxılmaqla kassa pul gəliri;
  - realizə olunmuş ticarət güzəşti;
  - ticarət təşkilatının xalis gəliri;
  - √ gəlirlə xərc arasında fərqi;
  - büdcəyə mütləq ödəmələr çıxılmaqla kassa pul gəliri;
31. Bölüşdürüləcək gəlirlərə aşağıdakı amillər təsir göstərir: (Sürət 21.09.2015 12:10:18)
- əməyinin ödənilməsi xərcləri;
  - √ mal dövriyyəsi və tədavül xərclərinin səviyyəsi;
  - ticarət kollektivinin stabilliyi;
  - qeyri məhsuldar iş vaxtı itgisi;
  - kapital qoyuluşları;
32. Bölüşdürüləcək gəlirlər müəyyən edilir: (Sürət 21.09.2015 12:10:15)
- fəaliyyətin digər sahəsindən realizə olunan güzəştlər və gəlirlər arasında fərq kimi;
  - mal dövriyyəsi ilə tədavül xərcləri arasında fərq kimi;
  - ümumi gəlirlə çatışmayan əmtəə-material qiymətlilərinin dəyəri arasındakı fərq kimi;
  - tədavül xərcləri ticarət işçilərinin əməyinin ödənilməsi xərcləri arasında fərq kimi;
  - √ ümumi gəlirlə tədavül xərcləri arasında fərq kimi;
33. Ümumi gəlirin səviyyəsi: (Sürət 21.09.2015 12:10:06)
- ticarətin həyata keçirilməsi məqsədi ilə tədavül xərcləridir;
  - √ faiz ifadəsində ümumi gəlirin mal dövriyyəsinə nisbətidir;
  - mal dövriyyəsinin qiymət artımına hasilidir;
  - təşkilatın sərəncamında qalan mənfəətdir;
  - faiz ifadəsində mal dövriyyəsinin ümumi gəlirə nisbətidir
34. Ümumi gəlirə təsir göstərən amillər: (Sürət 21.09.2015 12:09:59)
- təşkilatın kadrlarının hazırlıq səviyyəsi;
  - malların yeridilməsi forması;
  - ticarət təşkilatının maddi-texniki bazasının vəziyyəti;
  - √ mal dövriyyəsinin həcmi;
  - qiymət əlavəsinin mövcudluğu;
35. Ümumi gəlir göstəricisinin daha tam anlayışını seçin: (Sürət 21.09.2015 12:09:56)
- ƏDV-siz malların satışı;
  - √ realizə olunmuş güzəşt və qiymət artımı;
  - mal dövriyyəsi ilə tədavül xərclərinin fərqi;
  - malların alınması üzrə xərclər;
  - tədavül xərcləri;
36. Ümumi gəlirin səviyyəsi hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:10:03)
- faiz ifadəsində mənfəətin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
  - faiz ifadəsində tədavül xərclərinin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
  - √ faiz ifadəsində ümumi gəlirin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
  - faiz ifadəsində mal dövriyyəsinin qiymət artımına nisbəti kimi;
  - faiz ifadəsində mal dövriyyəsinin mənfəətə nisbəti kimi;
37. Inventarizasiya zamanı aşkar olunmuş artıq əmtəə-material qiymətlilərinin satışından daxilolmalar aid olunur: (Sürət 21.09.2015 12:09:50)
- ticarət fəaliyyətindən gəlirlərə;

- √ qeyri satışdan gəlirlərə;
- fəvqəl gəlirlərə;
- əməliyyat gəlirlərinə;
- faiz gəlirlərinə;

38. Tədavül xərclərinin azalması tempi hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:09:41)

- tədavül xərclərinin mal dövriyyəsinin həcmində nisbəti kimi;
- √ tədavül xərcləri səviyyəsi arasında fərqin onun bazis dövründəki səviyyəyə nisbəti kimi;
- tədavül xərclərinin faktiki və plan məbləqlərinin nisbəti kimi;
- mal ehtiyatlarının həcmində tədavül xərclərinin səviyyəsinə nisbəti kimi;
- mal dövriyyəsinin həcmində tədavül xərclərinin səviyyəsinə nisbəti kimi;

39. Ayrı-ayrı mallar və mal qrupları üzrə xərc tutumunun təhlilində aşağıdakı üsuldan istifadə olunur: (Sürət 21.09.2015 12:07:39)

- balans əlaqələndirmə;
- korrelyasiya;
- mütləq fərq;
- √ birbaşa hesablama;
- zəncirvari yerdəyişmə;

40. Ayrı-ayrı mallar və mal qrupları üzrə xərc tutumunun təhlili imkan verir: (Sürət 21.09.2015 12:07:36)

- mal qrupları üzrə xərclərin səviyyəsini hesablamaq;
- mal ehtiyatları balansını tərtib etmək;
- tədavül xərclərinin artım və ya azalma tempini müəyyən etmək;
- tədavül xərclərinin mal dövriyyəsinə görə səviyyəsini müəyyən etmək;
- √ xərclərin ticarət kalkulyasiyasının tərtib etmək;

41. Tədavül xərcləri əlaqədardır: (Sürət 21.09.2015 12:07:24)

- vergi ilə;
- zərər ilə;
- √ mal dövriyyəsinin həyata keçirilməsi ilə;
- malların alınması ilə;
- cərimələr ilə;

42. Tədavül xərcləri üzrə nisbi kənarlaşma səciyyələndirir: (Sürət 21.09.2015 12:09:38)

- mal dövriyyəsinə görə tədavül xərclərinin səviyyəsini;
- tədavül xərclərinin dəyişmə tempini;
- hesabat və bazis dövrü üzrə mal dövriyyəsinin həcmində görə tədavül xərclərinin səviyyəsinin fərqi;
- √ mal dövriyyəsi planının icra faizinə görə tədavül xərclərinin düzəliş edilmiş məbləği ilə onun plan məbdəği arasında fərqi;
- ticarətdə xərclərin dinamikasını;

43. Ticarət əməliyyatları üzrə hansı xərclər müstəqim xərclərə aid edilir: (Sürət 21.09.2015 12:07:56)

- material;
- təşkilatın idarə heyətinin əmək haqqı;
- hesablanmış amortizasiya;
- nəqliyyat xərcləri;
- √ satıcı və fəhlələrin əmək haqqı;

44. Tədavül xərcləri üzrə mütləq kənarlaşma səciyyələndirir: (Sürət 21.09.2015 12:07:29)

- tədavül xərclərinin səviyyəsini;
- tədavül xərclərinin dəyişmə tempini;
- √ bütün xərcləri;
- tədavül xərclərinin strukturunu;
- ticarətdə xərclərin dinamikasını;

45. Alınması real olan debitor borcları: (Sürət 21.09.2015 12:06:30)

- √ təşkilatın xalis aktivlərini artırır;
- təşkilatın xalis aktivlərini dəyişdirmir;
- bəzi hallarda təşkilatın xalis aktivlərini artırır, bəzi hallarda azaldır;
- malların satışında çətinlik yaradır;
- təşkilatın xalis aktivlərini azaldır;

46. Ticarət təşkilatının dövriyyə vəsaitlərinə daxildir: (Sürət 21.09.2015 12:06:07)

- √ əmtəə ehtiyatları;
- qısamüddətli öhdəliklərə;
- tikililər;
- qeyri maddi aktivlər;
- bitməmiş istehsal;

47. Dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin yüksəlməsi şəraitində: (Sürət 21.09.2015 12:06:00)

- dövriyyə vəsaitlərinə tələbat artır;
- əlavə xərclərə ehtiyac duyulur;
- rentabellik səviyyəsi azalır;
- maliyyə vəziyyəti pisləşir;
- √ dövriyyə vəsaitlərinə tələbat azalır;

48. Dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini əks etdirən göstərici: (Sürət 21.09.2015 12:05:52)

- maya dəyərilə cari mal ehtiyatları;
- normativdən artıq mal ehtiyatları;
- vaxtı ötmüş borclar;
- √ dövriyyə vəsaitlərinin dövrünü;
- debitor borclarının keyfiyyəti;

49. Topdan mal dövriyyəsinə təsir edən amillər qrupuna aiddir:

- əmək resursları, malların hərəkət həlqəsi və mal ehtiyatları;
- √ mal ehtiyatları, əmək resursları, maddi-texniki baza;
- malların satışının anbar forması, ticarət işçilərinin quruluşu, əmək məhsuldarlığı;
- malların satışının tranzit forması, mal ehtiyatları, əmək resursları.
- maddi-texniki baza, sistem daxili mal buraxılışı və mal ehtiyatları;

50. Topdan ticarətdə malların hərəkətinin təhlili aparılır:

- mal dövriyyəsinə görə topdan müəssisələrin qruplaşdırılması əsasında;
- mal göndərişinin təsnifatı əsasında;
- malların isitifadəsinin məqsədli təyinatı əsasında;
- mal göndərişi fondları əsasında.
- √ əmtəə balansı əsasında;

51. Qeyri-bazar fondu üzrə malların göndərilməsi səciyələndirir:

- √ müxtəlif dövlət tələbatının ödənilməsi üçün xalq istehlakı mallarının göndərişini;
- sonradan yeni məmulatların hazırlanması məqsədi ilə sənaye müəssisələrinə mal göndərişini ;
- alıcıların ərazi yerləşməsinə görə mal göndərilməsini;
- topdan ticarət təşkilatının anbarlarından malların göndərilməsini
- əhaliyə satış üçün ticarət təşkilatlarına mal göndərişini;

52. Dövriyyə vəsaitlərinin rentabelliği hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:06:47)

- mal ehtiyatlarının mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;

- orta mal ehtiyatının bir günlük mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- √ təşkilatın mənfəətinin dövriyyə vəsaitinin orta dəyərində nisbəti kimi;
- təşkilatın mənfəətinin mal dövriyyəsinin həcmində nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin bir günlük mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;

53. Tədavül xərclərinin ümumi məbdəğinin təhlili onların aşağıdakı istiqamət üzrə öyrənilməsinə nəzərdə tutur: (Sürət 21.09.2015 12:07:53)

- mütləq və nisbi kənarlaşmalar üzrə;
- √ xərc maddələri və qrupları üzrə;
- artım və ya azalma tempi üzrə;
- tədavül xərclərinin azalması məbləği üzrə;
- mal dövriyyəsinə görə onların səviyyəsi üzrə;

54. Dövriyyə vəsaitlərinin hansı növünə inflyasiya daha çox təsir göstərir: (Sürət 21.09.2015 12:06:42)

- istehsal ehtiyatları;
- qısamüddətli maliyyə qoyuluşları;
- debitor borcları;
- qeyd olunanların hamısı;
- √ milli valyutada pul vəsaitləri;

55. Ticarət təşkilatında mal ehtiyatlarının dövr sürəti 4, satışın orta illik həcmi 1000 min man. təşkil edir. Mal ehtiyatdarının orta dəyərini hesablayın: (Sürət 21.09.2015 12:07:16)

- √ 250 min man;
- 310 min man;
- 350 min man;
- 312 min man.
- 280 min man;

56. Ticarət təşkilatının dövriyyə vəsaitlərinin həcmi asılıdır: (Sürət 21.09.2015 12:06:10)

- yolda olan malların həcmindən;
- satılmamış mallara ticarət güzəştindən;
- √ mal dövriyyəsinin həcmi və sürətindən;
- tədavül xərclərindən;
- mövsümi saxlanan malların həcmindən;

57. Ticarət təşkilatının dövriyyə vəsaitləri aid edilir: (Sürət 21.09.2015 12:06:03)

- əmlaka;
- immobil vəsaitlərə;
- bitməmiş istehsala;
- qısamüddətli öhdəliklərə;
- √ cari aktivlərə;

58. Dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin azalması şəraitində: (Sürət 21.09.2015 12:05:56)

- √ dövriyyə vəsaitlərinə tələbat artır;
- əlavə xərclərə ehtiyac duyulmur;
- rentabellik səviyyəsi yüksəlir;
- maliyyə vəziyyəti yaxşılaşır;
- dövriyyə vəsaitlərinə tələbat azalır;

59. Ticarət təşkilatında bir günlük mal dövriyyəsi 1000 min man. təşkil edir, Dövriyyə vəsaitlərinin dövrünü 5 gün qısalarsa dövriyyədən çıxarılmış dövriyyə vəsaitlərinin dəyərini hesablayın: (Sürət 21.09.2015 12:07:12)

- 450 min man;
- 250 min man;

- 380 min man;
- 410 min man;
- √ 500 min man.

60. Topdan mal dövriyyəsi planının yerinə yetirilməsinə təsir edir:

- satışın həcmi və digər məxaric;
- √ daxilolmalar və mal qalıqları;
- qeyri bazar fonduna mal göndərişi;
- malların sistem daxili buraxılışı.
- bazar fonduna mal göndərişi;

61. Tədavül xərclərinin səviyyəsi hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:07:50)

- faiz ifadəsində mal dövriyyəsinin tədavül xərclərinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində mənfəətin tədavül xərclərinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində mənfəətin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- faiz ifadəsində malların daşınması xərclərinin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- √ faiz ifadəsində tədavül xərclərinin mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;

62. Tədavül xərclərinin mahiyyətinin düzgün ifadəsi: (Sürət 21.09.2015 12:07:45)

- tədavül xərcləri malların alınması üzrə xərclərdir;
- tədavül xərcləri ticarət təşkilatının işçilərinə maddi yardımın verilməsi ilə bağlı xərclərdir;
- √ tədavül xərcləri malların istehsalçılardan istehlakçılara çatdırılması üzrə xərclərdir;
- tədavül xərcləri ƏDV üzrə xərclərdir;
- tədavül xərcləri ticarət təşkilatının ödədiyi vergilərdir;

63. İqtisadi mahiyyətinə görə tədavül xərcləri təsnifləşdirilir: (Sürət 21.09.2015 12:07:42)

- material;
- √ müstəqim;
- əsas;
- köməkçi;
- əlavə;

64. Mal ehtiyatlarının dövrəni hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:06:56)

- dövriyyə vəsaitlərinin orta dəyərinin material aktivlərə nisbəti kimi;
- √ orta mal ehtiyatının bir günlük mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- mal dövriyyəsinin dövriyyə vəsaitlərinin orta dəyərinə nisbəti kimi;
- mal ehtiyatlarının mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin bir günlük mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;

65. Gün hesabı ilə dövriyyə vəsaitlərinin dövrəni hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:06:53)

- dövriyyə vəsaitlərinin orta dəyərinin material aktivlərə nisbəti kimi;
- √ dövriyyə vəsaitlərinin orta dəyərinin bir günlük mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- mal dövriyyəsinin dövriyyə vəsaitlərinin orta dəyərinə nisbəti kimi;
- mal ehtiyatlarının mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta dəyərinin mal ehtiyatlarına nisbəti kimi;

66. Dövriyyə vəsaitlərinin dövrənin təhlili zamanı müəyyən olunur: (Sürət 21.09.2015 12:06:39)

- mal dövriyyəsinin 1 manatına düşən dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri;
- dövriyyə vəsaitlərinin 1 manatına düşən mal ehtiyatlarının həcmi;
- √ hesabat dövründə dövriyyə vəsaitlərinin dövrlərinin sayı;
- mal ehtiyatlarının 1 manatına düşən dövriyyə vəsaitlərinin həcmi.
- dövriyyə vəsaitlərinin 1 manatına düşən mal dövriyyəsinin həcmi;

67. Dövryyə vəsaitlərinin artım sürəti: (Sürət 21.09.2015 12:06:35)

- mal dövryyəsinin artım sürətini ötməlidir;
  - normaitvdən çox olmalıdır;
  - normaitvdən az olmalıdır;
  - ticarət təşkilatının xərclərini ötməlidir.
- √ mal dövryyəsinin artım sürətini ötməməlidir;

68. Azad olmuş dövryyə vəsaitlərinin məbləği hesablanır: (Sürət 21.09.2015 12:06:32)

- günlük mal dövryyəsinin dövryyə vəsaitlərinin dövrünün sülətlənməsi (ləngiməsi) günlərinin sayına nisbəti kimi;
- √ dövryyə vəsaitlərinin dövrünün sülətlənməsi (ləngiməsi) günlərinin sayının günlük mal dövryyəsinin həcminə hasili kimi;
- bir dövryyənin uzunluğunun hesabat dövrünün günlərinin sayına hasili kimi;
  - dövryyə vəsaitlərinin orta dəyərinin mal dövryyəsinin həcminə nisbəti kimi;
  - dövryyə vəsaitlərinin dövrünün sülətlənməsi (ləngiməsi) günlərinin sayının günlük mal dövryyəsinin həcminə nisbəti kimi;

69. Dövryyə vəsaitlərinin vəziyyətinə inflyasiya necə təsir göstərir: (Sürət 21.09.2015 12:06:50)

- təşkilatın xalis aktivlərini artırır;
  - təşkilatın işinin riskini azaldır;
  - kapitala tələbatı artırır;
- √ vergi kimi;
- təşkilatın xalis aktivlərini azaldır;

70. Bazar fondu üzrə malların göndərilməsi səciyyələndirir:

- mal göndərişi üzrə planın yerinə yetirilməməsini;
  - sənaye istehlakı üçün göndərilmiş əmtəə kütləsinin həcmi
  - malın istehsalçıdan istehlakçıya çatdırılması həlqəsində məcmu satışın həcmi;
  - istehsaldan daxil olmuş əmtəə kütləsinin həcmi;
- √ pərakəndə şəbəkə vasitəsi ilə əhaliyə satış üçün göndərilmiş əmtəə kütləsinin həcmi;

71. Ticarət əlavəsi nədir: (Sürət 21.09.2015 12:09:53)

- malın satış və alış qiyməti arasındakı fərq;
  - satışdan verginin ödənilməsi üçün malın qiymətinə əlavə;
  - ticarət işçilərinin əməyinin ödənilməsi üçün malın qiymətinə əlavə;
- √ xərclərin örtülməsi və mənfəət təmin edən qiymət elementi;
- ƏDV ödənilməsinə istiqamətlənmiş malın qiymətinə əlavə;

72. Tərkibinə görə pərakəndə mal dövryyəsi aşağıdakı qruplara bölünür:

- sistem daxili və respublikadan kənara mal satışı
  - bərabər və qeyri bərabər
  - bazar və qeyri bazar;
  - anbar və tranzit;
- √ əhaliyə mal satışı və xırda topdan satış;

73. Pərakəndə mal dövryyəsinin təhlili prosesində müəyyən olunur:

- √ əhalinin tələbatının ödənilməsi səviyyəsi
- malların satışının bazar fondu
  - malların satışının qeyri bazar fondu
  - mal ehtiyatlarının vəziyyəti
  - mal yeridilməsinin həlqəliliyi;

74. Pərakəndə mal dövryyəsinə səciyyələndirir:

- sonradan əhaliyə satmaq üçün malların ticarət təşkilatlarına realizə edilməsi;
- istehsal məqsədləri üçün müəssisə və təşkilatlara mal satışı;

- malların sistem daxili buraxılışı;
- bazar və qeyri bazar fondları üzrə mal satışı .
- ✓ şəxsi istifadə üçün əhaliyə mal satışı

75. Pərakəndə mal dövriyyəsinin təhlili aşağıdakıların hesablanması ilə başlanır:

- dövrün sonuna mal ehtiyatları qalıqları;
- xırda topdan mal satışının həcmi.
- dövrün əvvəlinə mal ehtiyatları qalıqları;
- ✓ malların pərakəndə satışının faktiki həcmi;
- daxil olmuş malların faktiki həcmi;

76. Malların quruluşuna görə pərakəndə mal dövriyyəsinin təhlilinin məqsədi:

- avtomatlar vasitəsi ilə malların satışının öyrənilməsi.
- ilkin sifarişlər üzrə sənaye müəssisələrində pərakəndə ticarətin qiymətləndirilməsi;
- ✓ istehlak tələbinin öyrənilməsi;
- stasionar müəssisələrin payının öyrənilməsi;
- nümunə və kataloqlar üzrə malların satışının qiymətləndirilməsi;

77. Satış formasına görə pərakəndə mal dövriyyəsinin təhlili aşağıdakı istiqamətlər üzrə aparılır:

- əhaliyə və müəssisələrə mal satışı;
- ✓ nağd pulla və kreditlə satış
- bazar və qeyri bazar;
- anbar və tranzit;
- xırda topdan satış və sistem daxili buraxılış

78. Növünə görə pərakəndə mal dövriyyəsi bölünür:

- bazar və qeyri bazar;
- nağd və kreditə satış
- ✓ əhaliyə və müəssisələrə mal satışı;
- anbar və tranzit;
- xırda topdan satış və sistem daxili buraxılış

79. Pərakəndə mal dövriyyəsinin həcminə təsir edən amillər:

- əmək resursları, malların hərəkət həlqəsi və mal ehtiyatları
- malların satışının tranzit forması, mal ehtiyatları, əmək resursları;
- malların satışının anbar forması, ticarət işçilərinin quruluşu, əmək məhsuldarlığı;
- maddi-texniki baza, sistem daxili mal buraxılışı və mal ehtiyatları;
- ✓ mal ehtiyatları, əmək resursları, maddi-texniki baza.

80. Malların strukturunun təhlili nəzərdə tutur:

- stasionar müəssisələrin payının müəyyən edilməsi;
- səyyar ticarət vasitələrinin xüsusi çəkisi;
- kataloq üzrə mal satışının xüsusi çəkisi.
- kiçik topdan satışın xüsusi çəkisi;
- ✓ hər bir mal qrupunun xüsusi çəkisi;

81. Mal qrupları üzrə xalis pərakəndə mal dövriyyəsinin bölüşdürülməsi aşağıdakı üsuldan istifadə etməklə aparılır:

- korrelyasiya;
- variasiya.
- pərakəndə mal dövriyyəsinin qruplaşdırılması;
- ✓ faiz nisbəti;
- balans əlaqələndirmə;

- 82.** Pərakəndə mal dövriyyəsinin operativ təhlili müəyyən edir:
- pərakəndə satışının strukturunu;
  - satılmış malların çeşidini;
  - satılmış malların keyfiyyətini.
  - satılmış malların strukturunu;
  - ✓ mal satışının ritmikliyini;
- 83.** Pərakəndə mal dövriyyəsinin həcmi hansı amilin təsiri altında dəyişir:
- realizə olunan malların çeşidi;
  - ✓ əmtəə kütləsinin həcmi;
  - mal satışının ritmikliyi;
  - struktur dəyişikliyi;
  - malların dövretmə sürəti.
- 84.** Mal qrupları üzrə satışın həcmində müəyyən olunmasında aşağıdakı üsuldən istifadə olunur:
- qruplaşdırma;
  - korrelyasiya;
  - diskontlaşdırma.
  - indeks;
  - ✓ balans əlaqələndirmə;
- 85.** Təhlil prosesində satışın mövsümliliyi müəyyən olunur :
- malların çeşidi ilə;
  - satış formaları ilə.
  - ✓ ümumi inkişaf meyli ilə;
  - ritmiklik dərəcəsi ilə;
  - pərakəndə satışın strukturu ilə;
- 86.** Pərakəndə mal dövriyyəsinin struktur dinamikası müəyyən olunur:
- anbar və tranzit;
  - bazar və qeyri bazar;
  - xırda topdan satış və sistem daxili buraxılış
  - nağd pulla və kreditlə satış
  - ✓ əhaliyə mal satışı və onların xırda topdan buraxılışı;
- 87.** Pərakəndə mal dövriyyəsinin struktur dinamikası müəyyən olunur:
- hesabat dövründə mal dövriyyəsi strukturunun qiymətləndirilməsi əsasında;
  - ✓ struktur dəyişikliyi indeksi əsasında;
  - mal dövriyyəsi planının yerinə yetirilməsi indeksi əsasında;
  - faktiki qiymətlərlə mal dövriyyəsi indeksi əsasında;
  - mal dövriyyəsinin fiziki həcmi indeksi əsasında;
- 88.** Pərakəndə mal dövriyyəsi planının stabil yerinə yetirilməsinin təhlili aşağıdakı əmsalın hesablanmasına əsaslanır:
- elastiklik;
  - ✓ variasiya.
  - diskontlaşma;
  - korrelyasiya;
  - mövsümlilik;
- 89.** Pərakəndə mal dövriyyəsinin ödənişinin əsasını təşkil edir:
- banka təhvil verilən satış məbləği.
  - yardımçı təsərrüfatlardan pul daxilolmaları;

- mal ehtiyatları;
- √ əhalinin pul gəlirləri;
- icarə məntəqələrindən daxil olmalar;

90. Müqayisəli qiymətlərlə pərakəndə mal dövriyyəsi hesablanır:

- cari qiymətlərlə mal dövriyyəsinin qiymətin dəyişmə indeksinə nisbəti kimi;
- cari qiymətlərlə mal dövriyyəsinin onun fiziki həcmi indeksinə hasili kimi;
- Cari qiymətlərdə mal dövriyyəsinin həcmnin fiziki həcm əmsalına nisbəti;
- √ cari qiymətlərlə mal dövriyyəsinin qiymətin dəyişmə indeksinə hasili kimi;
- cari qiymətlərlə mal dövriyyəsinin dolların kursunun dəyişməsinə nisbəti kimi;

91. Pərakəndə mal dövriyyəsinin çeşidlər üzrə təhlili müəyyən edir:

- mağazanın maddi-texniki bazasının vəziyyəti;
- ticarət təşkilatının işinin ritmikliyini.
- √ satışda ayrı-ayrı malların dəyişmə meylini;
- satışın stabilliyini;
- satışın xüsusi çəkisini;

92. əmək haqqı xərcləri ilə əmək məhsuldarlığı arasında əlaqənin sıxlığının təhlili zamanı aşağıdakı əmsal hesablanır:

- √ korrelyasiya;
- reqressiya;
- kadr axını;
- diskontlaşdırma.
- variasiya;

93. əmək haqqı xərcləri ilə əmək məhsuldarlığı arasında aşağıdakı əlaqə mövcuddur:

- funksional;
- proporsional;
- birbaşa;
- √ əks;
- qarşılıqlı asılı.

94. Ticarət təşkilatı üzrə işçilərin dövriyyəsinə daxildir:

- işə çıxan işçilərin sayı;
- işçilər tərəfindən işlənmiş ümumi vaxt;
- ticarət işçilərinin orta siyahı sayı.
- işə çıxmayan işçilərin sayı;
- √ hesabat dövründə daxil olmuş və işdən çıxmış işçilərin sayı;

95. Ticarət təşkilatının işçilərinin siyahı sayı səciyyəlidir:

- √ işçilərin ümumi sayını;
- işdən azad olan işçilərin sayını.
- işə çıxmayan işçilərin sayını;
- işə çıxan işçilərin sayını;
- onların orta sayını;

96. Ticarət işçilərinin əmək məhsuldarlığı:

- √ ticarət təşkilatının iqtisadi artımının əsas amilidir;
- insanın enerji sərfidir;
- ticarət şəbəkəsinin qeyri satış gəlirləridir;
- ticarət təşkilatının perspektiv inkişaf göstəricisidir .
- ticarət təşkilatının istehsal potensialıdır

97. Ticarət işçilərinin əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi təsir göstərir:

- mal ehtiyatlarına;
- mağazanın ticarət zalının sahəsinə.
- ✓ mağazanın gəlirlərinə;
- psixoloji mikro mühitə;
- kadr axınına;

98. Mal dövriyyəsinin hər min manatı hesabı ilə işçilərin sayı göstəricisindən nə zaman istifadə olunur:

- mal dövriyyəsinin strukturunun və dinamikasının qiymətləndirilməsi;
- ✓ əmək məhsuldarlığının yüksəlməsinin mal dövriyyəsinin artmasına təsirinin qiymətləndirilməsi;
- mal dövriyyəsinin dinamikasının tədavül xərclərinin orta səviyyəsinə təsirinin qiymətləndirilməsi
- mal dövriyyəsinin strukturunun dəyişməsinin tədavül xərclərinin orta səviyyəsinə təsirinin qiymətləndirilməsi;
- mal dövriyyəsinin həcmnin artmasının tədavül xərcləri səviyyəsinə təsirinin qiymətləndirilməsi;

99. Ticarət təşkilatında kadr axını hesablanır:

- işə qəbul olunan işçilərin sayının ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- işə qəbul olunan işçilərin sayının işdən çıxan işçilərin sayına nisbəti kimi.
- ✓ öz xahişi ilə işdən çıxanların sayının ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- işə qəbul olunan və işdən çıxan işçilərin sayının ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- işdən çıxan işçilərin sayının ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;

100. Ticarət təşkilatında işçilərin hərəkətinin təhlili zamanı aşağıdakı əmsal hesablanır:

- işçilərin daimiliyi, işçilərin ixtisas səviyyəsi;
- işçilərin işdən çıxması, işçilərin daimiliyi.
- işçilərin işə qəbul olunması, işçilərin daimiliyi;
- işçilərin işə qəbul olunması, işçilərin ixtisas səviyyəsi;
- ✓ işçilərin işə qəbul olunması, işçilərin işdən çıxması;

101. Ticarət təşkilatının işçi qüvvəsi ilə komplektləşdirilməsinin təhlilində istifadə olunan göstərici:

- ✓ bir şərti işçi yerinə düşən işçilərin sayı;
- bir ticarət işçisinin orta əmək haqqı məbləği
- mal dövriyyəsinin həcmi;
- bir işçiyə düşən mal dövriyyəsinin həcmi;
- bir işçiyə düşən ümumi ticarət sahəsi;

102. Ticarətdə əmək məhsuldarlığı hesablanır:

- ümumi işlənmiş vaxtın mal dövriyyəsinin həcminə nisbəti kimi;
- pərakəndə mal dövriyyəsinin işə sıxan işçilərinin sayına nisbəti kimi.
- mal ehtiyatlarının həcmnin satıcıların sayına nisbəti kimi;
- satıcıların sayının mal ehtiyatlarının orta dəyərində nisbəti kimi;
- ✓ pərakəndə mal dövriyyəsinin satıcıların sayına nisbəti kimi;

103. Ticarətdə əmək məhsuldarlığı hesablanır:

- mal ehtiyatlarının həcmnin ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- pərakəndə mal dövriyyəsinin işə sıxan işçilərinin sayına nisbəti kimi.
- ümumi işlənmiş vaxtın mal dövriyyəsinin həcminə nisbəti kimi;
- ✓ pərakəndə mal dövriyyəsinin ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ticarət işçilərinin orta siyahı sayının mal ehtiyatlarının orta dəyərində nisbəti kimi;

104. Ticarətdə əmək resurslarının keyfiyyətə qiymətləndirilməsi aşağıdakı əmsalın köməklili ilə həyata keçirilir:

- işçilərin qəbulu üzrə dövriyyə;
- ticarət kadrlarının daimiliyi.

- işçi axını;
- işdən çıxma üzrə dövriyyə
- ✓ ticarət işçilərindən istifadə dərəcəsi;

105. Ticarət təşkilatında əmək məsrəflərinin səviyyəsinin qiymətləndirilməsi zamanı aşağıdakı göstərici hesablanır:

- il ərzində işlənmiş vaxt;
- ✓ mal dövriyyəsinin hər min manatı hesabı ilə işçilərin sayı.
- vaxt vahidi ərzində satışın həcmi;
- bir satıcıya düşən mal dövriyyəsinin həcmi;
- bir ticarət işçisinə düşən mal dövriyyəsinin həcmi;

106. Müəssisədə əməyin ödənişinin povremenno mükafatlı sistemi tətbiq olunur. Mükafatlandırma haqqında qaydaya görə planın artıqlaması ilə icrasının hər faizi üçün mükafat 2% təşkil edir. Mal dövriyyəsinin plan həcmi 4,0 mln. man., faktiki 4,2 mln. man., hesablanmış əmək haqqı fondu 60 min man. Təşkil edərsə mağaza kollektivinə veriləcək mükafatın məbləğini müəyyən edin:

- 10 min man.
- 6 min man.
- 5 min man.
- ✓ 3 min man.
- 8 min man.

107. Müəssisə üzrə ay ərzində hesablanmış 1200 min manat təşkil etmiş, bütün işçilər üzrə vergitutma bazası 280 min manatı keçirsə və baza vergi dərəcəsi 26% təşkil edərsə vahid sosial vergi məbləğini hesablayın:

- 233 min man.
- 350 min man.
- 285 min man.
- 428 min man.
- ✓ 312 min man.

108. Ticarət işçilərinin fondla silahlanması göstəricisi hesablanır:

- pərakəndə mal dövriyyəsinin əsas fondların aktiv hissəsinin dəyərində nisbəti kimi;
- ticarət işçilərinin orta siyahı sayının əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- ✓ əsas fondların aktiv hissəsinin dəyərinin ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ticarət işçilərinin orta siyahı sayının pərakəndə mal dövriyyəsinin həcmində nisbəti kimi.
- pərakəndə mal dövriyyəsinin əsas fondların passiv hissəsinin dəyərində nisbəti kimi

109. əmək haqqı fonduna qənvətin əsas şərti:

- ticarət işçilərinin orta siyahı sayının artım tempinin pərakəndə mal dövriyyəsinin artım tempindən yüksək olması;
- ✓ əmək məhsuldarlığının artım tempinin orta əmək haqqının artım tempindən yüksək olması;
- pərakəndə mal dövriyyəsinin artım tempinin ticarət işçilərinin orta siyahı sayının artım tempindən yüksək olması;
- pərakəndə mal dövriyyəsinin artım tempinin ticarətin maddi-texniki bazasının artım tempindən yüksək olması
- orta əmək haqqının artım tempinin əmək məhsuldarlığının artım tempindən yüksək olması;

110. əmək tutumu əmsalı hesablanır:

- pərakəndə mal dövriyyəsinin əmək haqqına nisbəti kimi;
- ticarət işçilərinin orta siyahı sayının pərakəndə mal dövriyyəsinə nisbəti kimi ;
- ✓ iş vaxtı məsrəflərinin pərakəndə mal dövriyyəsinə nisbəti kimi;
- iş vaxtı məsrəflərinin ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi.
- pərakəndə mal dövriyyəsinin ticarət işçilərinin orta siyahı sayına nisbəti kimi;

111. 5 nəfərdən ibarət briqada növbə ərzində (8 saat) 160 min manat dəyərində qablaşdırma işlərini yerinə yetirmişlərsə bir işçinin növbə ərzində əmək məhsuldarlığını müəyyən edin:

- 40 min man./növbə
- ✓ 32 min man./növbə;
- 14 min man./növbə;

- 20 min man./növbə;
  - 80 min man./növbə;
- 112.** 40 saatlıq iş həftəsi şəraitində bir ticarət zalı işçisinə 104 gün istirahət, 11-bayram, 24-məzuniyyət (istirahət günləri daxil edilmədən), 12 xəstəlik və s. səbəbdən 12 gün işə çıxمامaq düşürsə səmərəli iş vaxtı fondunu hesablayın:
- 240 gün;
  - 224 gün;
  - ✓ 214 gün;
  - 240 gün;
  - 234 gün;
- 113.** 112.İş yerlərinin sayı 4, mağazanın iş rejimi hər gün fasiləsiz saat 8.00-22.00-dək, işlərin hazırlanması və növbənin sonuna hesabatın hazırlanmasına sərf olunan vaxt-1,5 saat və beləliklə həftə üçün 42 saat, həftə ərzində bir işçinin plan iş vaxtı fondu 40 saat olarsa mağazanın ticarət zalına tələb olunan işçilərin sayını müəyyən edin:
- 4 nəfər;
  - ✓ 8 nəfər;
  - 3 nəfər;
  - 5 nəfər.
  - 6 nəfər;
- 114.** Ticarət işçilərinin orta əmək haqqının dəyişməsinin əmək haqqı fonduna təsiri necə hesablanır:
- işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın faktiki orta əmək haqqına hasili kimi;
  - ✓ orta əmək haqqı üzrə kənarlaşmanın işçilərin faktiki sayına hasili kimi
  - orta əmək haqqı üzrə kənarlaşmanın işçilərin plan sayına hasili kimi
  - işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın əmək haqqı üzrə kənarlaşmaya nisbəti kimi
  - işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın plan üzrə orta əmək haqqına hasili kimi;
- 115.** Ticarət işçilərinin sayının dəyişməsinin əmək haqqı fonduna təsiri necə hesablanır:
- işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın faktiki orta əmək haqqına hasili kimi;
  - orta əmək haqqı üzrə kənarlaşmanın işçilərin faktiki sayına hasili kimi
  - orta əmək haqqı üzrə kənarlaşmanın işçilərin plan sayına hasili kimi
  - işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın əmək haqqı üzrə kənarlaşmaya nisbəti kimi
  - ✓ işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın plan üzrə orta əmək haqqına hasili kimi;
- 116.** Ticarət təşkilatında əmək haqqı fonduna aşağıdakı amillər təsir göstərir:
- mal dövriyyəsinin həcmi, malların dövr sürəti;
  - işçilərin tərkibi, əmək məhsuldarlığı;
  - ✓ işçilərin sayı, orta əmək haqqı məbləği;
  - işçilərin sayı, mal dövriyyəsinin həcmi.
  - işçilərin sayı, mal ehtiyatlarının həcmi;
- 117.** Ticarət işçilərinin sayının dəyişməsinin pərakəndə mal dövriyyəsinə təsiri necə hesablanır:
- əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın mal ehtiyatlarına hasili kimi;
  - əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın işçilərin faktiki sayına hasili kimi
  - əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın işçilərin plan sayına hasili kimi
  - ✓ işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın əmək məhsuldarlığının plan həcminə hasili kimi
  - əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın mal ehtiyatlarına nisbəti kimi;
- 118.** əmək məhsuldarlığının dəyişməsinin pərakəndə mal dövriyyəsinə təsiri necə hesablanır:
- işçilərin sayı üzrə kənarlaşmanın əmək məhsuldarlığının plan həcminə hasili kimi
  - əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın mal ehtiyatlarına nisbəti kimi;
  - ✓ əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın işçilərin faktiki sayına hasili kimi
  - əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın işçilərin plan sayına hasili kimi

- əmək məhsuldarlığı üzrə kənarlaşmanın mal ehtiyatlarına hasili kimi;

119. Bir ticarət işçisinə düşən ortaillik mal dövriyyəsinin həcminə təsir göstərir:

- işçilərin sayı, mal ehtiyatlarının həcmi, malların satışı forması;
- mal dövriyyəsinin həcmi, quruluşu, işçilərin orta əmək haqqı;
- malların qiyməti, malların miqdarı, malların keyfiyyəti;
- işçilərin sayı, malların qiyməti, mal ehtiyatlarının həcmi;
- ✓ mal dövriyyəsinin həcmi, quruluşu, işçilərin sayı;

120. Ticarət işçilərinin ümumi sayında satıcıların xüsusi çəkisi göstəricisindən istifadə etməklə hansı amilin əmək məhsuldarlığına təsirini hesablamaq olar:

- psixoloji mikromühitin vəziyyəti;
- mal dövriyyəsinin quruluşunun dəyişməsi;
- işçi axınının dəyişməsi;
- ✓ ticarət işçilərinin tərkibinin dəyişməsi.
- mal dövriyyəsinin həcmində dəyişməsi;

121. Kassa xərcləri ilə faktiki xərclərin kənarlaşmasının öyrənilməsi başa düşülər:

- təhlil olunan dövrün əvvəlinə kreditör borcları;
- təhlil olunan dövrə köçürülmüş pul vəsaitlərinin məbləği.
- ✓ smeta xərclərinin icrası üzrə istifadə olunan hesabat məlumatları, ayrıca maddələr üzrə və bütövlükdə smeta üzrə;
- təhlil olunan dövrün əvvəlinə və sonuna kreditör borcları;
- təhlil olunan dövrün əvvəlinə və sonuna debitor borcları;

122. əsas işçilərin sayı üzrə planın əsaslandırılmasına aiddir:

- orta illik plan tələbatı üzrə işçilərin sayı
- plan dövründə işə çıxma günlərinin miqdarına əsasən
- bir işçinin orta iş gününün müddətinə əsasən
- ✓ hesabat dövrünün məlumatlarının əvvəlki dövrlə müqayisəsi
- təstiq olunmuş ştat cədvəlinə uyğunluq dərəcəsi

123. Bütçə təşkilatlarında əmək resurslarının hərəkətini xarakterizə edən göstəricilərə aiddir

- ✓ işçilərin işə gəbulu və işdən çıxma üzrə dövriyyə əmsalı, kadrların sabitliyi və axını əmsalı
- bir ay müddətində işdən azad olunanların sayı
- ştat vahidi üzrə bir işçiyə düşən tələbələrin sayına görə xidmət səviyyəsi
- iş vaxtı fondundan istifadənin səmərəlilik əmsalı;
- ştatın komplektləşdirmə əmsalı

124. Bütçə təşkilatlarında əməyin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aiddir (təhsil sistemində)

- işə daxil olma və xaric olma üzrə dövriyyə əmsalı
- ştatın komplektləşdirmə əmsalı
- işçilərin orta tarif dərəcəsi;
- ✓ heyətin bir ştat vahidində düşən tələbələrin sayına görə xidmət səviyyəsi
- iş vaxtı fondundan istifadənin səmərəlilik əmsalı;

125. Bütçə təşkilatlarında əmək haqqı fondundan istifadə təhlilinin əsas vəzifələrinə daxildir:

- orta əmək haqqı həcmində və dinamikasının müəyyən edilməsi
- əmək haqlarının ödənilməsində istifadə olunan ehtiyat vəsaitlərin səmərəliliyinin yüksəldilməsinin aşkar edilməsi
- mükafatlandırılmanın mövcud formalarının səmərəliliyinin öyrənilməsi
- ✓ bütün göstərilənlər
- əmək məhsuldarlığının və ödəniş artım tempinin tədqiqi

126. Təhlilin aparılması üçün aşağıdakı informasiya növlərindən istifadə olunur:

- operativ, cari və perspektiv;
- √ daxili (idarəetmə) və xarici (maliyyə);
- marjinal və müqayisəli;
- tam, cari və yerli;
- strateji, inteqral və retrospektiv.

127. Bütçə təşkilatlarında iqtisadi təhlilin obyektlərinə aiddir:

- tam maliyyələşdirməmək və normadan artıq məbləğ;
- √ iqtisadi proses və əlaqələrə təsir edən səbəb və hadisələr;
- maliyyə nəticələri.
- istifadə olunmamış ehtiyatlar;
- amillərə təsir edən tədqiqat üsulları;

128. Kəsir nədir?

- qiymətlərin artması;
- gəlirlərin xərclərin bərabərliyi.
- gəlirlərin xərcləri üstələməsi;
- √ xərclərin gəlirləri üstələməsi;
- gəlirlər mənbələri;

129. Bütçə təşkilatlarında iqtisadi təhlilin predmetinə aiddir:

- gəlir və xərclər smetası;
- səbəb – hadisələrə təsir;
- kəmiyyət və keyfiyyət amillərinin qiymətləndirilməsi.
- maliyyə nəticələri;
- √ təsərrüfat fəaliyyəti;

130. Bütçə təşkilatlarının icmal smetası formalaşdırılır:

- iclas və konfransların keçirilməsinə xərclərin maliyyələşdirilməsi və bölüşdürülməsi üçün;
- eyni tipli təşkilatların qruplar üzrə bütövlükdə planlaşdırılması;
- √ orqan və ya nazirliklərin saxlanması bütün xərclərin cəmlənməsi ilə;
- digər mərkəzləşdirilmiş tədbirlərin və ədəbiyyatların alınmasına;
- mərkəzləşmiş mühasibatlıq tərəfindən təşkilata xidmət.

131. Bütçə təşkilatların smetalarının növləri:

- məhdud, orta, məsuliyyətli;
- √ ümumi, mərkəzləşmiş tədbirlər, icmal;
- konsolidasiya edilmiş, hesablanmış.
- illik, yarımillik, rüblük;
- tədbirlər, sadə, mürəkkəb;

132. Smeta ayırmalarında nəzərdə tutulan məbləğdən artıq sərfə:

- əgər onlar səhiyyə və təhsilin xüsusiyyətini əks etdirirsə icazə verilir;
- əgər onlar elm və mədəniyyət xüsusiyyətini əks etdirirsə icazə verilir.
- məhdud deyil, bu məbləğdən artıq sərfə icazə verilir;
- √ məhduddur, bu məbləğ həddindən artıq sərfə icazə verilmir;
- son həddə bu məbləğdən artıq istifadə etmək olar;

133. Bütçə məəcələsində maliyyələşmənin növbəti mərhələləri müəyyən edilmişdir:

- √ bütün variantlar mümkündür.
- bütçə vəsaitini alan və idarə edənə qədər bütçə öhtəliyi limitinin təstiqi və nəzərə çatdırılması;
- bütçə təşkilatı və bütçə vəsaitini bölüşdürən tərəfindən gəlir və xərclər smetasının təstiqi;

- büdcə vəsaitini alan və idarə edənə qədər büdcə ayrımalarının təstiqinin nəzərə çatdırılması;
- rəsmi büdcənin tərtib və təstiqi;

134. Büdcədən maliyyələşən təşkilatlar öz xərclərini həyata keçirirlər:

- √ bilavasitə xəzinadarlıq orqanlarında açılmış büdcə vəsaitinin uçotu üzrə hesabda;
- bilavasitə özəl banklarda açılmış hesabdan;
- xəzinadarlıq orqanında nağd vəsaitlə ödənilir;
- ancaq təşkilat tərəfindən açılmış hesabdan;
- bütün variantlar mümkündür.

135. Büdcə təşkilatı hesab olunur:

- yerli idarəetmə və ya dövlət orqanı tərəfindən yaradılmış;
- məqsədi mənfəət əldə etməmək və müxtəlif funksiyaları elmi texniki, sosial mədəni, idarəetmə ilə məşqul olan;
- √ bütün cavablar duzdur.
- büdcədən kənar və ya büdcə fondunun vəsaiti hesabına maliyyələşən;
- gəlir və xərclər smetası əsasında uçot aparan;

136. Gəlir və xərc smetası nədir:

- təşkilatın əsas xərclərinin bölüşdürülməsi üzrə plan sənədidir;
- gəlir və xərcləri müəyyən edən plan sənədidir.
- təşkilatın əsas xərclərinin bölüşdürülməsi üzrə maliyyə sənədidir;
- √ mövcud qaydaya uyğun təstiq olunmuş, məqsədəyönlü büdcə ayrımalarının və həcmnin müəyyən edilməsi sənədidir;
- gəlir və xərclərin müəyyən edən maliyyə sənədidir;

137. Təşkilat tərəfindən büdcə vəsaitinin tam istifadə olunmaması göstərir:

- təşkilatın işinin daha keyfiyyətli olmasını;
- təşkilat əməkdaşlarının öz səlahiyyətlərini tam icra etməməsi.
- büdcə vəsaitinin tam istifadə olunmamasının mümkünsüzlüyü;
- təşkilat rəhbərliyinin işinin səmərəliliyini;
- √ təşkilatın işinin səmərəsiz təşkil olmasını;

138. Respublika büdcəsindən ayrılmış vəsaitin normadan artıq xərclənməsi necə müəyyən edilir:

- √ qoyulmuş norma xərcləri ilə faktiki xərclər arasındakı fərq;
- cari xərclər ilə kapital qoyuluşu arasındakı fərq.
- faktiki xərclər ilə kassa xərclər arasındakı fərq;
- normadan artıq xərc mümkün deyil;
- qoyulmuş norma xərcləri ilə kassa xərclər arasındakı fərq;

139. Büdcə təşkilatlarının xərcləri bölünür:

- kommersiya fəaliyyətinin xərcləri;
- √ təşkilatın salxlanılması üzrə cari xərclər və kapital qoyuluşu.
- kassa və faktiki xərclər;
- dərmanlar , qida, təhsil xərcləri;
- xeyriyyə fondunun xərcləri;

140. Büdcədən kənar və büdcə təşkilatlarının fəaliyyəti üzrə gəlir və xərclər smetası tərtib olunur:

- büdcədən kənar tərtib edilmir;
- eyni vaxtda.
- √ ayrıca;
- birgə;
- biri digərinin tərkib hissəsidir;

141. Büdcə təşkilatının xarici informasiya istifadəçiləri hesab olunur:

- komersiya təşkilatlarının idarə heyyyəti;
- vergi ödəyən təşkilatlar;
- √ büdcə vəsaitinə sərəncam vericilər, vergi və xəzinadarlıq orqanları;
- büdcədən kənar təşkilatlar.
- büdcə təşkilatının icraçıları;

142. Büdcə təşkilatı- bu təşkilat:

- √ büdcədən ayrılan vəsait və ya büdcədən kənar fondlar hesabına maliyyələşir;
- xüsusi vəsait fondu hesabına maliyyələşir.
- sosial mədəni və idarə etmə fondlar hesabına maliyyələşir;
- icmal büdcə hesabına maliyyələşir;
- alınmış gəlir hesabına maliyyələşir;

143. Smeta xərclərinin icrası mühasibat uçotu üzrə həyata keçirilir:

- jurnal order forması;
- jurnal forması;
- əsas fondların hərəkəti üzrə hesabat.
- material ehtiyatlarının hərəkəti üzrə hesabat;
- √ memorial –order forması;

144. İqtisadi təhlil – elmi bilik vastəsidir:

- onun predmetinin əsas elementlərinin hissələrə bölünməsi və tərkib hissəsi;
- mənfəətin bölüşdürülməsi.
- təşkilatın maliyyə fəaliyyətinin öyrənilməsi;
- təşkilatın fəaliyyəti;
- √ iqtisadi hadisə və proseslərin mahiyyəti və onun əsas tərkib hissəsinin çox tərəfli əlaqə və asılılığının öyrənilməsi;

145. Büdcənin əsas funksiyası:

- √ nəzarət, büdcə fondunun formalaşması, bölüşdürülməsi;
- qoyulmuş xərc normalarına əməl olunmasının yoxlanılması.
- büdcə fondunun smeta uçotu ilə təqdim olunması hesabatı;
- büdcə fondunun çoxtərəfli iqtisadi təsirinin öyrənilməsi;
- inzibati funksiya, büdcə fondundan istifadə;

146. Büdcə təşkilatlarının hesabatlarının təhlili aparıla bilər:

- reqresiya təhlili, qrafik metodu;
- trend metodu, statistik müşahidələr;
- √ üfüqü təhlil, şaquli təhlil;
- yalnız statistik müşahidələr.
- korrelyasiya təhlili, xətdi proqramlaşdırma təhlili;

147. Hesablama əməliyyatlarının təhlili zamanı müqayisə edilir:

- faktiki müddətlə müqavilə müddəti üzrə hesablama;
- hesablamanın həyata keçirilmə müddəti;
- hesablamaların həyata keçirilməsində gecikmələr;
- √ bütün cavablar düzdür.
- hesablamanın sayının müəyyən edilməsi;

148. Hesablama əməliyyatlarının təhlili müəyyən etməyə imkan verir:

- hesablamanın qanuniliyi;
- borcun yaranması səbəbləri, tərkibi və müddəti;
- hesablama əməliyyatlarının vəziyyətinin yaxşılaşdırması üçün ehtiyatların aşkar edilməsi;

- ✓ bütün cavablar düzdür.
- borcun yaranması, onun ilin əvvəlinə vəziyyəti ilə müqayisəsi;

149. Kreditor borclarının keyfiyyət göstəricisi hesab olunur:

- debitor borclarının dövrüyə əmsalı;
- ✓ kreditor borclarının dövrüyə əmsalı;
- kreditor borclarının yaranma əmsalı;
- kreditor borcunun məbləğinin artması;
- debitor borclarının məbləği;

150. Debitor borclar təhlil edilir:

- kreditor borcu üzrə müqayisə;
- müddət üzrə;
- ayrı-ayrı öhdəlik və vergiyə cəlb olunmuş məbləğ üzrə;
- düzgün cavab yoxdur.
- ✓ ayrı-ayrı öhdəliklər və məbləğlər, onun ayrı-ayrı növləri üzrə;

151. Bütçə təşkilatının maliyyələşdirilməsi zamanı müqayisə olunur:

- faktiki və kassa xərcləri;
- ✓ smetada nəzərdə tutulmuş təşkilata ayrılmış faktiki vəsait;
- smetada nəzərdə tutulmuş faktiki xərclər;
- smetada nəzərdə tutulmuş cari xərclər.
- cari və kapital xərcləri;

152. Təsərrüfat xərclərinin təhlilinə aiddir:

- ✓ smeta xərclərinin icrasının qiymətləndirilməsi, təşkilatın material ehtiyatları ilə təminatı və onlardan səmərəli istifadə, smetadan faktiki xərclərin kənarlaşması amillərinin aşkar edilməsi, qoyulmuş norma xərclərinə əməl olunmasının yoxlanılması;
- materialtutumu, əməktutumu, qiymətli kağızlar, yarım fabrikatlar;
- əsas fondlar, sürtkü yağları, yanacaq, ehtiyat hissələri və müxtəlif materiallar;
- pul vəsaitləri, işçilərin sayı, məzənnə fərqi, kreditlər və nizamnamə kapitalı.
- smeta xərclərinin kənarlaşmasına təsir edən amillər və , ambarda olan material ehtiyatlarından norma üzrə istifadə;

153. Bütçə təşkilatlarında işçilərin işdən azad olunması səbəbləri təhlil olunan zaman əmsal hesablanır:

- ✓ ştatla təmin olunma əmsalı, komplektləşmə, əvəzçilik;
- işçilərin işə gəbulu və işdən çıxma üzrə dövrüyyə əmsalı,
- kadrların sabitliyi və əvəzçilik üzrə əmsalı;
- iş vaxtı fondundan istifadənin səmərəlilik əmsalı;
- kadrların axını əmsalı, işçilərin gəbulu üzrə dövrüyyə əmsalı

154. Bütçə təşkilatlarında əmək məhsuldarlığı təhlilinin əsas vəzifələrinə daxildir:

- əmək məhsuldarlığının nail olunmuş səviyyəsinin və onun dinamikasının öyrənilməsi
- dəyişikliyin intensiv və ekstensiv amillərin müəyyən edilməsi
- planın yerinə yetirilməsinə əmək məhsuldarlığının dəyişilməsinin təsirinin qiymətləndirilməsi
- ✓ bütün göstərilənlər
- əmək məhsuldarlığının dinamikasının öyrənilməsi

155. Bütçə təşkilatlarında işçi güvvəsindən istifadə təhlilinin əsas vəzifələrinə daxildir:

- işçilərin say göstəricilərinin öyrənilməsi
- məhsulun əmək tutumu, iş vaxtından istifadə və tərkibinin strukturunun öyrənilməsi
- planın yerinə yetirilməsinə işçilərin sayının təsirinin müəyyən edilməsi
- ✓ bütün göstərilənlər
- işçi güvvəsinin hərəkətinin dinamikasının öyrənilməsi

156. Bütçə təşkilatlarında-xəstəxanalarda qidalanma üzrə xərclərə təsir edən amillər:

- iş günlərinin orta sayı, bir ildə çarpayıların orta gün sayı və təşkilatda qidalananların orta sayı
- qidalananların sayı, təhlil olunan dövüdə bir xəstənin qidalanma günləri
- xəstənin xəstəxanada qalmasının orta müddəti, qidalananların orta sayı,
- çarpayıların maksimum sayı, xəstəxananın mövcud tutumu.
- ✓ çarpayıların orta sayı, bir çarpayının orta gün sayı, bir gündə bir xəstənin orta qida xərcləri

157. Xəstəxanada qida sərfinə hansı amillər təsir edir:

- xəstələrin qidalanma günlərinin sayı və çarpayıların orta sayı
- xəstələrin qidalanma günlərinin orta sayı
- ✓ bir gündə bir xəstənin qidalanma xərcləri və bir çarpayı-gün, çarpayıların orta sayı
- xəstələrin qidalanma günlərinin sayı və qidalananların sayı
- bir gün ərzində qidalananların sayı və xərcəlin miqdarı

158. Bütçə təşkilatlarında əmək haqqı və əməyin təhlili mənbələrinə aiddir:

- ✓ işçilərin hərəkəti, ştat cədvəli, tabel məlumatları, əmək haqqı hesablanması haqqında illik hesabat məlumatları,
- təşkilatın maliyyə fəaliyyətinin məlumatları
- düzgün cavab yoxdur
- əldə olunan bütün məlumatlar
- sosial sığorta haqqında mühasibat uçot məlumatları

159. Bütçə təşkilatlarının xərc strukturu:

- ✓ hər bir xərc maddəsinin ümumi xərc məbləğində xüsusi çəkisi;
- xərclərin tərkibi;
- bütçə gəlirlərinin, bütçədən kənar xərclərlə müqayisəsi
- bütçənin xərc maddələrinin bütçədən kənar ümumi xərclərdə xüsusi çəkisi
- gəliri və xərclərin müqayisəsi;

160. Bütçə təşkilatlarında əmək haqqı və əməyin təhlili mənbələrinə hansı variant aid deyil:

- heyətin atestasiya nəticələrinin materialları;
- əmək haqqı hesablanması üzrə mühasibat uçotu
- işçilərin əmək haqqı və hərəkəti haqqında illik hesabat
- işçilərin ştat cədvəli
- ✓ mühasibat hesabatının memorial – order forması

161. Bütçə təşkilatlarında təchizat planın yerinə yetirilməsinin təhlili aparılır?

- ✓ material ehtiyatlarının tərkibi və həcmi üzrə, mütləq və nisbi kənarlaşmanı hesablamaqla
- mütləq kənarlaşmanı qeyd etməklə
- faktiki daxil olmayla tələbat məlumatlarının müqayisəsi
- təşkilatın vaxtli - vaxtında materiallarla təminatı yolu ilə;
- hesabat dövründə daxil olan materialların hesaba alınması yolu ilə;

162. Bütçə təşkilatının qeyri-istehsal əsas fondları kompensasiya olunur:

- bütçə vəsaitinin mənbəi hesabına;
- ✓ bütçə və bütçədən kənar vəsaitlərinin mənbəi hesabına;
- qeyri istehsal fondunun vəsaiti hesabına;
- dövlət vəsaitinin köməyi hesabına;
- bütçədən kənar vəsaitlərini mənbəyi hesabına;

163. Bütçə təşkilatlarında əsas vəsaitlərin fond verimi müəyyən edilir, nisbəti kimi:

- xidmətin həcmnin dövrün sonuna əsas vəsaitlərin dəyərində;
- xidmətin həcmnin əsas vəsaitlərin tam dəyərində;

- xidmətin həcmninin dövrün əvvəlinə əsas vəsaitlərin dəyərində;
- √ xidmətin həcmninin əsas vəsaitlərin orta illik dəyərində;
- xidmətin həcmninin əsas vəsaitlərin sayına;

164. Dəbitor borclarının keyfiyyət göstəricisi hesab olunur:

- √ debitor borclarının dövrüyyə əmsalı;
- kreditor borclarının yaranma müddəti;
- kreditor borcu məbləğinin artması
- debitor borclarının yaranma müddəti;
- debitor borclarının məbləği;

165. əsas işçilərin sayının orta illik plan tələbatı necə hesablanır:

- √ işçilərin sayı, illik iş həcmi, norma-adam, bir işçiyə planlaşdırılmış yararlı illik fond vaxtının, norma üzrə yerinə yetirilmiş iş faizi hasilinə nisbətidir;
- işin illik həcmi bir işçinin illik yararlı fondun nisbətində normanın yerinə yetirilməsinin faizində hasil;
- bir işçinin illik yararlı fond vahidinin orta illik plana nisbəti;
- illik iş həcmninin illik fond vaxtına nisbəti;
- plan üzrə tələbatın bir işçinin illik iş həcmində nisbəti;

166. Bütçə təşkilatlarında material qiymətlilərindən istifadə səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üçün:

- √ faktiki material xərclərinin norma xərcləri ilə müqayisəsi
- materiala tələbatda faktiki daxil olmanın müqayisəsi
- material ehtiyatlarının hərəkətinin təhlili
- material ehtiyatları vəziyyətinin təhlilinin öyrənilməsi.
- materialların maliyyələşmə mənbəyinin öyrənilməsi

167. Qeyri istehsal sferasında materialların funksiyasının vacibliyi hesab olunur:

- materiallar və onlardan istifadə nəzərə alınır
- material vəsaitinin təstiq olunmuş siyahısına görə
- materiallardan normaları üzrə tam istifadə olunur.
- √ təşkilatın balansında materiallardan istifadə normaları üzrə nəzərə alınır
- materiallar bir neçə dəfə dövr edir

168. Variasiya əmsalı necə hesablanır?

- plan üzrə istehsalın həcmninin faktiki istehsal həcmində nisbəti kimi;
- √ plan üzrə günlük tapşırıqdan orta kvadrat kənarlaşmanın plan üzrə ortaqünlük məhsul buraxılışına nisbəti kimi;
- plan səviyyəsində faktiki istehsalın plan üzrə məhsul istehsalı həcmində nisbəti kimi;
- faktiki istehsalın plan üzrə istehsalın həcmində nisbəti kimi;
- günlük faktiki istehsalın həcmninin plan üzrə orta günlük istehsalın həcmində nisbəti kimi.

169. Fondverimi hesablanır:

- √ istehsal olunmuş məhsulun həcmninin əsas vəsaitlərin orta illik dəyərində nisbəti;
- əsas vəsaitlərin orta illik dəyərində məhsulun həcmində nisbəti;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmninin əsas vəsaitlərin bərpa dəyərində nisbəti.
- istehsal olunmuş məhsulun həcmninin əsas vəsaitlərin ilkin dəyərində nisbəti;
- əsas vəsaitlərin ilkin dəyərində istehsal olunmuş məhsulun həcmində nisbəti;

170. Bir işçi hesabı ilə əməyin fondla silahlanması hesablanır:

- √ sənaye – istehsal təyinatlı əsas fondların ortaillik dəyərində sənaye – istehsal təyinatlı heyətin sayına nisbəti;
- sənaye – istehsal təyinatlı əsas fondların ən böyük növbədə fəhlələrin sayına nisbəti.
- əsas fondların bərpa dəyərində heyətin orta illik sayına nisbəti;
- əsas fondların qalıq dəyərində fəhlələrin sayına nisbəti;
- əsas fondların ilkin dəyərində heyətin ümumi sayına nisbəti;

171. Yararlıq əmsalı aşağıdakı kimi hesablanır:

- √ əsas vəsaitlərin qalıq dəyərini onların ilkin dəyərinə nisbəti;
- hesabat ilində dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərini əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinə nisbəti.
- dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərini hesabat dövründə daxil olmuş vəsaitlərin dəyərinə nisbəti;
- əsas vəsaitlərin ilkin dəyərini əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinə nisbəti
- hesabat dövründə daxil olmuş və dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərini nisbəti;

172. əsas vəsaitlərin köhnəməsi əmsalı aşağıdakı kimi hesablanır:

- əsas vəsaitlərin istismarı dövründə toplanmış amortizasiyanın onların qalıq dəyərinə nisbəti;
- dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin onların orta illik dəyərinə nisbəti.
- əsas vəsaitlərin istismarı dövründə toplanmış amortizasiyanın onların orta illik dəyərinə nisbəti;
- √ əsas vəsaitlərin istismarı dövründə toplanmış amortizasiyanın onların ilkin dəyərinə nisbəti ;
- əsas vəsaitlərin istismarı dövründə toplanmış amortizasiyanın onların bərpa dəyərinə nisbəti ;

173. əsas vəsaitlərin artımı əmsalı aşağıdakı kimi hesablanır:

- ilin əvvəlinə əsas vəsaitlərin dəyərini hesabat ilində daxil olmuş və çıxmış əsas vəsaitlərin dəyərləri üzrə fərqi nisbəti;
- ilin sonuna əsas vəsaitlərin dəyərini hesabat ilində daxil olmuş əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinə nisbəti.
- ilin sonuna əsas vəsaitlərin dəyərini hesabat ilində çıxmış əsas vəsaitlərin dəyərlərinə nisbəti;
- hesabat ilində daxil olmuş və çıxmış əsas vəsaitlərin dəyərləri üzrə fərqi ilin sonuna əsas vəsaitlərin dəyərini nisbəti;
- √ hesabat ilində daxil olmuş və çıxmış əsas vəsaitlərin dəyərləri üzrə fərqi ilin əvvəlinə əsas vəsaitlərin dəyərini nisbəti;

174. Dövrüyyə aktivləri 3800 min manat, o cümlədən material ehtiyatları-1500, pul vəsaitləri 500 min manat, qısamüddətli kreditor borcları 2200 min manat təşkil edir. Mütləq likvidlikəmsalını müəyyən edin: (Sürət 21.09.2015 12:02:14)

- 0,48
- 2,1
- 0,83
- 1,5
- √ 0,23

175. Dövrüyyə aktivləri 2500 min manat, o cümlədən material ehtiyatları-1500, pul vəsaitləri 200 min manat, qısamüddətli kreditor borcları 1200 min manat təşkil edir Aralıq likvidlikəmsalını müəyyən edin: (Sürət 21.09.2015 12:02:04)

- 1,5
- 2,1
- 0,48
- 1,3
- √ 0,83

176. Dövrüyyə aktivləri 2500 min manat, qısamüddətli kreditor borcları 1200 min manat təşkil edir Cari likvidlikəmsalını müəyyən edin: (Sürət 21.09.2015 12:02:10)

- 1,3
- 0,48
- √ 2,1
- 1,5
- 0,48

177. Ritmiklik göstəricisi xarakterizə edir:

- gün ərzində plan üzrə məhsul istehsalının onun ortaqünlük həcminə nisbəti;
- məhsul istehsalında plandan gündəlik müsbət və mənfi kənarlaşmaların cəmi
- √ plan həcmində faktiki məhsul istehsalının onun plan həcminə nisbəti;
- faktiki istehsalın plan üzrə istehsalın həcminə nisbəti;
- plan üzrə istehsalın həcmi faktiki istehsal həcminə nisbəti;

178. əmtəlik əmsalı dedikdə nə başa düşülür?

- ümumi məhsulun həcmində yüklənmiş və ödənilmiş məhsulların payı.
- ümumi məhsulun həcmində bitməmiş istehsal istisna olmaqla istehsal olunmuş bütün məhsulların dəyəri;
- ümumi məhsulun həcmində yüklənmiş və məsul saxlanmada olan malların payı;
- ✓ ümumi məhsulun həcmində əmtəlik məhsulun payı;
- ümumi məhsulun həcmində satılmış məhsulun payı;

179. Məhsul satışını səciyyələndirir:

- təsərrüfatdaxili dövriyyə, məsul saxlanmada olan malların dəyəri;
- öz tələbatı üçün malların və yarımfabrikatların dəyəri;
- ✓ müqaviləyə uyğun miqdarda, müddətdə, çeşiddə yüklənmiş və alıcı tərəfindən ödənilmiş məhsulun dəyəri;
- bitməmiş istehsal da daxil olmaqla istehsal olunmuş məhsulların dəyəri.
- təsərrüfatdaxili dövriyyə də daxil olmaqla bütün məhsulların dəyəri;

180. əmtəlik məhsul kimi qəbul edilir:

- bitməmiş istehsal istisna olmaqla istehsal olunmuş bütün məhsulun (işin xidmətin) dəyəri;
- təsərrüfatdaxili dövriyyə daxil olmaqla istehsal olunmuş bütün məhsulların dəyəri;
- öz istehlakı üçün yarımfabrikatların və məsul saxlanmada olan mal qalıqlarının dəyəri;
- yüklənmiş və ödənmə vaxtı çatmamış malların dəyəri.
- ✓ bitməmiş istehsal və təsərrüfatdaxili dövriyyə istisna olmaqla istehsal olunmuş bütün məhsulun dəyəri;

181. Ümumi məhsul dedikdə nə başa düşülür:

- yüklənmiş və bağlanmış müqaviləyə uyğun ödənilmiş məhsulların dəyəri;
- satılmış məhsulların, yüklənmiş və dövrün əvvəlinə və sonuna məhsul saxlanmada olan mal qalığının dəyəri;
- ✓ bitməmiş istehsal da daxil olmaqla istehsal olunmuş bütün məhsulların dəyəri;
- hesabat dövründə hazırlanmış, yüklənmiş və dəyər ödənilmiş yarım-fabrikatların dəyəri.
- satış üçün hazır məmulatın, yarımfabrikatın və öz ehtiyacı üçün məhsul və yarımfabrikatların dəyəri;

182. Məhsul satışının həcminə bilavəsitə təsir göstərən amillər hansılardır?

- Məhsulun strukturunda olan dəyişikliklər
- Satışa göndərilən məhsulların alıcıya çatıb - çatmaması
- ✓ Məhsul istehsalının həcmində dəyişməsi, ilin əvvəlinə və sonuna yolda olan məhsul qalığının dəyişməsi
- Məhsul satışı ilə əlaqədar bağlanmış müqavilələrin və öhtəliklərin yerinə yetirilməsi.
- Məhsulun keyfiyyətində olan dəyişikliklər

183. əsas istehsal fondlarından istifadə göstəricisinə - fondveriminin həcminə hansı amillər təsir göstərir?

- ✓ Məhsul istehsalının həcmində və əsas istehsal fondlarının orta illik qalığının dəyişməsi
- Buraxılan məhsulun strukturunda olan dəyişikliklər
- Əsas istehsal fondlarının modernləşdirilməsi
- Ümumi məhsulun tərkibində olan dəşiklik.
- Buraxılan məhsulun keyfiyyətinin dəyişməsi

184. əsas istehsal fondları ilə əlaqədar amillərin dəyişməsinin məhsul istehsalına təsiri?

- Əsas istehsal fondları artdıqca məhsul istehsalı da artır
- ✓ Əsas istehsal fondlarının həcmi və onların məsuldarlığının dəyişməsi istehsalın həcmində dəyişməsinə təsir göstərir
- Əsas istehsal fondlarının təmirə dayanma müddəti artdıqca məhsul istehsalına müsbət təsir göstərir
- Əsas fondların köhnəlmə səviyyəsi artdıqca məhsul səviyyəsi artır.
- Əsas istehsal fondlarının boşdayanmaları istehsalın həcminə müsbət təsir göstərir

185. Məhsul istehsalı həcmində dəyişməsinə əmək amillərinin dəyişməsi necə təsir göstərir?

- İşçilərin sayının artması istehsalın həcmində artmasına müsbət təsir göstərir
- Əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi istehsalın həcmində azaldır

- İşçilərinin sayının və onların tarif dərəcələrinin azalması məhsul istehsalına müsbət təsir göstərir
- İşçilərin işə çıxması üzündən boşdayanmalar artır və istehsalın həcminə müsbət təsir göstərir.
- ✓ İşçilərin sayının və onların əmək məhsuldarlığının artması istehsalın həcminə müsbət təsir göstərir

186. Məhsulun keyfiyyətinə hansı amillər təsir göstərir?

- Texnoloji kadrların, ustaların, fəhlələrin işə davamiyyəti;
- ✓ İstehsal resurslarının keyfiyyəti və onlardan istifadə səviyyəsi;
- Zəif məhsulların xüsusi çəkisinin artıb-azalması;
- Əmtəəlik məhsulun strukturunun dəyişməsi
- Yüksək biliyə və peşə hazırlığına malik olan idarəetmə kadrlarının mövcudluğu;

187. Məhsulun keyfiyyətinin dəyişməsi digər iqtisadi göstəricilərə necə təsir edir?

- ✓ Satılan məhsulun orta satış qiymətlərinin dəyişməsinə
- Məhsulun keyfiyyəti aşağı düşdükcə mənfəət artır
- Məhsulun keyfiyyəti artdıqca işçilərin orta əmək haqqıda artır
- Məhsulun keyfiyyəti yüksəldikcə zəif itkilərin sayı artır.
- Buraxılan məhsulun keyfiyyəti yüksəldikcə müəssisənin gəlirləri dəyişir

188. Çeşid planının yerinə yetirilməsinə konkret olaraq təsir edən iqtisadi amillər hansıdır?

- Yeni tətbiq olunan texnologiyalar
- ✓ Çeşid planına uyğun olaraq xammal materialın daxil olması və sifarişlərin dəyişməsi
- İşçi qüvvəsinin planda nəzərdə tutulandan çox olması
- Müəssisənin istehsal sahələrinin yenidən qurulması.
- Texniki tərəqqinin sürəti

189. Məhsul istehsalına təsir edən əsas amillərin keyfiyyət təərəfləri hansılardır?

- Xammal-materialın tərkibində olan dəyişiklik;
- Maliyyə resursları ilə təmin olunma səviyyəsi;
- Məhsul satışı həcmində olan dəyişiklik;
- ✓ İstehsal avadanlıqlarının məhsuldarlığı, əmək məhsuldarlığı və material məsarifi normasına əməl olunması.
- Müəssisənin təşkilat-texniki səviyyəsində olan dəyişiklik;

190. Məhsul istehsalına təsir edən əsas amillərin kəmiyyət təərəfləri hansılardır?

- ✓ Əsas istehsal fondları, əmək ehtiyatları və xammal-materialla təmin olunma;
- Məhsul istehsalı ilə əlaqədar biznes-plan göstəricilərinin qeyri-reallığı;
- Anbarda olan xammal-materialların normativə uyğun olmaması;
- Enerji təchizatının müntəzəm surətdə pozulması;
- İşçi heyətinin tərkibində olan dəyişiklik;

191. Məhsul istehsalının həcminə təsir edən əsas amillər hansılardır?

- istehsal texnologiyalarının təkamil olması;
- məhsul satışı üzrə müqavilə öhdəliklərinin pozulması
- istehsal prosesinin təşkilinin vəziyyəti;
- maliyyə resursları ilə təmin olunma;
- ✓ istehsal resurslarının mövcudluğu və onlardan istifadə səviyyəsi;

192. Hansı göstəricinin dəyişməsi satılmış məhsulu əmtəəlik məhsuldan fərqləndirir:

- bitməmiş istehsal qalıqlarının dəyişməsi;
- gələcək dövrlərin xərclərinin dəyişməsi;
- məhsulun maya dəyərinin dəyişməsi;
- cari xərclərin dəyərinin dəyişməsi.
- ✓ satılmamış hazır məhsul qalıqlarının dəyişməsi;

193. Zaydan itginin nisbi həcmi necə hesablanır?

- √ mütləq zay məhsulun dəyərinin istehsal maya dəyərində nisbəti;
- zaydan itginin əmtəəlik məhsulun dəyərində nisbəti;
- zaydan itginin satılmış məhsulun dəyərində nisbəti;
- zayın düzəldilməsinə bütün xərclərin zaydan itginin ümumi məbləğiə nisbəti.
- zaydan itginin ümumi məhsulun dəyərində nisbəti;

194. Hansı göstəricilər məhsulun keyfiyyətini səciyyələndirir?

- √ ümumi məhsulun həcmində yeni məhsulun, inkişaf etmiş ölkələrə ixrac olunan, sertifikatlı məhsulların xüsusi çəkisi;
- keyfiyyətsiz məhsullara görə cərimə, zay məhsulların həcmi və xüsusi çəkisi, zaydan itgi.
- etibarlılıq, zaydan itgi, inkişaf etmiş ölkələrə ixrac olunan məhsulların xüsusi çəkisi;
- estetiklik, yararlılıq, keyfiyyətsiz məhsullara görə cərimə.
- yararlılıq, etibarlılıq, uzunömürlük, məmulatın texnoloji estetikliyi;

195. Ahəngdarlığın birbaşa göstəriciləri hansılardır?

- növbəlik əmsalı, məhsulun ümumi həcmində zay məhsulun payı;
- √ variasiya əmsalı, ahəngdarlıq əmsalı, aritmiklik miqdarı,
- iş vaxtından artıq işlərə görə ödəmələr, müəssisənin asılı olmayan boşdayanmaların ödənilməsi, zaydan itki;
- variasiya əmsalı, növbəlik əmsalı, növlük əmsalı, məhsulların vaxtında göndərilməməsinə görə cərimələr;
- anbarda hazır məhsul qalıqlarının mövcudluğu

196. Müəssisənin fəaliyyətini iqtisadi cəhətdən təhlil etmək üçün informasiya mənbələri hansılardır?

- Kooperativləşən müəssisələrlə bağlanmış müqavilələr
- √ Mühasibat uçotu və hesabatı, maliyyə hesabatı, məlumatları, audit yoxlamalarının nəticələri
- Müəssisənin fəaliyyəti ilə əlaqədar istehsal müşavirələrinin və istehsalat müşavirələrinin qərarları
- İşçi və qulluqçulardan müəssisənin fəaliyyətinə aid toplanmış sorğu materialları.
- Müəssisənin sosial – iqtisadi həyatına aid görülən işlər

197. Ahəngdarlıq göstəricisi xarakterizə edir:

- faktiki istehsalın plan üzrə istehsalın həcmində nisbəti;
- plan üzrə istehsalın həcmində faktiki istehsal həcmində nisbəti;
- gün ərzində plan üzrə məhsul istehsalının onun ortaqünlük həcmində nisbəti;
- məhsul istehsalında plandan gündəlik müsbət və mənfi kənarlaşmaların cəmi
- √ plan həcmində faktiki məhsul istehsalının onun plan həcmində nisbəti;

198. əsas fondların dövrüydən çıxma əmsalı aşağıdakı kimi hesablanır:

- dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərinin ilin sonuna əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti;
- √ dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərinin ilin əvvəlinə əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti ;
- dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərinin hesabat dövründə daxil olmuş əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti ;
- hesabat ilində dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərinin əsas vəsaitlərin orta illik dəyərində nisbəti.
- hesabat dövründə daxil olmuş və dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərinin nisbəti;

199. əsas fondların təzələnməsi əmsalı aşağıdakı kimi hesablanır:

- √ hesabat dövründə daxil olmuş əsas vəsaitlərin ilin sonuna əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti kimi;
- hesabat dövründə dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərinin daxil olmuş əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti kimi;
- daxil olmuş əsas vəsaitlərin dəyərinin hesabat dövründə dövrüydən çıxarılmış əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti kimi;
- hesabat ilində daxil olmuş əsas vəsaitlərin dəyərinin əsas vəsaitlərin orta illik dəyərində nisbəti .
- hesabat dövründə daxil olmuş əsas vəsaitlərin ilin əvvəlinə əsas vəsaitlərin dəyərində nisbəti kimi;

200. Məhsul istehsalına təsir edən əsas amillərin keyfiyyət xarakteristikası hansılardır?

- xammal-materialın tərkibində olan dəyişiklik;
- maliyyə resursları ilə təmin olunma səviyyəsi;

- məhsul satışı həcmində olan dəyişiklik;
- √ fondverimi, əmək məhsuldarlığı, material verimi.
- müəssisənin təşkilat-texniki səviyyəsində olan dəyişiklik;

201. Məhsul istehsalına təsir edən əsas amillərin kəmiyyət xarakteristikası hansılardır?

- √ əsas istehsal fondları, əmək ehtiyatları və xammal-materialla təmin olunma;
- enerji təchizatının müntəzəm surətdə pozulması;
- anbarda olan xammal-materialların normativə uyğun olmaması;
- məhsul istehsalı ilə əlaqədar biznes-plan göstəricilərinin qeyri-reallığı;
- işçi heyətinin tərkibində olan dəyişiklik;

202. Məhsul istehsalının həcminə təsir edən əsas amillər hansılardır?

- istehsal prosesinin təşkilinin vəziyyəti;
- istehsal texnologiyalarının təkmil olması;
- √ istehsal resurslarının mövcudluğu və onlardan istifadə səviyyəsi;
- məhsul satışı üzrə müqavilə öhdəliklərinin pozulması
- maliyyə resursları ilə təmin olunma;

203. Mal ehtiyatlarının dövrünün intensivliyi necə hesablanır:

- √ satılmış malların miqdarının miqdar hesabı ilə orta mal qalığına nisbəti kimi;
- satılmış malların miqdarının məhsul vahidinin dəyərinə nisbəti kimi;
- miqdar hesabı ilə mal qalığının satılmış malların miqdarına nisbəti kimi;
- miqdar hesabı ilə mal qalığının satılmış malların dəyərinə nisbəti kimi
- satılmış malların miqdarının dəyər ifadəsində orta mal qalığına nisbəti kimi;

204. Satılmış məhsulun həcmi artırmaq üçün ilin sonuna hazır məhsul qalıqları:

- azaldılır;
- dəyişdirilmir;
- ötən ilki səviyyəyə çatdırılır;
- silinir.
- √ artırılır;

205. Hansı göstərici əmtəlik məhsulu ümumi məhsuldan fərqləndirir?

- √ bitməmiş istehsal qalıqları;
- gələcək dövrlərin xərcləri;
- debitor borcları;
- dövrün əvvəlinə mal qalıqları.
- satılmamış hazır məhsul qalıqları;

206. Hansı göstəricinin dəyişməsi satılmış məhsulu əmtəlik məhsuldan fərqləndirir:

- bitməmiş istehsal qalıqlarının dəyişməsi;
- gələcək dövrlərin xərclərinin dəyişməsi;
- məhsulun maya dəyərinin dəyişməsi;
- cari xərclərin dəyərinin dəyişməsi.
- √ satılmamış hazır məhsul qalıqlarının dəyişməsi;

207. Zaydan mütləq itgi məbləği necə hesablanır?

- zay məhsulun maya dəyəri ilə istifadə dəyəri və tutulmaların cəmi;
- √ zay məhsulun maya dəyəri və istifadə dəyəri və tutulmalar çıxılmaqla onların düzəldilməsi üzrə xərclərin cəmi;
- zay məhsulun düzəldilməsi xərcləri və tutulmaların cəmi;
- zay məhsulun düzəldilməsi xərcləri ilə istifadə dəyərinin fərqi.
- zay məhsulun maya dəyəri ilə istifadə dəyəri və tutulmaların fərqi;

208. Keyfiyyətsiz məhsula görə cərimələr, brak olunmuş məhsulun həcmi və xüsusi çəkisi göstərici keyfiyyətin:

- kütləvilik göstəricisidir.
- ümumi göstəriciləridir
- fərdi göstəriciləridir
- ✓ dolaylı göstəriciləridir;
- birbaşa göstəriciləridir;

209. Məhsulun keyfiyyətinə hansı amillər təsir göstərir?

- texnoloji kadrların, ustaların, fəhlələrin iş davamiyyəti;
- ✓ istehsal resurslarının keyfiyyəti və onlardan istifadə səviyyəsi;
- zay məhsulların xüsusi çəkisinin artıb-azalması;
- əmtəlik məhsulun strukturunun dəyişməsi
- yüksək biliyə və peşə hazırlığına malik olan idarəetmə kadrlarının mövcudluğu;

210. Məhsulun keyfiyyəti hansı göstəricilərə təsir göstərir?

- məhsul buraxılışı, əmək məhsuldarlığı, fondverimi;
- ✓ məhsul buraxılışı, məhsul satışından pul gəliri və mənfəət;
- aktivlərin dövrəni, məhsul buraxılışı, məhsul satışından pul gəliri, məhsulların rentabelliği;
- məhsul satışından pul gəliri, heyətin sayı, avadanlıqların gücü.
- aktivlərin rentabelliği, likvidlik, ödəmə qabiliyyəti;

211. Məhsulun keyfiyyətinin fərdi göstəricilərinə aiddir:

- ümumi məhsulun həcmində yeni məhsulun, yüksək inkişaf etmiş ölkələrə ixrac olunan, sertifikatlı məhsulların xüsusi çəkisi;
- keyfiyyətsiz məhsullara görə cərimə, zay məhsulların həcmi və xüsusi çəkisi, zaydan itgi.
- etibarlılıq, zaydan itgi, yüksək inkişaf etmiş ölkələrə ixrac olunan məhsulların xüsusi çəkisi;
- estetiklik, yararlıq, keyfiyyətsiz məhsullara görə cərimə.
- ✓ yararlılıq, etibarlılıq, uzunömürlük, məmulatını texnoloji estetikliyi;

212. Hansı göstəricilər məhsulun keyfiyyətini səciyyələndirir?

- ✓ ümumi məhsulun həcmində yeni məhsulun, inkişaf etmiş ölkələrə ixrac olunan, sertifikatlı məhsulların xüsusi çəkisi;
- keyfiyyətsiz məhsullara görə cərimə, zay məhsulların həcmi və xüsusi çəkisi, zaydan itgi.
- etibarlılıq, zaydan itgi, inkişaf etmiş ölkələrə ixrac olunan məhsulların xüsusi çəkisi;
- estetiklik, yararlıq, keyfiyyətsiz məhsullara görə cərimə.
- yararlılıq, etibarlılıq, uzunömürlük, məmulatını texnoloji estetikliyi;

213. Ahəngdarlığın birbaşa göstəriciləri hansılardır?

- ✓ variasiya əmsalı, ahəngdarlıq əmsalı, aritmiklik miqdarı,
- variasiya əmsalı, növbəlik əmsalı, növlük əmsalı, məhsulların vaxtında göndərilməməsinə görə cərimələr;
- növbəlik əmsalı, məhsulun ümumi həcmində zay məhsulun payı;
- anbarda hazır məhsul qalıqlarının mövcudluğu
- iş vaxtından artıq işlərə görə ödəmələr, müəssisənin asılı olmayan boşdayanmaların ödənilməsi, zaydan itki;

214. Ahəngdarlığın dolaylı göstəriciləri hansılardır?

- variasiya əmsalı, ahəngdarlıq əmsalı, aritmiklik miqdarı,
- variasiya əmsalı, növbəlik əmsalı, növlük əmsalı, məhsulların vaxtında göndərilməməsinə görə cərimələr;
- növbəlik əmsalı, məhsulun ümumi həcmində zay məhsulun payı;
- ✓ anbarda hazır məhsul qalıqlarının mövcudluğu
- iş vaxtından artıq işlərə görə ödəmələr, müəssisənin asılı olmayan boşdayanmaların ödənilməsi, zaydan itki;

215. Ahəngdarlığın dolaylı göstəriciləri hansılardır?

- variasiya əmsalı, ahəngdarlıq əmsalı, aritmiklik miqdarı,
- variasiya əmsalı, növbəlik əmsalı, növlük əmsalı, məhsulların vaxtında göndərilməməsinə görə cərimələr;

- √ növbəlik əmsalı, məhsulun ümumi həcmində zay məhsulun payı;
- anbarda hazır məhsul qalıqlarının mövcudluğu
- iş vaxtından artıq işlərə görə ödəmələr, müəssisənin asılı olmayan boşdayanmaların ödənilməsi, zaydan itki;

216. əmtəə balansına daxildir:

- ilin əvvəlinə və sonuna anbarlarda hazır məhsul qalığı, əmtəəlik məhsul, müxtəlif daxilolmalar, satış;
- satışdan sonra hazır məhsul qalıqları, müxtəlif daxilolmalar, ilin sonuna hazır məhsul qalıqları;
- √ ilin əvvəlinə və sonuna anbarlarda hazır məhsul qalıqları, müxtəlif daxilolmalar, satış;
- ilin əvvəlinə anbarlarda hazır məhsul qalıqları, müxtəlif daxilolmalar, ilin sonuna hazır məhsul qalıqları.
- ilin əvvəlinə anbarlarda hazır məhsul qalığı, ümumi məhsul, müxtəlif daxilolmalar, satış, ilin sonuna hazır məhsul qalığı;

217. əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinin işçilərin orta illik sayına nisbəti xarakterizə edir:

- əsas fondların fondverimini ;
- √ əməyin fondla silahlanması;
- əsas fondların yararlılıq əmsalını;
- əsas fondların köhnəlməsi əmsalını
- əsas fondların fondtutumunu;

218. əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinin onların ilkin dəyərinə nisbəti xarakterizə edir:

- əsas fondların fondverimini ;
- əməyin fondla silahlanması;
- √ əsas fondların yararlılıq əmsalını;
- əsas fondların köhnəlməsi əmsalını
- əsas fondların fondtutumunu;

219. İstehsal olunmuş məhsulun həcmiminin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti xarakterizə edir:

- √ əsas fondların fondverimini;
- əməyin fondla silahlanması;
- əsas fondların yararlılıq əmsalını;
- əsas fondların köhnəlməsi əmsalını
- əsas fondların fondtutumunu;

220. əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti xarakterizə edir:

- əsas fondların fondverimini ;
- əməyin fondla silahlanması;
- əsas fondların yararlılıq əmsalını;
- əsas fondların köhnəlməsi əmsalını
- √ əsas fondların fondtutumunu;

221. əsas vəsaitlərin hərəkətinin ümumi qiymətləndirilməsi göstəricilərinə aid edilir:

- avadanlıqların işinin növbəlik əmsalı, maşın və dəzgahların strukturu;
- 1 maşın – saat hesabı ilə orta hasilat, avadanlıqların miqdarı;
- avadanlıq vahidinin orta dəyəri, yararlılıq əmsalı;
- √ əsas vəsaitlərin dövriyyədən çıxması, daxil olması, əvəzləmə, artım əmsalları.
- vaxt vahidi ərzində məhsul buraxılışının həcmi, növbəlik əmsalı;

222. Avadanlıqlardan intensiv istifadəni əks etdirən göstəricilərə aiddir:

- avadanlıqların işinin növbəlik əmsalı, maşın və dəzgahların strukturu;
- 1 maşın – saat hesabı ilə orta hasilat, avadanlıqların miqdarı;
- avadanlıq vahidinin orta dəyəri;
- növbə daxili boşdayanmalar.
- √ vaxt vahidi ərzində məhsul buraxılışının həcmi;

223. Avadanlıqlardan ekstensiv istifadəni əks etdirən göstəricilərə aiddir:

- √ avadanlıqların işinin növbəlik əmsalı;
- 1 maşın – saat hesabı ilə orta hasilat, avadanlıqların miqdarı;
- avadanlıq vahidinin orta dəyəri;
- növbədaxili boşdayanmalar.
- vaxt vahidi ərzində məhsul buraxılışının həcmi;

224. Fondverimi, fondtutumu, fondların rentabelliği xarakterizə edir:

- əsas fondların hərəkətini;
- √ əsas fondlardan istifadənin səmərəliliğini ;
- maşın və avadanlıqların yüklənməsi dərəcəsini;
- avadanlıqların yaş tərkibini.
- əsas fondların texniki vəziyyətini;

225. əsas vəsaitlərin dövriyyədən çıxması, daxil olması, əvəz olunma, artım əmsalları xarakterizə edir:

- √ əsas fondların hərəkətini;
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliğini ;
- maşın və avadanlıqların yüklənməsi dərəcəsini;
- avadanlıqların yaş tərkibini.
- əsas fondların texniki vəziyyətini;

226. Fondların rentabelliği aşağıdakı kimi hesablanır:

- əsas vəsaitlərinə qalıq dəyərinin satışdan mənfəətə nisbəti
- √ satışdan mənfəətin əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinə nisbəti;
- satışdan mənfəətin əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinə nisbəti;
- satışdan mənfəətin əsas vəsaitlərin bərpa dəyərinə nisbəti.
- əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinin satışdan mənfəətinə nisbəti;

227. Fondtutumu göstəricisi aşağıdakı kimi hesablanır:

- √ əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinin istehsal olunmuş məhsulun həcminə nisbəti;
- əsas vəsaitlərin ilkin dəyərinin istehsal olunmuş məhsulun həcminə nisbəti;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmindən əsas vəsaitlərin ilkin dəyərinə nisbəti;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmindən əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinə nisbəti;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmindən əsas vəsaitlərin orta illik dəyərinə nisbəti

228. Çeşid etibarlı ilə məhsul buraxılışı planının yerinə yetirilmə səviyyəsi necə hesablanır?

- Çeşidlərin faktiki sayından plan sayını çıxmaqla
- Çeşidlərin faktiki sayı ilə plan sayı arasındakı fərqi müəyyən etməklə
- √ Faktiki yerinə yetirilmiş çeşidlərin sayını 100 - ə vurub çeşidlərin plan sayına bölməklə
- Çeşidlərin plan sayı ilə faktiki sayı arasındakı fərqi 100 - ə vurmaqla
- Çeşidlərin faktiki sayını plan sayına bölməklə

229. Məhsul istehsalı tapşırığının yerinə yetirilmə səviyyəsi necə hesablanır?

- İstehsalın faktiki həcmi planı bölməklə
- Məhsulun faktiki həcmindən plan həcmi çıxmaqla
- √ Məhsulun faktiki həcmi 100 - ə vurub plana bölməklə
- Məhsulun plan həcmindən faktiki həcmi çıxmaqla.
- İstehsalın faktiki həcmi ilə plan həcmi müqaisə etməklə

230. Sənaye müəssisələrinin təsərrüfat fəaliyyəti təhlilinin obyektləri hansılardır?

- Müəssisənin təşkilat quruluşunun öyrənilməsi
- √ Müəssisənin təhizat, istehsal, satış, məsrəf, mənfəət (zərər) və maliyyə vəziyyəti

- Müəssisənin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq qərar və göstərişlərin hazırlanması
- Müəssisənin digər müəssisələr ilə kooperativləşməsi məsələləri.
- Müəssisənin hesablama əməliyyatlarının məqsəd uyğunluğu

231. Müəssisənin fəaliyyətinin təhlilinin vəzifələri hansılardır?

- Müəssisənin fəaliyyəti ilə əlaqədar qəbul olunmuş qərarlar və sərəncamlar
- Müəssisənin iş fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirtmək
- İstehsal ehtiyatlarının və işçi qüvvəsinin təminatına nəzarət etmək.
- İşçilərlə müəssisə arasında bağlanmış müqavilələrə nəzarət etmək.
- ✓ İqtisadi göstəricilər üzrə planların yerinə yetirilməsini öyrənmək, iqtisadi göstəricilərə təsir göstərən amillərin təsir dərəcələrini hesablamaq və gələcək üçün konkret əməli təkliflər hazırlamaq

232. Material məsrəfləri əmsalı necə müəyyən olunur?

- məhsulun həcmninə material xərclərinə nisbəti kimi;
- ✓ faktiki material məsrəflərinin məhsulun faktiki həcminə görə düzəliş edilmiş plan material məsrəflərinə nisbəti kimi.
- material xərclərinin məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- əmtəəlik məhsul indeksinin material məsrəfləri indeksinə nisbəti kimi;
- material xərclərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi;

233. Material məsrəflərinin hər manatına məhsul satışından mənfəət necə hesablanır?

- ✓ məhsul satışından mənfəətin material məsrəflərinə nisbəti kimi;
- material məsrəflərinin xalis mənfəətə nisbəti kimi;
- material məsrəflərinin ümumi mənfəətə nisbəti kimi;
- material məsrəflərinin satışın maya dəyərinə nisbəti kimi;
- material məsrəflərinin məhsul satışından mənfəətə nisbəti kimi;

234. əsas materiallardan faydalı istifadə əmsalı necə hesablanır?

- istehsal olunmuş məhsulun dəyərinin tullantılar çıxılmaqla material məsrəflərinə nisbəti kimi;
- əsas material məsrəflərinin istehsal olunmuş məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi.
- tullantılar çıxılmaqla material məsrəflərinin istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə nisbəti kimi;
- tullantılar çıxılmaqla əsas material məsrəflərinin realizə olunan məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- ✓ tullantılar çıxılmaqla əsas material məsrəflərinin əsas material məsrəflərinə nisbəti kimi;

235. Məhsulun materialverimi necə müəyyən olunur?

- material xərclərinin məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- faktiki material məsrəflərinin məhsulun faktiki həcminə görə düzəliş edilmiş plan material məsrəflərinə nisbəti kimi.
- ✓ məhsulun həcmninə material xərclərinə nisbəti kimi;
- material xərclərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- əmtəəlik məhsul indeksinin material məsrəfləri indeksinə nisbəti kimi;

236. Məhsulun materialtutumu necə müəyyən olunur?

- material xərclərinin məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- əmtəəlik məhsul indeksinin material məsrəfləri indeksinə nisbəti kimi;
- ✓ material xərclərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- məhsulun həcmninə material xərclərinə nisbəti kimi;
- faktiki material məsrəflərinin məhsulun faktiki həcminə görə düzəliş edilmiş plan material məsrəflərinə nisbəti kimi.

237. Məhsulun əmək tutumu necə hesablanır?

- İşlənmiş adam günlərin (saatların) miqdarının istehsal olunan məhsulun dəyərinə nisbəti kimi;
- əmək haqqı xərclərinin istehsal olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- hər min manatlıq məhsula düşən işçilərin sayı kimi;
- məhsul vahidinin və ya hər min manatlıq məhsula düşən əmək haqqı məbləği kimi.
- ✓ İşlənmiş adam günlərin (saatların) miqdarının istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;

238. Xərclərin kompleks və vahid elementli xərclərə bölünməsinin əsasını nə təşkil edir?

- ✓ xərclərin eyni cinsli olması;
- xərclərin yaranma yeri və vaxtı.
- xərclərin yaranmasının vaxtaşırılığı;
- məhsulun həcmindən asılılığı;
- istehsal prosesində iştirakı;

239. İqtisadi elementlər üzrə xərclərin təsnifləşdirilməsinin əsasını nə təşkil edir?

- məsrəflərin yaranma yeri;
- istehsal prosesində iştirakı;
- xərclərin planlaşdırılması və uçotunun təşkilinin xüsusiyyəti.
- ✓ istehsala sərf olunan resursların eyni cinsli olması;
- məhsulun həcmindən asılılığı;

240. Xərclərin şərti sabit və dəyişən xərclərə bölünməsinin əsasını nə təşkil edir?

- iqtisadi elementlərin eyni cinsli olması;
- xərclərin yaranma yeri və vaxtı.
- xərclərin yaranmasının vaxtaşırılığı;
- ✓ məhsulun həcmindən asılılığı;
- istehsal prosesində iştirakı;

241. Məhsulun maya dəyərində şərti-sabit xərclər hansıdır?

- texnoloji yanacaq;
- ✓ amortizasiya xərcləri.
- məhsulların qablaşdırılması və daşınması xərcləri;
- material xərcləri;
- fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

242. Məhsulun maya dəyərində şərti-dəyişən xərclər hansıdır?

- əsas vəsaitlərin amortizasiyası;
- sexlərin işıqlandırılması xərcləri.
- idarə heyətinin əmək haqqı;
- ✓ material xərcləri;
- kommersiya xərcləri;

243. Hansı əlamətə görə xərclər birbaşa və dolaylı xərclərə bölünür?

- istehsal prosesində iştirakından asılılığına görə;
- xərclərin keyfiyyətinə görə
- ✓ məhsulun maya dəyərinə daxil edilməsinə görə;
- məhsulun həcminin dəyişməsinə münasibətinə görə;
- xərclərin yaranma yerinə görə;

244. Hansı əlamətə görə xərclər dəyişən və sabit xərclərə bölünür?

- məhsulun maya dəyərinə daxil edilməsinə görə;
- xərclərin keyfiyyətinə görə.
- istehsal prosesində iştirakından asılılığına görə;
- xərclərin yaranma yerinə görə;
- ✓ məhsulun həcminin dəyişməsinə münasibətinə görə;

245. Əmtəlik məhsulun bir manatına xərc necə hesablanır?

- ✓ əmtəlik məhsulun istehsalına çəkilən xərclərin həmin məhsulun həcminə nisbəti kimi;

- müstəqim material xərclərinin məhsulun həcmində nisbəti kimi;
- kommersiya xərclərinin məhsulun həcmində nisbəti kimi;
- müstəqim xərclərinin məhsulun həcmində nisbəti kimi;
- məhsulun həcmində onun istehsalına çəkilən xərclərə nisbəti kimi;

246. Material sərfinin normasının dəyişməsinin məhsulun həcmində təsiri necə hesablanır?

- məhsul vahidində material sərfinin faktiki və plan həcmi arasındakı fərqin məhsul istehsalının plan həcmində nisbəti kimi;
- cəmi istehsalda sərflənən materialın dəyərinin plan üzrə material sərfinin normasına nisbəti kimi.
- ✓ məhsul vahidində material sərfinin faktiki və plan həcmi arasındakı fərqin məhsul istehsalının faktiki həcmində hasili kimi;
- məhsul vahidində material sərfinin faktiki və plan həcmi arasındakı fərqin məhsul istehsalının plan həcmində hasili kimi;
- məhsul vahidində material sərfinin faktiki və plan həcmi arasındakı fərqin məhsul istehsalının faktiki həcmində nisbəti kimi;

247. Şirkətin imicinin qiymətləndirilməsi; şirkətin bütün aktivlərindən gələcəkdə gözlənilən mənfəətlə normativ mənfəət arasında fərqin cari diskont qiymətləndirilməsi; qalıq dəyəri – bunlar nəyin qiymətləndirilməsinə yanaşmaları səciyyələndirir :

- qeyri dövriyyə aktivlərinin;
- ✓ Goodwill dəyərinin;
- qeyri maddi aktivlərin;
- təşkilatın bütün aktivlərinin.
- dövriyyə aktivlərinin;

248. Qeyri maddi aktivlərdən istifadədən son səmərə nə ilə səciyyələnir?

- ✓ təsərrüfat fəaliyyətinin ümumi nəticələrinin yaxşılaşması;
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşması;
- digər satışdan mənfəətin azalması;
- müəssisənin ödəmə qabiliyyətinin yüksəlməsi.
- məhsul istehsalına xərclərin azalması;

249. Xarici təcrübədə likvidlik dərəcəsinə görə qeyri maddi aktivlərə kapital qoyuluşu aşağıdakı kateqoriyalara görə qiymətləndirilir:

- məhdud likvid;
- orta likvid;
- qeyri likvid;
- ✓ aşağı likvid.
- yüksək likvid;

250. Xarici təcrübədə likvidlik və risk dərəcəsinə görə kapital qoyuluşu aşağıdakı kateqoriyalara görə qiymətləndirilir:

- yüksək likvid, məhdud likvid;
- aşağı likvid, orta likvid;
- ✓ yüksək likvid, məhdud likvid, aşağı likvid;
- qeyrilikvid, orta likvid.
- yüksək likvid, qeyri likvid, orta likvid;

251. Məhsul yığımının faktiki həcmi necə hesablanır:

- faktiki əkin sahəsinin plan üzrə məhsuldarlığa hasili kimi;
- ✓ faktiki əkin sahəsinin faktiki məhsuldarlığa hasili kimi;
- faktiki məhsuldarlığın plan üzrə əkin sahəsinə nisbəti kimi;
- faktiki məhsuldarlığın faktiki əkin sahəsinə nisbəti kimi;
- plan üzrə əkin sahəsinin plan üzrə məhsuldarlığa hasili kimi;

252. Natural ifadədə ümumi məhsul yığımına təsir edən I səviyyəli amillər:

- bitkilərin məhsuldarlığı, torpağın keyfiyyəti, iqlim şəraiti;
- bitgiçilik məhsullarının maya dəyəri, havanın hərəkəti, yağıntının miqdarı;
- bitgiçilik məhsullarının maya dəyəri, əkin sahəsi;
- ✓ əkin sahəsi, bitkilərin məhsuldarlığı;

- təbii-iqlim, işçilərin sayı, əmək məhsuldarlığı;

253. İqtisadiyyatın aqrar sektorunun aparıcı qüvvəsi:

- fərdi fermer təsərrüfatı;
- √ çoxsahəli aqrobirləklər;
- səhmdar cəmiyyəti;
- pilot təsərrüfat;
- kollektiv fermer təsərrüfatı;

254. Hansı k/t müəssisələrində sahədən prilavkaya prinsipi həyata keçirilir:

- fərdi fermer təsərrüfatı;
- pilot təsərrüfat;
- səhmdar cəmiyyəti;
- √ çoxsahəli aqrobirləklər;
- kollektiv fermer təsərrüfatı;

255. Bir yaşayış məntəqəsi ətrafında yerləşən torpaqları əhatə edən keçmiş kolxoz və sovxozların bazasında yaradılmış müəssisə:

- fərdi fermer təsərrüfatı;
- pilot təsərrüfat;
- səhmdar cəmiyyəti;
- məhdud məsuliyyətli müəssisə;
- √ kollektiv fermer təsərrüfatı;

256. K/t müəssisəsinin istehsaldaxili strukturlarının ölçüsünü əks etdirən natural göstəricilərə aiddir:

- əmək məhsuldarlığı, fondverimi;
- √ işçilərin sayı, torpaq sahəsi, heyvanların sayı;
- torpağın tərkibi, məhsuldarlığı
- heyvanların tikililərlə və yemlə təmin olunması;
- mənfəət, maya dəyəri, rentabellik;

257. K/t müəssisəsinin təşkilati strukturunu səciyyələndirir:

- ümumi və əmtəəlik məhsulun həcmi;
- müəssisənin əmək və maliyyə resursları ilə təmin olunması;
- √ istehsaldaxili strukturların- şöbə, briqada, ferma, heyvandarlıq komplekslərinin miqdarı;
- idarəetmə orqanlarının və idarəetmə işçilərinin məcmusu;
- işçilərin sayı, k/t-na yararlı torpaqlar, mal qaranın sayı, əsas fondların mövcudluğu;

258. K/t müəssisəsinin ölçüsünü səciyyələndirən əlavə göstəricilərə aiddir:

- ümumi və əmtəəlik məhsulun həcmi;
- müəssisənin əmək və maliyyə resursları ilə təmin olunması;
- istehsaldaxili strukturların, heyvandarlıq komplekslərinin miqdarı;
- idarəetmə orqanlarının və idarəetmə işçilərinin məcmusu;
- √ işçilərin sayı, k/t-na yararlı torpaqlar, mal qaranın sayı, əsas fondların mövcudluğu;

259. K/t müəssisəsinin ölçüsünü səciyyələndirir:

- √ ümumi və əmtəəlik məhsulun həcmi göstəriciləri;
- müəssisənin torpaq və əmək resursları ilə, əsas və dövrüyyə fondları ilə təmin olunması;
- istehsaldaxili strukturların, heyvandarlıq komplekslərinin miqdarı;
- idarəetmə orqanlarının və idarəetmə işçilərinin məcmusu;
- vilayət və rayon mərkəzləri, dəmir yolu stansiyaları, iri sənaye mərkəzləri arasında məsafə;

260. K/t müəssisəsinin iqtisadi şəraiti nə ilə səciyyələnir:

- ümumi və əmtəəlik məhsulların istehsalı göstəriciləri;
- √ müəssisənin torpaq və əmək resursları ilə, əsas və dövrüyyə fondları ilə təmin olunması;
- istehsaldaxili strukturların, heyvandarlıq komplekslərinin miqdarı;
- idarəetmə orqanlarının və idarəetmə işçilərinin məcmusu;
- vilayət və rayon mərkəzləri, dəmir yolu stansiyaları, iri sənaye mərkəzləri arasında məsafə;

261. K/t müəssisəsinin ərazi yerləşməsi nə ilə səciyyələnir:

- ümumi və əmtəəlik məhsulların istehsalı göstəriciləri;
- müəssisənin torpaq və əmək resursları ilə, əsas və dövrüyyə fondları ilə təmin olunması;
- istehsaldaxili strukturların, heyvandarlıq komplekslərinin miqdarı;
- idarəetmə orqanlarının və idarəetmə işçilərinin məcmusu;
- √ vilayət və rayon mərkəzləri, dəmir yolu stansiyaları, iri sənaye mərkəzləri arasında məsafə;

262. K/t müəssisəsinin təsərrüfatçılıq şəraiti aşağıdakı qruplara bölünür:

- torpağın tərkibi; kontragentlər arasında qarşılıqlı müəasibət; iqtisadi;
- iqtisadi; siyasi; hava şəraiti;
- heyvanların saxlanması şəraiti; iqlim şəraiti; müxtəlif texnikaların mövcudluğu;
- √ təbii-iqlim; təsərrüfatın yerləşdiyi yer; iqtisadi şərait
- vilayət və rayon mərkəzləri, dəmir yolu stansiyaları arasında məsafə; ekoloji şərait;

263. ASK müəssisəsinin əmlakının ümumi dəyərində qeyri maddi aktivlərin payının əsassız artımı fondveriminə necə təsir göstərir:

- fondverimi yüksəlir, təşkilatın məcmu kapitalının dövretmə sürəti artır;
- qeyri maddi aktivlərin fondverimi dəyişmir;
- təşkilatın balansının strukturu yaxşılaşır
- əmək məhsuldarlığı ilə müqayisədə fondverimi daha sürətlə artır;
- √ fondverimi və təşkilatın məcmu kapitalının dövretmə sürəti azalır;

264. ASK müəssisəsinin əmlakının ümumi dəyərində qeyri maddi aktivlərin payının əsassız artımı balansın strukturuna necə təsir göstərir:

- balansın strukturu yaxşılaşır;
- balansın strukturu dəyişmir;
- təşkilatın cari dikvidlik göstəriciləri yaxşılaşır;
- təşkilatın cari dikvidlik göstəriciləri pisləşir;
- √ balansın strukturu pisləşir;

265. Innovasiya və texnoloji dəyişikliklər, iqtisadi meyllər, aqrar sektorda gözlənilən artımlar:

- təşkilatın iqtisadi və maliyyə vəziyyətinin təhlilinin əsas vəzifələridir;
- təşkilatın iqtisadi və maliyyə vəziyyətinin təhlilinin əsas funksiyasıdır;
- təşkilatın iqtisadi və maliyyə vəziyyətinin təhlilinin əsas informasiya mənbəyidir;
- √ təşkilatın iqtisadi və maliyyə vəziyyətinin təhlilinin əsas meyarlarıdır;
-) təşkilatın iqtisadi və maliyyə vəziyyətinin təhlilinin əsas məqsədidir;

266. Aqrar sənaye kompleksi sahəsində iqtisadi vəziyyətin təhlilinin əsas məqsədi:

- son illər ərzində sahə üzrə satışın ümumi həcmünün qiymətləndirilməsi;
- sahədə rəqabətin dərəcəsi və xarakterinin müəyyən edilməsi.
- √ strateji imkanların və sahənin investisiya cəlbediciliyinin qiymətləndirilməsi;
- son dövrlərdə sahə üzrə yeni şirkətlərin sayının və onların fəaliyyət miqyaslarının qiymətləndirilməsi
- son dövrlərdə sahədə istehsal olunan yeni məhsulların səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi ;

267. Həyat mərhələsinin vəziyyəti üzrə k/t sahəsi səciyyələndirilir:

- sabit, qeyri sabit, inkişaf edən;
- mərhələli, investisiyalı, innovasiyalı.
- sabit, qeyri sabit, böhranlı;
- √ artan, stabil, mərhələli;

- artan, böhranlı, innovasiyalı;

268. İqtisadiyyatın hansı sahəsində təsərrüfatlar arası müqayisəli təhlildən geniş istifadə etmək olar?

✓ kənd təsərrüfatı

- nəqliyyat;
- sənaye;
- tikinti;
- ticarət;

269. İstehsal vasitəsi kimi istehsal olunmuş məhsulların bir qisminin öz məqsədlərinə istifadə olunması k/t müəssisəsinin fəaliyyətinin nəticələrinə necə təsir göstərir?

- istehsal olunmuş məhsulun həcmi satılmış məhsulun həcmindən az olur;
- ümumi məhsulun həcmi satılmış məhsulun həcmindən az olur;
- ✓ satılmış məhsulun həcmi istehsal olunmuş məhsulun həcmindən az olur;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi ümumi məhsulun həcmindən az olur;
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi satılmış məhsulun həcminə bərabər olur;

270. İqtisadiyyatın hansı sahəsində istehsalın inkişafına iqtisadi amillərlə yanaşı bioloji, fiziki, kimyəvi və d. amillər təsir göstərir?

- ticarət;
- nəqliyyat;
- ✓ kənd təsərrüfatı
- tikinti;
- sənaye;

271. Resursların qeyri bərabər istifadəsi, satışın qeyri ahəngdarlığı hansı sahəyə xasdır?

- sənaye müəssisələrinə;
- nəqliyyat təşkilatlarına ;
- ticarət təşkilatlarına;
- tikinti təşkilatlarına;
- ✓ k/t müəssisələrinə;

272. Təbii-iqlim şəraitindən ilk növbədə asılıdır:

- sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin nəticələri;
- ticarət təşkilatlarının fəaliyyətinin nəticələri;
- tikinti təşkilatlarının fəaliyyətinin nəticələri;
- ✓ k/t müəssisələrinin fəaliyyətinin nəticələri;
- nəqliyyat təşkilatlarının fəaliyyətinin nəticələri;

273. ASK-nin dövrü fəaliyyət sahələrini səciyyələndirir:

- ✓ iqtisadiyyatda işgüzar dəyişikliklərə xüsusi həssaslıq;
- bütün cavablar doğrudur;
- satışın və mənfəətin həcmində nisbətən stabil olması;
- orta gəlirlik və riskin aşağı səviyyəsi;
- məhsul satışı və mənfəətin daimi artımı

274. Aqrar sənaye sahəsinin orta inkişafını səciyyələndirir:

- satışın və mənfəətin həcmində nisbətən stabil olması;
- bütün cavablar doğrudur;
- ✓ iqtisadiyyatda işgüzar dəyişikliklərə xüsusi həssaslıq;
- məhsul satışı və mənfəətin daimi artımı
- orta gəlirlik və riskin aşağı səviyyəsi;

275. Aqrar sənaye sahəsinin inkişafını səciyyələndirir:

- satışın və mənfəətin həcmnin nisbətən stabil olması;
- bütün cavablar doğrudur;
- iqtisadiyyatda işgüzar dəyişikliklərə xüsusi həssaslığı;
- ✓ məhsul satışı və mənfəətin daimi artımı;
- orta gəlirlik və riskin aşağı səviyyəsi;

276. Müqayisə (kadastr) olunan torpaq hesablanır:

- ✓ hər bir növ əkin sahəsinin torpağın balna hasilinin 100-ə nisbəti kimi;
- 1 hektara orta xərclərin 1 hektardan məhsul çıxımına nisbəti kimi;
- hər bir əkin sahəsinin 1 hektara xərclərə hasili kimi;
- hər bir əkin sahəsinin istehsal olunmuş məhsulun dəyərində hasili kimi
- 1 hektardan məhsul çıxımının 1 hektara xərclərə nisbəti kimi;

277. İribuynuzlu mal-qara üzrə xərclərin örtülməsi əmsalı hesablanır:

- bir baş mal-qaraya xərclərin bir baş heyvandan məhsul çıxımına nisbəti kimi;
- mal-qaranın baş sayının bir başa düşən xərclərə hasili kimi;
- məcmu xərclərin mal-qaranın baş sayına nisbəti kimi;
- ✓ bir başdan məhsul çıxımının bir baş heyvana düşən xərclərə nisbəti kimi
- bir baş heyvana xərclərin bir başdan məhsul çıxımına hasili kimi;

278. Bitgiçilikdə xərclərin örtülməsi hesablanır:

- hər bir əkin sahəsinin onun torpaq balna hasilinin 100-ə nisbəti kimi;
- hər bir əkin sahəsinin 1 hektara xərclərə hasili kimi;
- hər bir əkin sahəsinin istehsal olunmuş məhsulun dəyərində hasili kimi;
- ✓ 1 hektardan məhsul çıxımının 1 hektara xərclərə nisbəti kimi;
- 1 hektara xərclərin 1 hektardan məhsul çıxımına nisbəti kimi;

279. Aparılmış hər bir aqrotexniki tədbirin bitginin məhsuldarlığına və ümumi məhsul yığılına təsiri necə hesablanır:

- hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin plan səviyyəsinə nisbəti kimi;
- hər bir tədbirin ödənilməsinin faktiki səviyyəsi ilə həmin tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) fərqi kimi;
- hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin faktiki səviyyəsinə hasili kimi;
- ✓ hər bir tədbir üzrə ödəmənin dəyişməsinin müvafiq tədbirin faktiki həcmində hasili kimi;
- hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin faktiki səviyyəsinə nisbəti kimi;

280. Aparılmış aqrotexniki tədbirin ümumi məhsul yığılına təsiri necə hesablanır:

- hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin faktiki səviyyəsinə hasili kimi;
- hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin plan səviyyəsinə nisbəti kimi;
- hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin faktiki səviyyəsinə nisbəti kimi;
- hər bir tədbirin ödənilməsinin faktiki səviyyəsi ilə həmin tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) fərqi kimi;
- ✓ hər bir tədbir üzrə planın yerinə yetirilməməsinin (artıqlaması ilə icrasının) onun ödənilməsinin plan səviyyəsinə hasili kimi;

281. Sürünün strukturunun məhsul çıxımına (Q) təsiri aşağıdakı amillə model əsasında hesablanır? burada, Küm-malqaranın baş sayı, Xçi-i qrupp heyvanların xüsusi çəkisi, %-lə, Mi-i qrupp heyvanlar üzrə bir başın orta məhsuldarlığı

- ✓ $Q = \sum(Küm \times Xçi \times Mi)$;
- $Q = (Küm \times Xçi \times Mi)$;
- $Q = (Küm \times Xçi / Mi)$;
- $Q = \sum(Küm / Xçi \times Mi)$;
- $Q = \sum(Küm \times Xçi / Mi)$;

282. Ayrı-ayrı növ bitginin məhsuldarlığının dəyişməsinin bitgiçilik məhsuldarlığının ümumi həcmində təsiri necə hesablanır? burada, Süm-ümumi əkin sahəsi, Xçi-i növ məhsulun xüsusi çəkisi, %-lə, Mi-i növ bitginin məhsuldarlığı

- $\Delta Q = \sum(\text{Sümf} \times X_{\text{çipl}} \times M_{\text{ipl}})$;
- $\Delta Q = \sum(\text{Sümpl} \times \Delta X_{\text{çi}} \times M_{\text{if}})$;
- ✓ $\Delta Q = \sum(\text{Sümf} \times X_{\text{çif}} \times \Delta M_{\text{i}})$;
- $\Delta Q = \sum(\text{Sümf} \times \Delta X_{\text{çi}} \times \Delta M_{\text{i}})$;
- $\Delta Q = \sum(\Delta \text{Süm} \times X_{\text{çipl}} \times M_{\text{if}})$;

283. Bitginin məhsuldarlığının dəyişməsinin həmin növ məhsul istehsalına təsiri necə hesablanır? burada, Süm-ümumi əkin sahəsi, Xçi-i növ məhsulun xüsusi çəkisi, %-lə, Mi-i növ b itginin məhsuldarlığı

- $\Delta Q = S_{i0} \times M_{i0}$;
- ✓ $\Delta Q = S_{i1} \times \Delta M_i$;
- $\Delta Q = \Delta S_i \times M_{i0}$;
- $\Delta Q = \Delta S_i \times \Delta M_i$;
- $\Delta Q = \Delta S_i \times M_{i1}$;

284. əkin sahəsinin dəyişməsinin bitgiçilik məhsullarının həcminə təsiri necə hesablanır? burada, Süm-ümumi əkin sahəsi, Xçi-i növ məhsulun xüsusi çəkisi, %-lə, Mi-i növ b itginin məhsuldarlığı

- $\Delta Q = S_{i0} \times M_{i0}$;
- $\Delta Q = S_{i0} \times \Delta M_i$;
- ✓ $\Delta Q = \Delta S_i \times M_{i0}$;
- $\Delta Q = \Delta S_i \times \Delta M_i$;
- $\Delta Q = \Delta S_i \times M_{i1}$;

285. əkin sahəsinin strukturunun dəyişməsinin bitgiçilik məhsullarının həcminə təsiri necə hesablanır? burada, Süm-ümumi əkin sahəsi, Xçi-i növ məhsulun xüsusi çəkisi, %-lə, Mi-i növ b itginin məhsuldarlığı

- $\Delta Q = \sum(\text{Süm}1 \times X_{\text{çi}0} \times M_{i0})$;
- $\Delta Q = \sum(\text{Süm}0 \times \Delta X_{\text{çi}} \times M_{i1})$;
- ✓ $\Delta Q = \sum(\text{Süm}1 \times \Delta X_{\text{çi}} \times M_{i0})$;
- $\Delta Q = \sum(\text{Süm}1 \times \Delta X_{\text{çi}} \times \Delta M_i)$;
- $\Delta Q = \sum(\Delta \text{Süm} \times X_{\text{çio}} \times M_{i1})$;

286. əkin sahəsinin strukturunun dəyişməsinin bitgiçilik məhsullarının həcminə təsirinə hesalamaq üçün hansı düsturdan istifadə olunur? burada, Süm-ümumi əkin sahəsi, Xçi-i növ məhsulun xüsusi çəkisi, %-lə, Mi-i növ b itginin məhsuldarlığı

- ✓ $Q = \sum(\text{Süm} \times X_{\text{çi}} \times M_i)$;
- $Q = \sum(\text{Süm} \times X_{\text{çi}} / M_i)$;
- $Q = \sum(\text{Süm} \times X_{\text{çi}} + M_i)$;
- $Q = \sum(\text{Süm} \times X_{\text{çi}} - M_i)$;
- $Q = \sum(\text{Süm} / X_{\text{çi}} \times M_i)$;

287. K/t müəssisəsinin ixtisaslaşması səviyyəsi (əi) aşağıdakı qaydada hesablanır: burada, Xçn-n növ məhsulun xüsusi çəkisi, %-lə, n-xüsusi çəkilərinə görə ayrı-ayrı məhsulların sıralanmada nömrəsi

- ✓ $\Theta_i = 100 / \sum[X_{\text{çn}} \times (2n-1)]$;
- $\Theta_i = \sum[X_{\text{çn}} \times (2n-1)] / 100$
- $\Theta_i = 100 / \sum[(2n-1) / X_{\text{çn}}]$;
- $\Theta_i = 100 / \sum[X_{\text{çn}} / (2n-1)]$;
- $\Theta_i = 100 / \sum[X_{\text{çn}} \times (1-2n)]$;

288. əkin sahəsinin məhv olması səbəbindən məhsul itgisi necə hesablanır:

- məhsulun faktiki həcmi ilə faktiki əkin sahəsinə və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- məhsulun faktiki həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- ✓ məhsulun faktiki yığılan sahə və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış həcmi ilə faktiki səpilmiş sahə və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış həcmi arasında fərq kimi;
- bitginin faktiki və plan məhsuldarlığı arasında fərqlənən plan əkin sahəsinə hasili kimi;
- məhsulun plan həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;

289. Məhsulun faktiki həcmi ilə faktiki əkin sahəsinə və bitginin plan məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq hansı amilin təsirinə əks etdirir:

- √ bitginin məhsuldarlığının dəyişməsi;
- torpağın tərkibinin dəyişməsi;
- əkin sahəsinin dəyişməsi;
- fondveriminin dəyişməsi;
- iqlim şəraitinin dəyişməsi;

290. Bitginin məhsuldarlığının dəyişməsinin məhsul yığımına təsiri hesablanır:

- √ məhsulun faktiki həcmi ilə faktiki əkin sahəsinə və plan məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- məhsulun faktiki həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- məhsulun faktiki və plan həcmi arasında fərqin plan əkin sahəsinə hasili kimi;
- bitginin faktiki və plan məhsuldarlığı arasında fərqin plan əkin sahəsinə hasili kimi;
- məhsulun plan həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;

291. Məhsulun faktiki həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq hansı amilin təsirini əks etdirir:

- bitginin məhsuldarlığının dəyişməsi;
- torpağın tərkibinin dəyişməsi;
- √ əkin sahəsinin dəyişməsi;
- fondveriminin dəyişməsi
- iqlim şəraitinin dəyişməsi;

292. əkin sahəsinin dəyişməsinin məhsul yığımına təsiri hesablanır:

- məhsulun faktiki və plan həcmi arasında fərqin plan əkin sahəsinə hasili kimi;
- məhsulun faktiki həcmi ilə faktiki əkin sahəsinə və plan məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- məhsulun plan həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- √ məhsulun faktiki həcmi ilə plan əkin sahəsinə və faktiki məhsuldarlığa görə hesablanmış məhsulun həcmi arasında fərq kimi;
- bitginin faktiki və plan məhsuldarlığı arasında fərqin plan əkin sahəsinə hasili kimi;

293. İxtisaslaşma əmsalı 0-dan 1-ə qədər dəyişə bilər. əgər onun kəmiyyəti 0,6-dan yüksəkdirsə:

- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi yüksəkdir;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi ortadır;
- √ müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi dərinidir;
- müəssisədə konkret ixtisaslaşma yoxdur;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi aşağıdır;

294. İxtisaslaşma əmsalı 0-dan 1-ə qədər dəyişə bilər. əgər onun kəmiyyəti 0,4-0,6 həddindədirsə:

- √ müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi yüksəkdir;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi ortadır;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi dərinidir;
- müəssisədə konkret ixtisaslaşma yoxdur;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi aşağıdır;

295. İxtisaslaşma əmsalı 0-dan 1-ə qədər dəyişə bilər. əgər onun kəmiyyəti 0,2-0,4 həddindədirsə:

- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi yüksəkdir;
- √ müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi ortadır;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi dərinidir;
- müəssisədə konkret ixtisaslaşma yoxdur;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi aşağıdır;

296. İxtisaslaşma əmsalı 0-dan 1-ə qədər dəyişə bilər. əgər onun kəmiyyəti 0,2- dən azdırsa:

- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi yüksəkdir;
- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi ortadır;

- müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi dərindir;
- müəssisədə konkret ixtisaslaşma yoxdur;
- ✓ müəssisədə ixtisaslaşma səviyyəsi aşağıdır;

297. Heyvanların məhsuldarlığının dəyişməsinin heyvandarlıq məhsullarının ümumi həcminə təsiri necə hesablanır:

- ✓ ümumi məhsulun faktiki həcmi ilə heyvanların faktiki baş sayına və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun fərqi kimi
- ümumi məhsulun heyvanların faktiki baş sayına və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış həcmi ilə plan həcmi arasında fərq kimi;
- ümumi məhsulun plan həcmi ilə normativ həcmi arasında fərq kimi;;
- ümumi məhsulun faktiki və plan həcmi arasında fərq kimi;
- ümumi məhsulun faktiki həcmi ilə heyvanların plan baş sayına və faktiki məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun fərqi kimi;

298. Malqaranın baş sayının dəyişməsinin heyvandarlıq məhsullarının ümumi həcminə təsiri necə hesablanır:

- ümumi məhsulun faktiki həcmi ilə heyvanların faktiki baş sayına və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun fərqi kimi
- ✓ ümumi məhsulun heyvanların faktiki baş sayına və plan məhsuldarlığına görə hesablanmış həcmi ilə plan həcmi arasında fərq kimi;
- ümumi məhsulun plan həcmi ilə normativ həcmi arasında fərq kimi;;
- ümumi məhsulun faktiki və plan həcmi arasında fərq kimi;
- ümumi məhsulun faktiki həcmi ilə heyvanların plan baş sayına və faktiki məhsuldarlığına görə hesablanmış məhsulun fərqi kimi;

299. Heyvandarlıqda məhsulun əmək tutumu hesablanır:

- 1 baş heyvanın məhsuldarlığının 1 baş heyvana düşən xərclərə hasili kimi;
- 1 başdan məhsuldarlığın 1 başa əmək məsrəflərinə hasili kimi;
- 1 başdan məhsuldarlığın 1 başa əmək məsrəflərinə nisbəti kimi;
- ✓ 1 başa əmək məsrəflərinin 1 başdan məhsuldarlığa nisbəti kimi;
- 1 baş heyvanın məhsuldarlığının 1 başa xərclərə nisbəti kimi;

300. Bitçililikdə məhsulun əmək tutumu hesablanır:

- 1 hektardan məhsuldarlığın 1 hektara xərclərə hasili kimi;
- ✓ 1 hektara əmək məsrəflərinin 1 hektardan məhsuldarlığa nisbəti kimi;
- 1 hektardan məhsuldarlığın 1 hektara əmək məsrəflərinə nisbəti kimi;
- 1 hektardan məhsuldarlığın 1 hektara əmək məsrəflərinə hasili kimi;
- 1 hektardan məhsuldarlığın 1 hektara xərclərə nisbəti kimi;

301. Taxılıyığın kombaynlardan istifadəni əks etdirən göstəricilərə aid deyil:

- iş vaxtı fondundan istifadə əmsalı;
- iş növbəsinin orta uzunluğu;
- gün ərzində bir kombayn hesabı ilə hasilat;
- ✓ doğru cavab yoxdur;
- növbəlik əmsalı;

302. Traktor parkından istifadəni əks etdirən əmsallar:

- fond verimi, fondtutumu, əməyin fondla silahlanması;
- ✓ intensiv, ekstensiv və inteqral yüklənmə;
- ekstensiv yüklənmə, fondtutumu, əməyin fondla silahlanması;
- intensiv yüklənmə, fondtutumu, əməyin fondla silahlanması;
- fond verimi, materialtutumu, intensiv yüklənmə

303. K/t-da keyfiyyətinə görə müxtəlif torpaqların istifadəsindən səmərə necə müəyyən olunur?

- təbii və yaxşılaşdırılmış otlaq və biçənlərdə bitkilərin məhsuldarlığındakı fərq vasitəsi ilə;
- əkinə yararlı müxtəlif torpaqların bonitirovkası vasitəsi ilə;
- çoxillik bitkilərin maya dəyərindəki fərq vasitəsi ilə;
- k/t-da torpağın münbitliyini müəyyən edən keyfiyyət göstəricilərinin hesablanması vasitəsi ilə;
- ✓ əkinçiliyin mövcud intensivləşməsi səviyyəsində k/t işçilərinin əmək məhsuldarlığındakı fərq vasitəsi ilə;

304. Yaxşılaşdırılmış otlaq və biçənək sahələrinin k/t təyinatlı torpaqların ümumi sahəsinə nisbəti əks etdirir:

- torpağın keyfiyyətini;
- k/t istehsalının ixtisaslaşdırılmasını;
- torpağın münbitliyini;
- ✓ torpaq sahəsindən istifadənin intesivliyini;
- torpağın məhsuldarlığını;

305. K/t təyinatlı torpaqların ümumi sahəsində otlaqların xüsusi çəkisi göstəricisi əks etdirir:

- k/t istehsalının ixtisaslaşdırılmasını;
- torpağın məhsuldarlığını;
- ✓ torpaq sahəsindən istifadənin intesivliyini;
- torpağın münbitliyini;
- torpağın keyfiyyətini;

306. K\t-na yararlı torpaq sahəsindən istifadənin iqtisadi səmərəliliyini əks etdirən göstərici:

- ✓ 1 hektara düşən ümumi məhsulun faktiki həcmi, ümumi gəlir, mənfəət ;
- istifadə olunan materialların, yanacaq, kimyəvi maddələrin həcmi;
- işçilərin sayı, işçilərin tərkibi, iş vaxtından istifadə;
- hər 100 qoyundan yun qırımı, hər inəkdən süd sağımı, ortagünlük çəki artımı;
- k/t məhsullarının maya dəyəri, ümumi torpaq sahəsi, traktorların sayı;

307. K\t istehsalı üçün səciyyəvidir:

- təbii-iqlim şəraitindən asılılıq, mövsümlük, istehsal prosesinin qısamüddətliyi;
- təbii-iqlim şəraitindən asılılıq, əsas vəsaitlərdən bərabər istifadə;
- mövsümlük, işçi qüvvəsindən bərabər istifadə olunur;
- ✓ təbii-iqlim şəraitindən asılılıq, mövsümlük, torpaq əsas istehsal vasitəsidir;
- torpaq əsas istehsal vasitəsidir, k/t məhsullarının bir hissəsi öz məqsədlərinə istifadə olunur, işçi qüvvəsindən bərabər istifadə olunur;

308. K\t-na yararlı torpaq sahəsinin becərilməsi səciyyəvi səciyyələndirir:

- torpağın keyfiyyətini;
- ✓ torpağın strukturunu;
- torpağın münbitliyini;
- k/t istehsalının ixtisaslaşdırılmasını;
- torpağın məhsuldarlığını

309. Təbii ot sahələrinin əkilmiş torpaq sahəsinə nisbəti səciyyəvi təyinatlıdır:

- torpağın keyfiyyətini;
- torpağın məhsuldarlığını;
- torpağın münbitliyini;
- k/t istehsalının ixtisaslaşdırılmasını;
- ✓ torpağın strukturunu;

310. Torpaq sahəsinin strukturunu səciyyəvi təyinatlı etmək olar:

- bir işçiyə düşən torpaq sahəsi;
- ✓ ayrı-ayrı növ torpaqların ümumi torpaq sahəsinə nisbəti;
- becərilmiş faktiki torpaq sahəsinin plan üzrə torpaq sahəsinə nisbəti;
- plan üzrə torpaq sahəsinin faktiki becərilmiş torpaq sahəsinə nisbəti;
- k/t-da çalışan bir işçiyə düşən şərti hektar;

311. Bütün il ərzində ASK müəssisəsinin işinin maliyyə nəticələrinə hansı təsərrüfat prosesi təsir göstərmir:

- payızlıq taxıl səpini;
- payızda taxıl satışı;

- təbii-iqlim şəraiti;
- √ torpaq sahəsinin strukturu
- taxıl məhsulları yığımı;

312. Kətkəltmədə olan mal-qara üzrə məhsuldarlıq göstəricisi:

- hər 100 inəyə düşən bala;
- bir qoyundan yun qırımı;
- bir inəkdən süd sağımı;
- hər 100 qoyundan bala çıxımı
- √ ortaqünlük çəki artımı;

313. Cavan mal-qara üzrə məhsuldarlıq göstəricisi:

- hər 100 inəyə düşən bala;
- bir qoyundan yun qırımı;
- √ ortaqünlük çəki artımı;
- hər 100 qoyundan bala çıxımı
- bir inəkdən süd sağımı;

314. Yaşlı iribuynuzlu mal-qara üzrə məhsuldarlıq göstəricisi:

- ortaqünlük çəki artımı;
- bir baş qoyundan yun qırımı;
- hər yüz ana qoyundan bala;
- sağıcının əmək məhsuldarlığı;
- √ hər baş sağılan inəkdən süd sağımı;

315. Hansı ikinci səviyyəli amillər heyvanların baş sayının dəyişməsinə təsir göstərmir:

- √ heyvanların yemlənməsi səviyyəsi;
- sürünün təkrar istehsalı;
- təsərrüfatın ixtisaslaşması səviyyəsi;
- heyvanların saxlanma yerlərinin mövcudluğu;
- heyvanların cins tərkibi;

316. Heyvandarlıq məhsullarının həcmnin dəyişməsinə təsir göstərən ikinci səviyyəli amillər:

- heyvanların yemlənməsi səviyyəsi, yemlərin keyfiyyəti;
- heyvanların yaş qrupu, yemlərin keyfiyyəti;
- √ təsərrüfatın ixtisaslaşması səviyyəsi;
- heyvanların saxlanması şəraiti;
- yem rasionunun strukturu, heyvanların cins tərkibi;

317. Heyvandarlıq məhsullarının həcmnin dəyişməsinə təsir göstərən birinci səviyyəli amillər:

- təsərrüfatın ixtisaslaşması səviyyəsi, sürünün təkrar istehsalı;
- √ heyvanların baş sayı, heyvanların məhsuldarlığı;
- heyvanların yem təminatı, heyvanla xidmət edən heyətin sayı;
- ümumi və əmtəlik məhsulun həcmi;
- müvafiq tikililərin mövcudluğu, işçilərin əmək məhsuldarlığı;

318. Satış bazarına, nəqliyyat kommunikasiyasına yaxınlığına görə yerləşməsi hansı sahənin məhsuluna olan tələbə və onun qiymətinə təsir göstərir?

- nəqliyyat;
- kənd təsərrüfatı;
- √ tikinti;
- ticarət;
- sənaye;

- 319.** İqtisadiyyatın hansı sahəsində ETT, istehsalın təşkili və idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi vasitəsi ilə xərclərin daima minimuma endirilməsi zəruridir:
- ticarət;
  - kənd təsərrüfatı;
  - sənaye;
  - nəqliyyat;
  - √ tikinti;
- 320.** Binatikənin fəaliyyətinin təhlilinin əsas məqsədi:
- istehsal güclərinin işə malınması üzrə planın yerinə yetirilməsi;
  - tikinti-quraşdırma işlərinin səmərəliliyinin artırılması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və istifadə olunması;
  - √ kapital qoyuluşlarının səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarının müəyyən edilməsi;
  - bitməmiş istehsalın vəziyyətinin müəyyən edilməsi;
  - tikintinin layihə-smeta sənədləri ilə təmin olunması;
- 321.** Torpaq üzərində tikilmiş binavə tikili aktivini uçotda əks etdirilir:
- normativ dəyəri ilə;
  - bazar qiyməti ilə;
  - √ tam dəyəri ilə;
  - marjinal dəyəri ilə;
  - cari qiymətlərlə;
- 322.** Layihənin müqayisəli maliyyə-iqtisadi səmərəsi nəyi göstərir:
- maya dəyərinin 1 manat artması şəraitində kapital qoyuluşu neçə manat azalacaqdır;
  - layihənin smeta dəyərinin dəyişməsi şəraitində kapital qoyuluşu neçə manat azalacaqdır;
  - √ kapital qoyuluşunun 1 manat artması şəraitində layihənin maya dəyəri neçə manat azalacaqdır;
  - istifadə olunan dəmir-beton konstruksiyaların və hissələrin dəyərinin 1 manat artması şəraitində kapital qoyuluşu neçə manat azalacaqdır;
  - istifadə olunan dəmir-beton konstruksiyaların və hissələrin dəyərinin 1 manat azalması şəraitində layihənin smeta dəyəri neçə manat azalacaqdır;
- 323.** Tikinti istehsalının operativ təhlilinin informasiya mənbəyi:
- podrat işləri planının yerinə yetirilməsi haqqında hesabat;
  - mühüm tikinti obyektlərində işlərin uçotu kitabı;
  - istehsal güclərinin işə salınması planının yerinə yetirilməsi haqqında hesabat;
  - həmin təşkilatın tikinti istehsalı planları;
  - √ şəbəkə qrafikləri və xüsusi əhəmiyyətli obyektlərin tikintisi AIS məlumatları;
- 324.** Tikinti təşkilatının fəaliyyətinin təhlilinin nisbətən yeni istiqaməti:
- istehsal güclərinin işə salınması planının yerinə yetirilməsi haqqında hesabat əsasında podrat təşkilatının istehsal gücündən istifadəsinin öyrənilməsi;
  - əsas vəsaitlərin texniki vəziyyəti göstəriciləri əsasında podrat təşkilatının istehsal gücündən istifadəsinin öyrənilməsi;
  - əsas vəsaitlərin hərəkəti göstəriciləri əsasında podrat təşkilatının istehsal gücündən istifadəsinin öyrənilməsi;
  - √ fondverimi göstəricisi əsasında podrat təşkilatının istehsal gücündən istifadəsinin öyrənilməsi;
  - əmək məhsuldarlığı göstəriciləri əsasında podrat təşkilatının istehsal gücündən istifadəsinin öyrənilməsi;
- 325.** Podratçı tərəfindən görülən işlərinin keyfiyyəti müəyyən olunur:
- sifarişçi və podratçı arasında bağlanmış müqavilənin şərtlərinə uyğunluğu üzrə;
  - tikinti bazarında məhsullara tələbin mövcudluğu;
  - mühasibat hesabatı və auditor yoxlaması məlumatları üzrə;
  - keyfiyyətin xüsusi bal sistemi üzrə;
  - √ aktlar və digər ilkin sənədlər, mühasibat uçotu məlumatları üzrə;

326. Tikinti-quraşdırma işlərinin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsinin meyarı:

- tikinti bazarında məhsullara tələbin mövcudluğu;
- biznes plan üzrə tikinti-quraşdırma işlərinin həcminə uyğunluğu;
- sifarişçi və podratçı arasında bağlanmış müqavilənin şərtlərinə uyğunluğu;
- onların keyfiyyətin xüsusi bal sisteminə uyğunluğu;
- ✓ tikinti-quraşdırma işlərinin norma və qaydalara uyğunluğu;

327. Texniki-iqtisadi təhlil, proqnozlaşdırma, planlaşdırma, maliyyə hesablamaları, sxemlər, maketlər daxil edilir:

- ✓ obyektin tikintisi üzrə layihəyə;
- podrat müqaviləsinə;
- obyektin tikintisi üzrə müqaviləyə;
- təhlilin informasiya mənbəyinə;
- təşkilatın biznes planına;

328. Birbaşa təyinatı üzrə istifadəyə hazır olan yaşayış evləri, istehsal gücləri, bina və mədəni-məişət təyinatlı qurğular:

- ümumi tikinti məhsullarıdır;
- tikinti məhsullarıdır;
- bitməmiş tikinti məhsullarıdır;
- realizə olunmuş tikinti məhsullarıdır;
- ✓ əmtəlik tikinti məhsullarıdır;

329. əsaslı tikintinin təhlilinin əsas xüsusiyyəti nədir:

- bina tikən və sifarişçilərin təsərrüfat fəaliyyətinin tədqiqinin zəruriliyi;
- ✓ bina tikən və podratçıların təsərrüfat fəaliyyətinin tədqiqinin zəruriliyi;
- bina tikən və layihə təşkilatının təsərrüfat fəaliyyətinin tədqiqinin zəruriliyi;
- investor və bina tikənin təsərrüfat fəaliyyətinin tədqiqinin zəruriliyi;
- podratçıların və investorların təsərrüfat fəaliyyətinin tədqiqinin zəruriliyi;

330. Sifarişçi və ya investorun öz qüvvəsi ilə aparılan tikinti metodu necə adlanır:

- ✓ təsərrüfat;
- sifariş;
- layihə;
- maliyyə;
- podrat;

331. Daimi əsasda fəaliyyət göstərən xüsusi tikinti və quraşdırma təşkilatı tərəfindən aparılan tikinti metodu necə adlanır:

- təsərrüfat;
- sifariş;
- layihə;
- maliyyə;
- ✓ podrat;

332. əsaslı tikinti hansı metod ilə həyata keçirilə bilər:

- təsərrüfat və sifariş;
- layihə və podrat;
- ✓ təsərrüfat və podrat;
- maliyyə və podrat;
- podrat və sifariş;

333. Tikinti sahəsinə aid torpağa hüququ olan hüquqi və ya fiziki şəxs:

- layihəçi;
- podratçı;

- sifarişçi;
- investor;
- √ binatikən;

334. Müqavilə və ya kontrakt əsasında obyektin tikintisini həyata keçirən tikinti şirkəti:

- √ podratçı;
- investor;
- layihəçi;
- binatikən;
- sifarişçi;

335. Obyektin tikintisi üzrə təşkilatçı və idarəetmə funksiyasının üzərinə götürən hüquqi və ya fiziki şəxs:

- binatikən
- √ sifarişçi;
- investor;
- layihəçi;
- podratçı;

336. Tikinti obyektinin maliyyələşdirilməsini həyata keçirir:

- binatikən;
- sifarişçi;
- √ investor;
- layihəçi;
- podratçı;

337. Tikinti sahəsində aparıcı fiqur:

- √ investor;
- sifarişçi;
- binatikən;
- layihəçi;
- podratçı;

338. İqtisadiyyatın hansı sahəsində bitməmiş istehsal xüsusi yer tutur:

- sənayedə;
- kənd təsərrüfatında;
- √ tikintidə;
- ticarətdə;
- nəqliyyatda;

339. Müxtəlif təyinatlı, qarşılıqlı əlaqəli istismara verilən istehsal kompleksi adlanır:

- tikinti obyekt;
- √ tikintinin iriləşdirilmiş obyekt;
- tikintinin köməkçi obyekt;
- başa çatmamış tikinti obyekt;
- tikintinin mərhələsi;

340. Obyekt texnoloji cəhətdən qurtarmış və tikinti smetasında ayrıca göstərilmiş hissəsi adlanır:

- tikinti obyekt;
- tikintinin iriləşdirilmiş obyekt;
- tikintinin köməkçi obyekt;
- başa çatmamış tikinti obyekt;
- √ tikintinin mərhələsi;

341. Ayrı-ayrı bina və ya tikililər onlara aid avadanlıq və tikililərlə birlikdə hesab olunur:

- ✓ tikinti obyektı;
- tikintinin iriləşdirilmiş obyektı;
- tikintinin köməkçi obyektı;
- başa çatmamış tikinti obyektı;
- tikintinin mərhələsi;

342. Kapital qoyuluşuna daxil deyildir:

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri;
- tikilən müəssisənin direktorluğu və texniki nəzarət işçilərinin saxlanması xərcləri;
- layihə-axtarış işləri;
- ✓ maliyyə planları;
- avadanlıqlara, alətlər, inventarlara məsrəflər;

343. Tikintidə təhlilin mühüm oyeqləri sırasına daxildir:

- alət və inventarlar;
- maliyyə planları;
- ✓ kapital qoyuluşu;
- obyektin tikintisi üzrə müqavilə;
- tikinti layihələri;

344. Tikilməsi və istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulan obyektlərin tərkibi, eləcə də tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi haqqında məlumatlar əks etdirilir:

- xərclər smetasında;
- izahlı qeydlərdə;
- ✓ istehsal proqramında;
- plan kalkulyasiyalarında;
- auditor arayışında;

345. Podrat təşkilatının işinin həcmi nə ilə müəyyən olunur:

- onun maliyyə vəziyyəti ilə;
- satışın rentabelliği ilə;
- ✓ onun istehsal proqramı ilə;
- tikinti işçilərinin əmək məhsuldarlığı ilə;
- onun ödəmə qabiliyyəti ilə;

346. Fəhlələrin obyektin anbarına qədər daşınması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri?

- digər birbaşa xərclərə daxil edilir
- kənar təşkilat tərəfindən ödənilir
- maşın və mexanizmlərin istismarı xərclərinə daxil edilir
- müqavilədə göstərilədiyi halda material xərclərinə daxil edilir
- ✓ üstəlik xərclərə daxil edilir

347. Maşınların günlük boşdayanmalarının azaldılması hesabına yük dövriyyəsinin həcmnin artırılması ehtiyatlarını hesablamaq üçün

- maşınların ortaqünlük plan hasilatını boşdayanmaların mümkün azalması günlərinə vurmaq lazımdır
- maşınların ortaqünlük faktiki hasilatını boşdayanmaların faktiki azalması günlərinə vurmaq lazımdır
- maşınların ortaqünlük faktiki hasilatını boşdayanmaların mümkün azalması günlərinə bölmək lazımdır
- boşdayanmaların mümkün azalması günləri-ni maşınların ortaqünlük faktiki hasilatınabölmək lazımdır;
- ✓ maşınların ortaqünlük faktiki hasilatını boşdayanmaların mümkün azalması günlərinə vurmaq lazımdır

348. Maşınların sayının artırılması hesabına yük dövriyyəsinin həcmnin artırılması ehtiyatlarını hesablamaq üçün

- maşınların ortaillik artımını onların ortaillik faktiki hasilatına bölmək lazımdır

- maşınların ortaqünlük artımını onların ortaqünlük faktiki hasilatına vurmaq lazımdır
- maşınların ortaillik artımını onların ortaillik plan hasilatına vurmaq lazımdır
- ✓ maşınların ortaillik artımını ortaillik faktiki hasilatına vurmaq lazımdır
- maşınların ortaqünlük artımını onların ortaqünlük plan hasilatına vurmaq lazımdır

349. Tikinti mexanizmlərinin iş vaxtından istifadə əmsalı aşağıdakı qaydada hesablanır

- maşınların naryadda olan müddətinin mahınların boş dayanma müddətinə nisbəti
- maşınların boş dayanma müddətinin 1 saat ərzində bir avtomobil hesabı ilə hasilata nisbəti
- ✓ maşınların boş dayanma müddətinin maşınların naryadda olan müddətinə nisbəti
- maşınların naryadda olan müddətinin hesabat üzrə avtomobillərin siyahı sayına nisbət
- 1 saat ərzində bir avtomobil hesabı ilə hasilatın mahınların boş dayanma müddətinə nisbəti

350. Hər bir maşın markası üzrə yük daşımalarının həcmi hesablanır

- ✓ hesabat üzrə avtomobillərin orta siyahısayı $\times$ il ərzində bir avtomobil hesabı ilə hasilat
- hesabat üzrə avtomobillərin orta siyahı sayı $\times$ avtomobillərin naryadda olduğu vaxt
- təqvim günlərinin sayı $\times$ hesabat üzrə avtomobillərin orta siyahı sayı
- hesabat üzrə avtomobillərin orta siyahı sayı : təqvim günlərinin sayı
- hesabat üzrə avtomobillərin orta siyahı sayı : il ərzində bir avtomobil hesabı ilə hasilat

351. Maşınların hərəkətinin istismar sürəti hesablanır

- ümumi yürüşün maşınların yürüşdə olduğu saatların miqdarına nisbəti
- maşınların naryadda olduğu vaxtın maşın- boşdayanmaların vaxtına nisbəti
- maşınların yürüşdə olduğu saatların miqdarının ümumi yürüşə nisbəti
- maşınların naryadda olduğu saatların ümumi yürüşə nisbəti
- ✓ ümumi yürüşün maşınların naryadda olduğu saatların miqdarına nisbəti

352. Maşınların hərəkətinin texniki sürəti hesablanır

- ✓ ümumi yürüşün maşınların yürüşdə olduğu saatların miqdarına nisbəti
- maşınların naryadda olduğu vaxtın maşın- boşdayanmaların vaxtına nisbəti
- maşınların yürüşdə olduğu saatların miqdarının ümumi yürüşə nisbəti
- maşınların naryadda olduğu saatların ümumi yürüşə nisbəti
- ümumi yürüşün maşınların naryadda olduğu saatların miqdarına nisbəti

353. Maşınlardan istifadənin səmərəliliyi daha çox asılıdır

- ✓ onların hərəkət sürətindən və orta daşıma məsafəsindən
- avtomaşınların hərəkətinin istismar sürətindən
- maşınların yürüşdə olduğu saatların miqdarından
- yürüşlərin sayından
- avtomaşınların hərəkətinin texniki sürətindən

354. Yüklə bir səfər üzrə orta yürüş hesablanır

- maşınların yüklə yürüşünün yük dövriyyəsinin ümumi həcminə nisbəti
- səfərlərin ümumi sayının maşınların yüklə yürüşünə nisbəti kimi
- yük dövriyyəsinin ümumi həcmnin səfərlərin ümumi sayına nisbəti kimi
- yük dövriyyəsinin ümumi həcmnin maşınların yüklə yürüşünə nisbəti kimi
- ✓ maşınların yüklə ümumi yürüşünün səfərlərin ümumi sayına nisbəti kimi

355. Yük götürmə qabiliyyətindən istifadə əmsalı (əyg) hesablanır

- 1 maşının orta texniki yük götürmə qabiliyyəti / bir maşının orta yüklənməsi
- avtomobillərin orta siyahı sayı / 1 maşının orta texniki yük götürmə qabiliyyəti
- ✓ bir maşının orta yüklənməsi / 1 maşının orta texniki yük götürmə qabiliyyəti
- 1 maşının orta texniki yük götürmə qabiliyyəti / texniki xidmətlə əlaqədar boşdayanmaların uzunluğu
- 1 maşının orta texniki yük götürmə qabiliyyəti / avtomobillərin orta siyahı sayı

356. Maşınlara texniki xidmət səciyyələndirir

- səyyar heyətin iş qabiliyyətinin təmin olunması
- müəyyən dövrdə avtomobillərə texniki xidmət
- ✓ səyyar heyətin işqabiliyyəti vəziyyətinin və görünüşünün saxlanması üzrə kompleks əməliyyat
- hər hansı növ texniki xidmətin əmək tutumunu müəyyən edən əməliyyatlar
- səyyar heyətin iş qabiliyyətinin bərpa olunması

357. Maşınların işinin məhsuldarlıq səviyyəsini daha dəqiq müəyyən edən göstərici

- bir avtomobil-ton-saat hesabı ilə yükdaşımının həcmi
- ✓ bir avtomobil-ton-gün hesabı ilə yükdaşımının həcmi
- bir ton-km yürüşə düşən hasilat
- bir avtomobil-ton-ay hesabı ilə yükdaşımının həcmi
- bir sərnişin-km yürüşə düşən hasilat

358. Saz avtomobildən istifadənin intensivliyini səciyyələndirən amillər

- avtomobilin günlük məhsuldarlığı səviyyəsini müəyyən edən amillər
- avtomobilin illik məhsuldarlığı səviyyəsini müəyyən edən amillər
- avtomobilin aylıq məhsuldarlığı səviyyəsini müəyyən edən amillər
- avtomobilin yüktutumu səviyyəsini müəyyən edən amillər
- ✓ avtomobilin saatlıq məhsuldarlığı səviyyəsini müəyyən edən amillər;

359. Yük avtomobilinin məhsuldarlığı hesablanır

- ✓ natural ifadədə görülməmiş işin həcmi avtomobil parkının orta siyahı sayına nisbəti kimi
- natural ifadədə görülməmiş işin həcmi işlənmiş avtomobil-günlərin miqdarına nisbəti kimi
- natural ifadədə görülməmiş işin həcmi işlənmiş avtomobil-saatların miqdarına nisbəti kimi
- işlənmiş avtomobil-günlərin miqdarının natural ifadədə görülməmiş işin həcminə nisbəti kimi
- avtomobil parkının orta siyahı sayının natural ifadədə görülməmiş işin həcminə nisbəti kimi

360. Fondveriminin korrelyasiya əlaqəsi olmayan göstərici hansıdır?

- yük daşımının həcmi
- ✓ orta gəlir dərəcəsi
- əsas fondların ortaillik dəyəri
- yükdaşımının strukturu
- sərnişin daşımının həcmi

361. Yanacaq, ehtiyat hissələrinin, avtomobil şinlərinin bir manatına xərclərin azalması nəyi səciyyələndirir

- yük dövriyyəsinin azalmasını
- işlərin strukturunun dəyişməsinə
- ✓ maşın və mexanizmlərdən istifadənin yaxşılaşmasını
- reyslərin sayının plana nisbətən azalmasını
- yüklə yürüşlərin azalmasını

362. Avtonəqliyyat təşkilatlarında maşın və mexanizmlərdən səmərəli istifadə şərtləndirir

- ümumi və yüklə yürüşün sayının artmasını
- maşınların hərəkətinin ortatexniki sürətinin artımını
- ✓ yanacaq, ehtiyat hissələrinin, avtomobil şinlərinin bir manatına xərclərin azalmasını
- məhsulun ümumi həcmi artımını
- yük dövriyyəsinin həcmi artımını

363. Amortizasiyanın bir manatına xərclərin azalması nəyi səciyyələndirir

- idarəetmə səviyyəsinin yaxşılaşmasını

- işlərin strukturunun dəyişməsinə
  - √ maşın və mexanizmlərdən istifadənin yaxşılaşmasını
  - reyslərin sayının plana nisbətən azalmasını
  - işin keyfiyyətinin yüksəlməsini
- 364.** Avtonəqliyyat təşkilatlarında maşın və mexanizmlərdən səmərəli istifadə şərtləndirir
- ümumi və yüklə yürüşün sayının artmasını
  - maşınların hərəkətinin ortatexniki sürətinin artımını
  - √ amortizasiyanın bir manatına xərclərin azalmasını
  - məhsulun ümumi həcmnin artımını
  - yük dövriyyəsinin həcmnin artımını
- 365.** Daşımının və ya gəlirin bir manatına xərclərin azalması nəyi səciyyələndirir
- idarəetmə səviyyəsinin yaxşılaşmasını
  - işlərin strukturunun dəyişməsinə
  - √ maşın və mexanizmlərdən istifadənin səmərəliliyinin yüksəlməsini
  - reyslərin sayının plana nisbətən azalmasını
  - işin keyfiyyətinin yüksəlməsini
- 366.** Avtonəqliyyat təşkilatlarında maşın və mexanizmlərdən daha səmərəli istifadə nəticəsində
- ümumi yürüş, yüklə yürüşün artır
  - maşınların hərəkətinin ortatexniki sürəti artır
  - √ gəlirin bir manatına və ya daşıma vahidinin xərclər azalır
  - bir avtomobil-ton-günə düşən məhsulun həcmi artır
  - yük dövriyyəsi artır
- 367.** Avtonəqliyyat təşkilatlarında istehsal fondlarından istifadənin səmərəliliyinin yüksəlməsi özünü əks etdirir
- maşınların hərəkətinin ortatexniki sürətinin artmasında
  - yük dövriyyəsinin artmasında
  - ümumi yürüşün və yüklə yürüşün artmasında
  - təsərrüfatda olan 1 avtomobil-ton-gün hesabı ilə hasilatın artmasında
  - √ fond veriminin artmasında
- 368.** Tikinti təşkilatında hər hansı növ xərc üzrə məsuliyyət mərkəzinin müəyyən olunması zamanı aşağıdakı qaydaya istinad olunur: əgər menecer nə istehlak olunan resursun qiymətinə, nə də həcminə nəzarət edə bilmirsə, bu halda o
- istənilən halda yalnız istehlak olunan resursun qiymətinə görə cavabdehdir
  - resurslarının miqdarının dəyişməsi ilə əlaqədar faktiki və planlaşdırılmış xərclər arasındakı kənarlaşmaya görə cavabdehdir
  - √ menecer cavabdehlik daşımır
  - bütün xərclərə görə cavabdehdir
  - istənilən halda yalnız istehlak olunan resursun həcminə görə cavabdehdir
- 369.** Tikinti maşın və mexanizmlərinin istismarı üzrə xərclərin (X_i) amilli təhlili modeli aşağıdakı kimidir (Burada, K_{mi} – i növ maşın və mexanizmlərin miqdarı, D – təhlil dövründə bir maşın hesabı ilə işlənmiş günlərin miqdarı, Θ – növ- növbəlik əmsali, t – növün orta davamiyyəti, D_{xi} – i maşın-saat işə dəyişən xərclərin səviyyəsi, S_{xi} – həmin növ maşının saxlanması üçün sabit xərc məhsulunun qiyməti;)
- $X_i = K_{mi} \times D \times \Theta \times t \times D_{xi}$;
  - $X_i = K_{mi} \times D \times \Theta \times t \times D_{xi} - S_{xi}$
  - $X_i = K_{mi} \times D \times \Theta \times t \times D_{xi} \times S_{xi}$
  - $X_i = K_{mi} \times D \times \Theta \times t \times D_{xi} / S_{xi}$
  - √ $X_i = K_{mi} \times D \times \Theta \times t \times D_{xi} + S_{xi}$;
- 370.** Hazır tikinti obyektinə görə sifarişinin borcu əks etdirilir
- binatın balansında
  - √ baş podratçının balansında

- operativ uçot məlumatlarında
- cari uçot məlumatlarında
- sifarişçinin balansında

371. Tikinti təşkilatının bütün təsərrüfat fəaliyyəti əks olunur

- binatikənin əsas fəaliyyəti balansında
- √ podratçının əsas fəaliyyəti balansında
- cari və operativ uçot məlumatlarında
- statistik uçot məlumatlarında
- sifarişçinin əsas fəaliyyəti balansında

372. Təhvil verilmiş işlər üzrə mənfəət planının icrasına və rentabellik səviyyəsinə təsir edən ikinci səviyyə amillərinə aiddir

- müqavilədə nəzərdə tutulmadığı halda materialların əvəz olunması, işçilərin sayının dəyişməsi
- növbədəxili boşdayanmadan itgilər, fəhlələrin orta saatlıq hasilatının dəyişməsi
- təhvil verilmiş işlərin icra müddəti, keyfiyyəti, strukturu
- istifadə olunan tikinti materiallarının qiyməti, keyfiyyəti, miqdarı
- √ layihə-smeta sənədləşməsinin tərtibi və qəbulunun keyfiyyəti, bitməmiş tikinti istehsalı üzrə plandan kənarlaşma

373. Təhvil verilmiş işlər üzrə mənfəət planının icrasına və rentabellik səviyyəsinə təsir edən birinci səviyyə amillərinə aiddir

- təhvil verilmiş işlərin çeşidi, keyfiyyəti, komplektliyi
- √ təhvil verilmiş işlərin həcmi, quruluşu, maya dəyəri
- təhvil verilmiş işlərin icra müddəti, keyfiyyəti, strukturu
- istifadə olunan tikinti materiallarının qiyməti, keyfiyyəti, miqdarı
- təhvil verilmiş işlərin həcmi, komplektliyi, ritmiklik

374. Tikintidə quraşdırma işləri üzrə üstəlik xərclər hesablanır

- faiz ifadəsində birbaşa xərclərin smeta dəyərinə görə
- faiz ifadəsində materialların faktiki dəyərinə görə
- faiz ifadəsində üstəlik xərclərin smeta dəyərinə görə
- faiz ifadəsində quraşdırma işlərinin həcmnin müqavilə dəyərinə görə
- √ faiz ifadəsində fəhlələrin əsas əmək haqqına görə

375. Tikintidə tikinti işləri üzrə üstəlik xərclər hesablanır

- √ faiz ifadəsində birbaşa xərclərin smeta dəyərinə görə
- faiz ifadəsində materialların faktiki dəyərinə görə
- faiz ifadəsində üstəlik xərclərin smeta dəyərinə görə
- faiz ifadəsində quraşdırma işlərinin həcmnin müqavilə dəyərinə görə
- faiz ifadəsində fəhlələrin əsas əmək haqqına görə

376. Materialların obyektin anbarına qədər daşınması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri?

- digər birbaşa xərclərə daxil edilir
- kənar təşkilat tərəfindən ödənilir
- müqavilədə göstərilədiyi halda maşın və mexanizmlərin istismarı xərclərinə daxil edilir
- √ material xərclərinə daxil edilir
- mənfəət məbləğindən ödənilir

377. Tikinti-quraşdırma işlərinin maya dəyərində hansı xərclər digər birbaşa xərclərə aid deyil?

- yüklərin yerdəyişməsi ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri
- materialların obyektin anbarından onların qaldırıcı mexanizmə qədər daşınması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri
- √ materialların obyektin anbarına qədər daşınması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri
- tikinti obyektindən zibillərin və qarın çıxarılması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri
- materialların obyektin anbarından onların istifadəsi yerinə qədər daşınması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri

378. Tikinti fəhlələrinin əmək haqqına bilavasitə təsir edən əsas amillər

- fəhlələrin gördükləri işin həcmi, texnologiya, istehsalın və əməyin təşkili, idarəetmənin səviyyəsi
- növbənin orta uzunluğu, müxtəlif ixtisas və peşədən olan işçilərin sayı, bir fəhlənin əmək məhsuldarlığı
- tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi, strukturu, onların əməktutumu, 1 adam-saatın qiyməti
- tikinti-quraşdırma işlərinin keyfiyyəti, istehsalın ritmikliyi, bitməmiş istehsalın mövcudluğu
- ✓ normanın qiyməti, tarif dərəcələri, müxtəlif xarakterli əlavə ödəmələr

379. Tikinti məhsullarının əmək tutumuna bilavasitə təsir edən əsas amillər

- ✓ fəhlələrin gördükləri işin həcmi, texnologiya, istehsalın və əməyin təşkili, idarəetmənin səviyyəsi
- növbənin orta uzunluğu, müxtəlif ixtisas və peşədən olan işçilərin sayı, bir fəhlənin əmək məhsuldarlığı
- tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi, strukturu, onların əməktutumu, 1 adam-saatın qiyməti
- tikinti-quraşdırma işlərinin keyfiyyəti, istehsalın ritmikliyi, bitməmiş istehsalın mövcudluğu
- əmək haqqı səviyyəsi, tarif dərəcələri, müxtəlif xarakterli əlavə ödəmələr

380. Tikintidə fəhlələrin əsas əmək haqqı xərclərinə bilavasitə təsir edən əsas amillərə aiddir

- fəhlələrin gördükləri işin həcmi, texnologiya, istehsalın və əməyin təşkili, idarəetmənin səviyyəsi
- növbənin orta uzunluğu, müxtəlif ixtisas və peşədən olan işçilərin sayı, bir fəhlənin əmək məhsuldarlığı
- ✓ tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi, strukturu, onların əməktutumu, 1 adam-saatın qiyməti
- tikinti-quraşdırma işlərinin keyfiyyəti, istehsalın ritmikliyi, bitməmiş istehsalın mövcudluğu
- əmək haqqı səviyyəsi, tarif dərəcələri, müxtəlif xarakterli əlavə ödəmələr

381. Tikinti materialları xərclərinə nəzarət və onların təhlili aparılır

- maya dəyəri haqqında plan və hesabatın əsasını təşkil edən orta normalar üzrə
- sifarişçi və podratçı arasında bağlanmış müqavilədə göstərilmiş norma üzrə
- ✓ işlərin aparılması layihələrində sistemləşdirilmiş istehsal normaları üzrə
- operativ və cari uçot və mühasibat hesabatı məlumatları əsasında
- hesabat dövrünün faktiki xərcləri üzrə

382. Görülən işlərin həcmi amili tikinti məhsullarının təhlili prosesində müəyyən edilən hansı amillərdən təcrid deyildir?

- brak edilmiş tikinti məhsullarının həcmi
- tikinti işçilərinin ixtisası
- ✓ tikinti işlərinin tərkibi və keyfiyyəti
- tikinti işlərinin smeta dəyəri
- materialların saxlanması nəzarətin təşkili səviyyəsi

383. Hansı amil tikinti materiallarının sərfi normasına birbaşa təsir göstərmir?

- tikinti materiallarının keyfiyyətinin dəyişməsi
- ✓ əmək məhsuldarlığının dəyişməsi
- zay məhsulun həcmi
- materialların saxlanması nəzarətin təşkili səviyyəsi
- işçilərin ixtisasının dəyişməsi

384. Tikinti-quraşdırma işlərinin resurstitumunun və resursların qiymətinin artımının nəticəsi olaraq

- daimi və dəyişən xərclər azca artır
- tikinti işlərinin ritmikliyi dəyişir
- daimi xərclər artır, dəyişən xərclər azalır
- daimi xərclər azalır, dəyişən xərclər artır
- ✓ daimi və dəyişən xərclər nəzərəcarpacaq dərəcədə artır

385. Tikinti-quraşdırma işlərinin xərctutumu əks etdirir

- tikinti-quraşdırma işlərinin rentabelliğini
- istehlak olunmuş resursların 1 manatına tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi

- tikinti-quraşdırma işlərinin lmanatına tikinti materialları sərfini
- √ tikinti-quraşdırma işlərinin lmanatına xərcləri
- tikinti-quraşdırma işlərinin l manatına mənfəəti

386. Tikinti məhsulların istehsalı üzrə ümumi xərc məbləği hansı amilli modelə uyğun təhlil edilir

- √ marjinal konsepsiyasına əsaslanan
- üç amilli multiplikativ modelə
- iki amilli multiplikativ modelə
- dəyər konsepsiyasına əsaslanan
- kapital konsepsiyasına əsaslanan

387. Smeta qiymətləri ilə başa çatdırılmış tikinti-quraşdırma işləri şərtləndirir

- faktiki maya dəyəri
- √ smeta dəyəri
- smeta maya dəyəri
- bazar dəyəri
- plan maya dəyəri

388. Hansı dəyər əsasında tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi planlaşdırılır və yerinə yetirilmiş işlərə görə hesablaşmalar aparılır

- plan maya dəyəri
- bazar dəyəri
- √ smeta dəyəri
- smeta maya dəyəri
- faktiki dəyər

389. Strukturuna görə smeta dəyərində daxildir

- dolaylı xərclər və plan yığımları
- tikinti-quraşdırma işlərinin faktiki həcmi ilə plan yığımları arasında fərq
- √ müstəqim xərclər, üstəlik xərclər və plan yığımları
- smeta dəyəri ilə tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi
- birbaşa xərclər və plan yığımları

390. Tikinti materialları üzrə aradan qaldırılacaq bilən itgilər

- istehsal və smeta itgi normalarına və təbii itgi normasına daxil edilir
- materialların işlənməsi zamanı normal tullantılardır
- hava şəraiti ilə əlaqədar əlavə material sərfidir
- √ istehsal və smeta itgi normalarına və təbii itgi normasına daxil edilmir
- qeyri səmərəli daşıma, yükləmə-boşaltma işləri səbəbindən yaranan itgilərdir

391. Tikinti materialları üzrə itgi bölünür

- aradan qaldırılacaq bilinməyən, çətin aradan qaldırılacaq bilən, tamamlanmayan
- √ aradan qaldırılacaq bilən, çətin aradan qaldırılacaq bilən, təbii
- saxlanma şəraitinin olmamasından xarabə olma, aradan qaldırılacaq bilən
- yeri tamamlanan, çətin aradan qaldırılacaq bilən, aradan qaldırılacaq bilinməyən
- təbii, süni yaradılan

392. Tikinti istehsalında texnikadan istifadə dərəcəsi təhlil olunur

- tikinti təşkilatının əsas vəsaitlərinin istehsal gücləri haqqında məlumatları əsasında
- √ maşın və mexanizmlərdən ekstensiv və intensiv istifadə məlumatları əsasında
- tikinti istehsalının təşkilati səviyyəsi əsasında
- tikinti təşkilatının idarə olunması səviyyəsi əsasında
- tikinti təşkilatının istehsal potensialı məlumatları əsasında

393. Yüklü avtomobilinin işinin ümumi xarakteristikası üçün istifadə olunan göstəricilər?
- təmir bazasının texniki cəhətdən yaxşılaşdırılması, avtomobillərin saxlanması şəraiti
  - ✓ avtomobilin orta illik, ortaqünlük, ortasaatlıq hasilatı
  - hesabat dövründə avtomobilin ümumi yürüşünü səciyyələndirən
  - avtomobillərə texniki xidmətin keyfiyyəti
  - avtomaşınların orta yüktutumu
394. Səyyar heyətdən istifadənin səmərəliliyini qiymətləndirmək üçün öyrənilən göstəricilər ?
- avtomaşınların orta yüktutumu
  - ✓ avtomobilin orta məhsuldarlığı
  - avtomobillərə texniki xidmətin keyfiyyəti
  - təmir bazasının texniki cəhətdən yaxşılaşdırılması, avtomobillərin saxlanması şəraiti
  - hesabat dövründə avtomobilin ümumi yürüşünü səciyyələndirən
395. Avtonəqliyyatın işinin etibarlılığının və səmərəliliyin təmin olunması üzrə kompleks əməliyyat?
- əsaslı təmir
  - cari təmir
  - gündəlik baxış
  - plandan kənar təmir
  - ✓ texniki xidmət
396. Qarşılıqlı əlaqəli amillərin fondveriminə təsirini hansı üsulla hesablamaq olar?
- proporsional bölgü
  - qruplaşdırma
  - ✓ zəncirvari yerdəyişmə
  - inteqral
  - balans
397. Tikinti təşkilatının təmir bazasının texniki cəhətdən yaxşılaşdırılması ilə avtomobillərin saxlanması şəraiti və fonveriminin artımı arasında əlaqə necədir?
- ✓ korrelyasiya
  - əlaqə yoxdur
  - dəyişən əlaqə
  - tərs proporsional
  - birbaşa proporsional
398. əsas istehsal fondlarının həcmi ilə daşımadan gəlirlər arasında əlaqə
- birbaşa funksional
  - ✓ korrelyasiya
  - dəyişən
  - əlaqə yoxdur
  - tərs funksional
399. Avtonəqliyyat təşkilatında səyyar heyət parkının işinin nəticələri qiymətləndirilir
- əsas, köməkçi və kəmiyyət göstəricilər sistemi əsasında
  - inteqral və fərdi göstəricilər sistemi əsasında
  - ✓ texniki-istimar göstəricilər sistemi əsasında
  - ümumi, inteqral, fərdi göstəricilər sistemi əsasında
  - ümumi, fərdi və keyfiyyət göstəricilər sistemi əsasında
400. Avtonəqliyyat təşkilatında biznes planın yerinə yetirilməsinin ümumi faizi səciyyələndirir
- planın icrası, plandan artıq daşımaların həcmi, avtonəqliyyatın yük götürmə qabiliyyətini, müştərilər üçün daşımaların həcmi

- √ planın icra səviyyəsi, plandan artıq daşımların həcmi, müştərilər üçün daşımların həcmi
- planın icra səviyyəsi, müştərilər üçün daşımların həcmi, maşınların orta yüklənməsi
- planın icrası, plandan artıq daşımların həcmi, avtonəqliyyatın yük götürmə qabiliyyətini, müştərilər üçün daşımların həcmi, avtomobillərin orta siyahı sayı
- planın icrası, plandan artıq daşımların həcmi, müştərilər üçün daşımların həcmi, səyyar heyətdən istifadə dərəcəsi

401. Xətti proqramlaşdırmanın nəqliyyat üzrə vəzifəsi

- yük dövriyyəsinin və mal göndərəndən istehlakçıya daşıma xərclərinin optimal həcmi müəyyən edilməsi
- √ mal göndərənlərin istehlakçılara yaxınlaşdırılmasının optimal sxeminin müəyyən edilməsi
- mal göndərəndən istehlakçıya daşımanın optimal sürətinin müəyyən edilməsi
- regionlar üzrə müxtəlif növ nəqliyyat vasitələrinin yerləşdirilməsi
- nomenklatura üzrə müştərilər üçün optimal daşımların müəyyən edilməsi

402. Nəqliyyat sahəsinin vəziyyətini müəyyən edən xarici amillərə aid deyil

- istehsal əlaqələrinin ixtisaslaşdırılmasının inkişafı
- təbii-iqlim
- √ müəyyən nəqliyyat vasitələri tərəfindən daşımların sürəti
- regionlar üzrə məhsuldar qüvvələrin yerləşməsi xüsusiyyətləri
- sənaye və digər sahələrin müəssisələrinin xammal və istehlak mənbələrinə yaxınlığı

403. Yük daşıma əmsalı hesablanır

- yük dövriyyəsinin həcmi işlənmiş maşın-saatların miqdarına nisbəti kimi
- √ planlaşdırılmış daşımların həcmi istehsal olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi planlaşdırılmış daşımların həcminə nisbəti kimi
- yük dövriyyəsinin həcmi 1 t-km hesabı ilə daşıma xərclərinə nisbəti kimi
- işlənmiş maşın-saatların miqdarının yük dövriyyəsinin həcminə nisbəti kimi

404. Yük dövriyyəsinin həcmi hesablanır

- daşınması planlaşdırılan daşınan yüklərin miqdarının daşınma sürətinə hasili kimi
- təsərrüfatdaxili nəqliyyat xərclərinin daşınma məsafəsinə hasili kimi
- işlənmiş maşın-saatların miqdarının daşınma məsafəsinə hasili kimi
- daşınmış yüklərin miqdarının işlənmiş maşın-saatların miqdarına hasili kimi
- √ daşınması planlaşdırılan daşınan yüklərin miqdarının daşınma məsafəsinə hasili kimi

405. Yük daşımlarının iqtisadi təhlili və planlaşdırılmasında istifadə olunan əsas göstərici

- daşınan yükün miqdarı
- daşımların məsafəsi
- təsərrüfatdaxili nəqliyyat xərcləri
- müəyyən nəqliyyat vasitələrinin daşıma sürəti
- √ bütün nəqliyyat növləri üzrə yük dövriyyəsi

406. Tikinti təşkilatının mənfəətinin təhlili zamanı öncə öyrənilir

- sifarişçiyə təhvil verilmiş tikinti-quraşdırma işlərinin maya dəyəri
- sifarişçiyə təhvil verilmiş tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi
- tikintiyə qoyulmuş vəsaitin rentabelliği
- √ sifarişçiyə təhvil verilmiş tikinti-quraşdırma işlərinin rentabelliği
- sifarişçiyə təhvil verilmiş tikinti-quraşdırma işlərinin keyfiyyəti

407. Tikinti texnikasının obyektin anbarına qədər daşınması ilə əlaqədar nəqliyyat xərcləri?

- digər birbaşa xərclərə daxil edilir
- kənar təşkilat tərəfindən ödənilir
- √ maşın və mexanizmlərin istismarı xərclərinə daxil edilir

- müqavilədə göstərilədiyi halda material xərclərinə daxil edilir
  - mənfəət məbləğindən ödənilir
- 408.** Yüklərin daşınması planının icrasının təhlili zamanı aşağıdakılar üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsinin ümumi nəticələri xarakterizə edilir
- nomenklatura, yük dövriyyəsi, sürücülərin sayı üzrə
  - avtonəqliyyatın yük tutumu, daşıma məsafəsi üzrə
  - təsərrüfatda avtomobil-günlərin siyahı sayı, səyyar heyətdən istifadə dərəcəsi üzrə
  - müxtəlif səbəblərdən boşdayanmaların müddəti, maşınların texniki xarakteristikası üzrə
  - ✓ yük daşımının həcmi, yük dövriyyəsi, işlənmiş maşın-saat üzrə
- 409.** Ümumi mənfəətə daxil edilmir
- kommersiya və inzibati xərclərin həcmi
  - ✓ mənfəət vergisinin həcmi
  - əməliyyat gəlirləri və xərclərinin həcmi
  - satışdan pul gəliri
  - qeyri satış gəlirlər və xərclər
- 410.** Podratçı təşkilatın bitməmiş tikinti istehsalına xərclərə daxildir
- tamamlanmamış obyektlər üzrə baş podratçının subpodratçıdan təhvil aldığı işlərin smeta dəyəri
  - tamamlanmamış obyektlər üzrə baş podratçının subpodratçıdan təhvil aldığı işlərin faktiki dəyəri
  - tamamlanmamış obyektlər üzrə baş podratçının subpodratçıdan təhvil aldığı işlərin bazar dəyəri
  - tamamlanmamış obyektlər üzrə baş podratçının subpodratçıdan təhvil aldığı işlərin mlən maya dəyəri
  - ✓ tamamlanmamış obyektlər üzrə baş podratçının subpodratçıdan təhvil aldığı işlərin müqavilə dəyəri
- 411.** Tikinti-quraşdırma təşkilatının məhsul satışından mənfəəti hesablanır
- təhvil verilmiş və sifarişçi tərəfindən qəbul olunmuş işlərin smeta dəyəri ilə onun faktiki maya dəyəri arasında fərq kimi
  - təhvil verilmiş və sifarişçi tərəfindən qəbul olunmuş işlərin müqavilə dəyəri ilə onun plan maya dəyəri arasında fərq kimi
  - təhvil verilmiş və sifarişçi tərəfindən qəbul olunmuş işlərin bazar dəyəri ilə onun faktiki maya dəyəri arasında fərq kimi
  - ✓ təhvil verilmiş və sifarişçi tərəfindən qəbul olunmuş işlərin müqavilə dəyəri ilə onun faktiki maya dəyəri arasında fərq kimi
  - təhvil verilmiş və sifarişçi tərəfindən qəbul olunmuş işlərin faktiki dəyəri ilə onun plan maya dəyəri arasında fərq kimi
- 412.** Podratçının fəaliyyətindən balans mənfəətinin tərkibinə daxildir
- hesabat dövründə başa çatmış və natamam obyektlərin təhvil verilməsindən mənfəət+ digər satışdan mənfəət+qeyri satışdan mənfəət
  - ✓ hesabat dövründə başa çatmış obyektlərin təhvil verilməsindən mənfəət+ digər satışdan mənfəət+qeyri satışdan mənfəət
  - hesabat dövründə başa çatmış obyektlərin təhvil verilməsindən mənfəət+ digər satışdan mənfəət-qeyri satışdan mənfəət
  - hesabat dövründə başa çatmış təhvil verilməsindən mənfəət- digər satışdan mənfəət-qeyri satışdan mənfəət
  - hesabat dövründə başa çatmış obyektlərin təhvil verilməsindən mənfəət- digər satışdan mənfəət+qeyri satışdan mənfəət
- 413.** Tikinti təşkilatında hər hansı növ xərc üzrə məsuliyyət mərkəzinin müəyyən olunması zamanı aşağıdakı qaydaya istinad olunur: əgər menecer yalnız istehlak olunan resursun qiymətinə nəzarət edə bilirsə, bu halda o
- istənilən halda yalnız istehlak olunan resursun qiymətinə görə cavabdehdir
  - ✓ resurslarının miqdarının dəyişməsi ilə əlaqədar faktiki və planlaşdırılmış xərclər arasındakı kənarlaşmaya görə cavabdehdir
  - istənilən halda menecer cavabdehlik daşımır
  - bütün xərclərə görə cavabdehdir
  - istənilən halda yalnız istehlak olunan resursun həcminə görə cavabdehdir
- 414.** Hansı əmsal iş günü ərzində maşınlardan istifadənin nəticələrini səciyyələndirmir
- yüklə orta yürüş
  - iş vaxtından istifadə
  - yükötürmə qabiliyyətindən istifadə
  - ✓ texniki hazırlıq
  - avtomobillərin orta yüklənməsi

415. Tikinti təşkilatında dəyər ifadəsində tikinti məhsullarının istehsalına plan xərclərinin ümumi yekunu

- biznes plandır
- məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyasıdır
- √ xərc smetasıdır
- müəssisənin büdcəsidir
- mühasibat balansıdır

416. Podratçı təşkilatın dövriyyə vəsaitlərinə daxildir

- debitor və kreditor borcları, nağd pul, dəmir-beton konstruksiyalar
- istehsal ehtiyatları, quraşdırılacaq avadanlıqlar, proqram məhsulları, bitməmiş istehsalda yerləşən vəsaitlər
- √ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsalda və hesablaşmalarda vəsaitlər
- debitor borcları, quraşdırıcı tikinti meydançası, hesablaşmalarda vəsaitlər
- hazır məhsul, səhmlər, istiqrazlar, borclar, hesabat dövrünün mənfəəti

417. Hazır tikinti obyektinə görə sifarişçinin borcuna daxildir

- √ binatikəndən təhvil alınan və balansın aktivində əks etdirilən işlərin dəyəri
- subpodratçıdan təhvil alınan və mənfəət və zərər haqqında hesabatda əks etdirilən işlərin dəyəri
- layihə təşkilatından təhvil alınan və mühasibat balansında əks etdirilən işlərin dəyəri
- subpodratçıdan təhvil alınan və balansın passivində əks etdirilən işlərin dəyəri
- subpodratçıdan təhvil alınan və izahlı qeydlərdə əks etdirilən işlərin dəyəri

418. Daşınacaq yüklərin həcmninə proqnozlaşdırılması üçün iqtisadi hesablamalarda istifadə olunan metod

- zəncirvari yerdəyişmə
- nisbi fərq
- mütləq fərq
- proporsional bölgü
- √ balans

419. Təsərrüfatdaxili nəqliyyat xərcləri aşağıdakı göstəricinin tərkib elementidir

- ümumi məhsul
- √ maya dəyəri
- xalis mənfəət
- vergi tutulan mənfəət
- balans mənfəəti

420. İqtisadiyyatın hansı sahəsinin müəssisələrində məhsul maddi formaya malik deyil

- kənd təsərrüfatı
- sənaye
- ticarət
- tikinti
- √ nəqliyyat

421. İqtisadiyyatın hansı sahəsinin müəssisələrində əməyinin predmeti istehsalçıya aid deyil

- kənd təsərrüfatı
- sənaye
- ticarət
- √ nəqliyyat
- tikinti

422. İqtisadiyyatın hansı sahəsinin müəssisələrində məhsul deyil istehsal prosesinin özü satılır

- kənd təsərrüfatı

- sənaye
- ✓ nəqliyyat
- ticarət
- tikinti

423. İqtisadiyyatın hansı sahəsinin müəssisələrində vəsaitlərin tərkibində xammal elementi yoxdur

- kənd təsərrüfatı
- ✓ nəqliyyat
- sənaye
- ticarət
- tikinti

424. Tikinti təşkilatında hər hansı növ xərc üzrə məsuliyyət mərkəzinin müəyyən olunması zamanı aşağıdakı qaydaya istinad olunur: əgər menecer istehlak olunan resursun həcminə və qiymətinə nəzarət edə bilirsə, bu zaman o

- istənilən halda yalnız istehlak olunan resursun qiymətinə görə cavabdehdir
- faktiki və planlaşdırılmış xərclər arasındakı kənarlaşmaya görə cavabdehdir
- istənilən halda menecer cavabdehlik daşımır
- ✓ bütün xərclərə görə cavabdehdir
- istənilən halda yalnız istehlak olunan resursun həcminə görə cavabdehdir

425. Şərti-sabit üstəlik xərclərin korektə edilmiş plan məbləği necə bölüşdürülür?

- işlərin plan həcminə görə faktiki maya dəyərində daxil edilməlidir
- hesabat dövrünün faktiki maya dəyərində deyil, əvvəlki ilin maya dəyərində daxil edilməlidir
- ✓ görülən işlərin faktiki həcminə görə maya dəyərində daxil edilməlidir
- tikinti məhsullarının plan maya dəyərində daxil edilməlidir
- görülən işlərin smeta dəyərində görə maya dəyərində daxil edilməlidir

426. Tikinti-quraşdırma işləri üzrə planın icrasının smeta üzrə üstəlik xərclərə təsiri necə hesablanır?

- şərti-sabit üstəlik xərclərin korektə edilmiş faktiki məbləği × tikinti-quraşdırma işləri üzrə planın icra səviyyəsi
- ✓ şərti-sabit üstəlik xərclərin korektə edilmiş plan məbləği × tikinti-quraşdırma işləri üzrə planın icra səviyyəsi
- tikinti-quraşdırma işləri üzrə planın icra səviyyəsi : şərti-sabit üstəlik xərclərin korektə edilmiş plan məbləği
- şərti-sabit üstəlik xərclərin korektə edilmiş plan məbləği + tikinti-quraşdırma işləri üzrə planın icra səviyyəsi
- şərti-sabit üstəlik xərclərin korektə edilmiş plan məbləği : tikinti-quraşdırma işləri üzrə planın icra səviyyəsi

427. Tikinti məhsulları istehsalına material məsrəflərini aşağıdakı amilli model kimi əks etdirmək olar

- tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi × görülən iş vahidinə material sərfi norması × material resurslarının qiyməti × növbəlik əmsalı
- tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi × görülən iş vahidinə material sərfi norması × material resurslarının qiyməti × zay məhsulun həcmi
- tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi × işlərin faktiki dəyəri × görülən iş vahidinə material sərfi norması × material resurslarının qiyməti
- tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi × işlərin smeta dəyəri × görülən iş vahidinə material sərfi norması × material resurslarının qiyməti
- ✓ tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi × maya dəyərini strukturu × görülən iş vahidinə material sərfi norması × material resurslarının qiyməti

428. Xərctutumunun (X_t) amilli təhlili modeli aşağıdakı kimidir (Burada, Q_{tq} - tikinti-quraşdırma işlərinin həcmi, $x_{çi}$ -i tikinti məhsulunun xüsusi çəkisi, P_i -i məhsulun qiyməti)

- $X_t = X_{üm} \times (\sum Q_{tq} \times X_{çi} \times P_i)$;
- $X_t = X_{üm} / \sum Q_{tq} \times X_{çi} / P_i$;
- ✓ $X_t = X_{üm} / \sum Q_{tq} \times X_{çi} \times P_i$;
- $X_t = X_{üm} / (\sum Q_{tq} + X_{çi} + P_i)$;
- $X_t = X_{üm} \times Q_{tq} \times X_{çi} \times P_i$;

429. Tikinti məhsulları istehsalına ümumi xərclərin təhlili modeli aşağıdakı kimidir (Burada, M_d -məhsul istehsalına xərclər, D_{xi} -məhsul vahidinə dəyişən xərc, Q_i -məhsul istehsalının həcmi, S_{xi} -sabit xərclərin mütləq məbləği;)

- $M_d = \sum D_{xi} + Q_i + S_{xi}$;
- $M_d = \sum D_{xi} \times Q_i \times S_{xi}$;

- $Md = D_{xi} \times Q_i + S_{xi}$;
- $Md = \sum D_{xi} \times S_{xi} + Q_i$;
- ✓ $Md = \sum D_{xi} \times Q_i + S_{xi}$;

430. Podrat tikinti təşkilatı ilə sifarişçilər arasında hesablaşmalar hansı qiymətlə aparılır

- plan
- faktiki
- ✓ müqavilə
- smeta dəyəri
- bazar

431. Tikinti təşkilatının fəaliyyətini tənzimləyən sənədlərin mütləq siyahısına daxil deyil

- iş planı
- smeta və smeta-maliyyə hesablamaları
- ✓ tikinti təşkilatının biznes planı
- illik titullar siyahısı
- sifarişçi ilə bağlanmış müqavilə

432. Podratçı təşkilat və sifarişçi arasında müqavilə qiymətinə daxildir

- tikinti-quraşdırma işlərinin faktiki dəyəri və bahalaşmaya görə kompensasiya
- ✓ tikinti-quraşdırma işlərinin smeta dəyəri və bahalaşmaya görə kompensasiya
- tikinti-quraşdırma işlərinin müqavilə dəyəri və bahalaşmaya görə kompensasiya
- tikinti-quraşdırma işlərinin bazar dəyəri və bahalaşmaya görə kompensasiya
- tikinti-quraşdırma işlərinin plan dəyəri və bahalaşmaya görə kompensasiya

433. Təsərrüfat fəaliyyətinin hansı növü tikinti təşkilatının əsas fəaliyyət növü hesab olunur

- konstruksiya istehsalı
- hissələrin istehsalı
- material çıxarılması
- əsas fəaliyyətə xidmət
- ✓ quraşdırma işləri istehsalı

434. Nəqliyyat sahəsinin vəziyyətini müəyyən edən xarici amillərə aid deyil

- istehsal əlaqələrinin ixtisaslaşdırılmasının inkişafı
- daşımalarda təbii-iqlim şəraiti
- ✓ 1 t-km hesabı ilə daşımalara xərc
- regionlar üzrə məhsuldar qüvvələrin yerləşməsi xüsusiyyətləri
- sənaye və digər sahələrin müəssisələrinin xammal və istehlak mənbələrinə yaxınlığı

435. Hansı göstərici avtonəqliyyat təşkilatında maşınlarının texniki hazırlığını əks etdirən göstəricilərə aid deyil

- ✓ ümumi yürüş, yüklə yürüş
- texniki hazırlıq əmsali
- səyyar heyətin yük götürmə qabiliyyəti
- daşımalarda təbii-iqlim şəraiti
- maşınların orta yüklənməsi

436. Nəqliyyat təşkilatının işinin ritmikliyinin qiymətləndirilməsi üsullarından biri əsaslandır

- artan yekunla plan məlumatlarının ötən ilki məlumatlarla üzləşdirilməsi
- ✓ artan yekunla plan məlumatlarının baza tapşırıqları ilə üzləşdirilməsi
- faktiki və plan məlumatlarının üzləşdirilməsi
- digər nəqliyyat təşkilatının məlumatları ilə üzləşdirmək
- azalan yekunla plan məlumatlarının baza tapşırıqları ilə üzləşdirilməsi

437. Hansı göstərici nəqliyyat təşkilatının işinin nəticə göstəricilərinə aid deyil
- səfərlərin sayı
  - işlənmiş avtomobil-saatların miqdarı
  - daşımaların və yük dövriyyəsinin həcmi
  - ✓ texniki hazırlıq əmsalı
  - ümumi yürüş, yüklə yürüş
438. Yük daşımalar üzrə planın icrası daha çox asılıdır
- maşınların orta yüklənməsi və yük götürmə qabiliyyətindən
  - ✓ avtoparkın miqdarı və strukturundan, ondan istifadənin səmərəliliyindən
  - maşınların hərəkət sürətindən və daşımaların orta məsafəsindən
  - maşınların ümumi yürüşündən və maşınların naryadda olduğu saatların miqdarından
  - avtomaşınların texniki və istismar sürətlərindən
439. Texniki-iqtisadi göstəricilərin nəqliyyat daşımaları planının yerinə yetirilməsinə təsirinin xüsusiyyətlərini müəyyən etmək üçün istifadə olunur
- korrelyasiya təhlili
  - statistik təhlil
  - ✓ amilli təhlil
  - xətti proqramlaşdırma
  - dispersiya təhlili
440. Tur səciyələndirir:
- turistlərin yerləşdirilməsi üzrə kompleks xidmətləri;
  - ekskursiya (gəzinti) xidmətləri;
  - turistlərin qidalanması üzrə kompleks xidmətləri;
  - turistlərin daşınması üzrə kompleks xidmətləri;
  - ✓ yuxarıda qeyd olunanların hamısı;
441. xidmət sahəsində təşkilatın fəaliyyətində bir qayda olaraq aşağıdakı maddə mövcud olmur:
- hazır məhsul;
  - pul vəsaitləri;
  - ✓ uzunmüddətli öhdəliklər;
  - qısamüddətli öhdəliklər;
  - debitor borcları;
442. Göstərilən xidmətin tam dəyərini tələb edən təşkilatın cari aktivlərinin tərkibində xüsusi çəkisi yüksək olan aktiv:
- əsas vəsaitlər;
  - debitor borcları;
  - hazır məhsul;
  - qeyri maddi aktivlər;
  - ✓ pul vəsaitləri;
443. xidmət sahəsində təşkilatların cari aktivlərinin tərkibində xüsusi çəkisi yüksək olan aktiv:
- hazır məhsul;
  - uzunmüddətli öhdəliklər;
  - ✓ debitor borcları
  - əsas vəsaitlər
  - qeyri maddi aktivlər;
444. xidmət sahəsində bitməmiş istehsal bilavasitə keçir:
- başa çatmış xidmət mərhələsinə;

- kreditor borcları mərhələsinə;
- maliyyə tsikli mərhələsinə;
- istehsal tsikli mərhələsinə;
- √ satılmış məhsul mərhələsinə;

445. xidmət sahəsində hazır məhsul hesab olunur:

- icra mərhələsində olan xidmət;
- cari öhdəliklər;
- √ başa çatmış xidmət;
- maliyyə tsikli mərhələsi;
- istehsal tsikli mərhələsi;

446. xidmət sahəsində bitməmiş istehsal hesab olunur:

- √ icra mərhələsində olan xidmət;
- cari öhdəliklər;
- başa çatmış xidmət;
- maliyyə tsikli mərhələsi;
- istehsal tsikli mərhələsi;

447. Intellektual xidmətə aid olmayan xidmət növünü qeyd edin:

- hüquqi məsləhət;
- fotoqrafın xidməti;
- auditor xidməti;
- müşahidəçinin iştirakı ilə gəzinti;
- √ camaşırxana

448. Aşağıda qeyd olunan hansı xidmətlər intellektual xidmətə aid deyil:

- √ avtoservis;
- müşahidəçinin iştirakı ilə gəzinti;
- müəllimlik xidməti;
- hüquqi məsləhət;
- auditor xidməti;

449. Aşağıda göstərilən hansı xidmət istehsal xidmətinə aid deyil:

- avtoservis;
- televizorların təmiri;
- modalar atelyesi;
- √ fotoqraf;
- camaşırxana;

450. İstehsal xidmətinə aid olmayan xidmət növünü qeyd edin:

- avtoservis;
- modalar atelyesi;
- camaşırxana;
- √ hüquqi məsləhət;
- televizorların təmiri;

451. xidmət sahəsi bölünür:

- peşəkar və qeyri peşəkar xidmət;
- √ istehsal və qeyri istehsal xidmətləri;
- əyləncə və istehsal xidmətləri;
- qeyri istehsal və intellektual xidmətlər;
- istehsal və sənaye xidmətləri;

452. Turist şirkəti üçün məqbul hesab olunmayan kritik sərnəşin dövriyyəsi (q) necə hesablanır? Burada, S_x – sabit xərclər, D_x – 1 km yürüşə dəyişən xərclər, p – 1 km-ə daşımanın qiyməti, q – sərnəşin dövriyyəsi

- $p \times q = S_x + D_x$;
- ✓ $p \times q = S_x + D_x \times q$;
- $q = S_x + D_x \times p$;
- $p \times q = S_x + D_x / q$;
- $p = S_x + D_x \times q$;

453. Mehmanxana-turizm sənayesində istehsal sahəsinin tutulması əmsalı hesablanır:

- yardımçı sahənin səmərəli sahəyə nisbəti kimi;
- istehsal sahəsinin sərəncamda olan sahəyə nisbəti kimi;
- ✓ kontingent tərəfindən tutulan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- səmərəli sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;

454. Mehmanxana-turizm sənayesində sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı hesablanır:

- ✓ istehsal sahəsinin sərəncamda olan sahəyə nisbəti kimi;
- kontingent tərəfindən tutulan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- kontingent tərəfindən tutulan sahənin sərəncamda olan sahəyə nisbəti kimi;
- səmərəli sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;

455. Mehmanxana-turizm sənayesində sərəncamda olan sahənin tutulması əmsalı hesablanır:

- ✓ kontingent tərəfindən tutulan sahənin sərəncamda olan sahəyə nisbəti kimi;
- kontingent tərəfindən tutulan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- səmərəli sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- istehsal sahəsinin sərəncamda olan sahəyə nisbəti kimi;

456. Mehmanxana-turizm sənayesində kontingent tərəfindən tutulan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti əks etdirir:

- ✓ istehsal sahəsinin tutulması əmsalı;
- sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı;
- yardımçı sahədən istifadə əmsalı;
- səmərəli sahədən istifadə əmsalı;
- sərəncamda olan sahənin kontingentlə tutulması əmsalı;

457. Mehmanxana-turizm sənayesində istehsal sahəsinin sərəncamda olan sahəyə nisbəti əks etdirir:

- səmərəli sahədən istifadə əmsalı;
- yardımçı sahədən istifadə əmsalı;
- ✓ sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı;
- istehsal sahəsinin tutulması əmsalı;
- sərəncamda olan sahənin kontingentlə tutulması əmsalı;

458. Mehmanxana-turizm sənayesində kontingent tərəfindən tutulan sahənin sərəncamda olan sahəyə nisbəti əks etdirir:

- yardımçı sahədən istifadə əmsalı;
- ✓ sərəncamda olan sahənin kontingentlə tutulması əmsalı;
- istehsal sahəsinin tutulması əmsalı;
- sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı;
- səmərəli sahədən istifadə əmsalı;

459. Daimi müştərilərə edilən güzəşt məbləği hesablanır:

- şirkətdən təkrar yol sənədi almış daimi müştərilər üçün təyin edilmiş güzəşt səviyyəsi və bir nəfər hesabı ilə turun qiymətinin hasilinin 100 nisbəti kimi;
- şirkətin müştərilərinin ümumi sayı, şirkətdən təkrar yol sənədi almış daimi müştərilər üçün təyin edilmiş güzəşt səviyyəsi, bir nəfər hesabı ilə turun qiyməti və ekskursiya rəhbərinin əmək haqqının hasilinin 100 nisbəti kimi;
- biletlərin dəyərinin, şirkətdən təkrar yol sənədi almış daimi müştərilər üçün təyin edilmiş güzəşt səviyyəsi və bir nəfər hesabı ilə turun qiymətinin hasilinin 100 nisbəti kimi;
- edilmiş güzəşt səviyyəsi və bir nəfər hesabı ilə turun qiymətinin hasilinin 100 nisbəti kimi;
- ✓ şirkətin müştərilərinin ümumi sayı, təkrar yol sənədi almış daimi müştərilər üçün təyin edilmiş güzəşt səviyyəsi və bir nəfər hesabı ilə turun qiymətinin hasilinin 100 nisbəti kimi;

460. Mehmanxana təsərrüfatı və turizm sahəsindən istifadənin səmərəliliyini əks etdirən göstərici:

- sahə vahidinə düşən bitməmiş istehsalın həcmi;
- sahə vahidinə düşən daimi müştərilərə olunan güzəşt hesabına artan mənfəət məbləği;
- hər 100 turistə düşən turməhsul satışı və buraxılışının həcmi;
- sahə vahidinə düşən turistlərin sayı;
- ✓ sahə vahidinə düşən turməhsul satışı və buraxılışının həcmi;

461. Daimi müştərilərə edilən güzəşt hesabına mənfəət məbləğinin artımı məbləği (ΔMs) hesablanır. Burada, ΔPg - satışı həcminin artımı, ΔDx -olavə müştərilərə xidmətlə bağlı dəyişən xərclərin artımı

- $\Delta Ms = \Delta Pg \times \Delta Dx$;
- $\Delta Ms = \Delta Pg + \Delta Dx$;
- $\Delta Ms = \Delta Pg / \Delta Dx$;
- $\Delta Ms = \Delta Dx - \Delta Pg$;
- ✓ $\Delta Ms = \Delta Pg - \Delta Dx$;

462. Mehmanxana-turizm sənayesində 1 kv m sahəyə turməhsul satışının (buraxılması) həcmi müəyyən edilir:

- dinamikada yalnız istehsal sahəsi üzrə;
- ✓ dinamikada təşkilatın sahəsi təsnifatının hər bir kateqoriyası üzrə yalnız istehsal sahəsi üzrə;
- dinamikada yalnız sərəncamda olan sahə üzrə;
- dinamikada yalnız mehmanxana sahəsi üzrə;
- dinamikada yalnız kontingent tərəfindən tutulan sahə üzrə;

463. Turist şirkətinin səmərəli xərcləri hesablanır?

- ✓ göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı $\times$ daimi xərclər / xidmətlərin maksimum mümkün miqdarı;
- göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı $\times$ dəyişən xərclər / xidmətlərin maksimum mümkün miqdarı;
- göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı / daimi xərclər $\times$ xidmətlərin maksimum mümkün miqdarı;
- göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı / dəyişən xərclər $\times$ xidmətlərin maksimum mümkün miqdarı;
- xidmətlərin maksimum mümkün miqdarı $\times$ daimi xərclər / xidmətlərin faktiki miqdarı;

464. Mehmanxana-turizm sənayesində istifadə olunan sahənin məhsuldarlığı hesablanır:

- satışın həcminin işçi heyətinin iş yerlərinin sayına nisbəti kimi;
- turməhsulun satışının (buraxılmasının) 100 turistə nisbəti kimi;
- ✓ kontingent tərəfindən tutulan sahənin istehsal sahəsinə nisbəti kimi;
- satışın həcminin səmərəli sahəyə nisbəti kimi;
- işçi heyətinin iş yerlərinin sayının satışın həcminə nisbəti kimi;

465. Mehmanxana-turizm sənayesində istifadə olunan sahənin məhsuldarlığı ilə onların tutulması göstəriciləri arasında əlaqəni necə müəyyən etmək olar?

- bir iş yeri hesabı ilə satışın həcmi=istehsal sahəsi vahidinə satışın həcmi $\times$ səmərəli sahənin tutulması əmsalı $\times$ sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı;
- ✓ bir iş yeri hesabı ilə satışın həcmi=kontingent tərəfindən tutulmuş sahə vahidinə satışın həcmi $\times$ istehsal sahəsinin tutulması əmsalı $\times$ sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı;
- bir iş yeri hesabı ilə satışın həcmi= satışın həcmi $\times$ sərəncamda olan sahənin kontingentlə tutulması əmsalı $\times$ sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması əmsalı;
- bir iş yeri hesabı ilə satışın həcmi= kontingent tərəfindən tutulmuş sahə vahidinə satışın həcmi $\times$ istehsal sahəsinin tutulması əmsalı $\times$ sərəncamda olan sahənin kontingentlə tutulması əmsalı

- bir iş yeri hesabı ilə satışın həcmi=istehsal sahəsi vahidinə satışın həcmi $\times$ istehsal sahənin tutulması əmsalı $\times$ turist şirkətinin işçilərinin sayı;
- 466.** Mehmanxana təsərrüfatı və turizmdə şirkətin sərəncamında olan sahədən istifadənin səmərəliliyinə təsir edən amillər:
- sahə vahidinə düşən bitməmiş istehsalın həcmi;
  - sahə vahidinə daimi müştərilərə olunan güzəşt hesabına mənfəətin artımı ;
  - ✓ istehsal sahəsinin tutulması, sərəncamda olan sahənin istehsal sahəsi ilə tutulması;
  - səmərəli sahənin tutulması, turistlərin sayı;
  - göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı;
- 467.** Sahə vahidinə düşən turməhsulların satışı (buraxılması) göstəricisi əsasında müəyyən etmək olar:
- ✓ mehmanxana təsərrüfatında və turizmdə sahədən istifadənin səmərəlilik dərəcəsi;
  - mehmanxana təsərrüfatında və turizmdə göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı;
  - mehmanxana təsərrüfatında və turizmdə daimi müştərilərə olunan güzəşt hesabına mənfəətin artımı;
  - mehmanxana təsərrüfatında və turizmdə xərclərə qənaət;
  - mehmanxana təsərrüfatında və turizmdə sahə vahidinə düşən bitməmiş istehsalın həcmi;
- 468.** $p \times q = S_x + D_x \times q$ düsturu (S_x —sabit xərclər, D_x —1 km yürüşə dəyişən xərclər, p —1 km-ə daşımının qiyməti, q —sərnişin dövrüyyəsi) düsturu nəyi səciyyələndirir:
- ✓ turist şirkətinin kritik sərnişin dövrüyyəsinin hesablanması;
  - kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərclərinin hesablanması;
  - mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
  - turist şirkətinin sərəncamında olan sahədən istifadənin səmərəlilik dərəcəsinin hesablanması;
  - turist şirkətinin öz sahəsindən istifadənin maya dəyərini hesablanması;
- 469.** Göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarı $\times$ daimi xərclər / xidmətlərin maksimum mümkün miqdarı nəyi səciyyələndirir:
- mehmanxana-turizm sənayesində kritik sərnişin dövrüyyəsinin hesablanması;
  - kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərclərinin hesablanması;
  - mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
  - turist şirkətinin sərəncamında olan sahədən istifadənin maya dəyərini hesablanması;
  - ✓ turist şirkətinin səmərəli xərclərinin hesablanması;
- 470.** Turist şirkətinin qeyri məhsuldar xərcləri hesablanır?
- göstərilən xidmətlərinin planlaşdırılmış və faktiki miqdarı arasındakı fərğin səmərəli xərclərə hasilinin göstərilən xidmətlərin maksimum miqdarına nisbəti kimi;
  - göstərilən xidmətlərinin planlaşdırılmış və faktiki miqdarı arasındakı fərğin dəyişən xərclərə hasilinin göstərilən xidmətlərin maksimum miqdarına nisbəti kimi;
  - göstərilən xidmətlərinin planlaşdırılmış və faktiki miqdarı arasındakı fərğin dəyişən xərclərə nisbətinin göstərilən xidmətlərin maksimum miqdarına hasili kimi;
  - göstərilən xidmətlərinin planlaşdırılmış və faktiki miqdarı arasındakı fərğin sabit xərclərə nisbətinin göstərilən xidmətlərin maksimum miqdarına hasili kimi;
  - ✓ göstərilən xidmətlərinin maksimum və faktiki miqdarı arasındakı fərğin daimi xərclərə hasilinin göstərilən xidmətlərin maksimum miqdarına nisbəti kimi;
- 471.** Göstərilən xidmətlərinin maksimum və faktiki miqdarı arasındakı fərğin daimi xərclərə hasilinin göstərilən xidmətlərin maksimum miqdarına nisbəti nəyi səciyyələndirir:
- mehmanxana-turizm sənayesində kritik sərnişin dövrüyyəsinin hesablanması;
  - kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərclərinin hesablanması;
  - mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
  - turist şirkətinin sərəncamında olan sahədən istifadənin maya dəyərini hesablanması
  - ✓ turist şirkətinin qeyri məhsuldar xərclərinin hesablanması;
- 472.** Faktiki göstərilmiş xidmətlərin miqdarını necə müəyyən etmək olar:
- güzəştin azaldılması səbəbindən əlavə müştərilərdən daxil olan əlavə gəlirlə satışın tam həcmi arasındakı fərq kimi;
  - ✓ satışın tam həcmi ilə güzəştin azaldılması səbəbindən əlavə müştərilərdən daxil olan əlavə gəliri arasındakı fərq kimi;

- satışın tam həcmi ilə əlavə güzəştlər daxil olmaqla xidmətlərin tam maya dəyəri arasındakı fərq kimi;
- satışın tam həcmi ilə əlavə müştərilərin cəlb olunması hesabına əldə olunan mənfəət arasındakı fərq kimi;
- balans mənfəəti ilə güzəştin azaldılması səbəbindən əlavə müştərilərdən daxil olan əlavə gəlir arasındakı fərq kimi;

473. Kənar təşkilatın nəqliyyatı ilə daşımanın 1 km-nin qiyməti ilə sənişin dövriyyəsinin həcminin hasilini nəyi səciyyələndirir:

- mehmanxana-turizm sənayesində kritik sənişin dövriyyəsinin hesablanması;
- ✓ kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərclərinin hesablanması;
- mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
- turist şirkətinin sərəncamında olan sahədən istifadənin səmərəlilik dərəcəsinin hesablanması;
- turist şirkətinin öz sahəsindən istifadənin maya dəyərinin hesablanması;

474. Kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərcləri necə müəyyən olunur?

- ✓ kənar təşkilatın nəqliyyatı ilə 1 km-ə daşımanın qiymətinin sənişin dövriyyəsinin həcminə hasilini kimi;
- kənar təşkilatın nəqliyyatı ilə 1 km-ə daşımanın qiymətinin daşıma məsafəsinə hasilini kimi;
- kənar təşkilatın nəqliyyatı ilə daşınan turistlərin sayının sənişin dövriyyəsinin həcminə hasilini kimi;
- kənar təşkilatın nəqliyyatı ilə 1 km-ə daşımanın qiymətinin turistlərin sayına və sənişin dövriyyəsinin həcminə hasilini kimi;
- kənar təşkilatın nəqliyyatı ilə daşıma məsafəsinin sənişin dövriyyəsinin həcminə hasilini kimi;

475. Daimi və dəyişən xərclərin yataq-günlərin sayına hasilini nəyi səciyyələndirir:

- mehmanxana-turizm sənayesində kritik sənişin dövriyyəsinin hesablanması;
- kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərclərinin hesablanması;
- mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
- turist şirkətinin sərəncamında olan sahədən istifadənin maya dəyərinin hesablanması;
- ✓ turist şirkətinin öz sahəsindən istifadənin maya dəyərinin hesablanması;

476. Turist şirkətinin öz sahəsindən istifadənin maya dəyəri müəyyən olunur:

- daimi və dəyişən xərc məbləğinin turistlərin sayına hasilini kimi;
- daimi və dəyişən istehsal xərclərinin cəmi kimi;
- daimi və udel dəyişən xərc məbləğinin yataq-günlərin qiymətinə hasilini kimi;
- ✓ daimi və dəyişən xərc məbləğinin yataq-günlərin sayına hasilini kimi;
- daimi və səmərəli xərc məbləğinin yataq-günlərin sayına hasilini kimi;

477. İcarə üzrə yataq-günün dəyərinin yataq-günlərin sayına hasilini nəyi səciyyələndirir:

- mehmanxana-turizm sənayesində kritik sənişin dövriyyəsinin hesablanması;
- ✓ icarəyə götürülmüş binalarda əlavə kontingentlərin yaşamasının dəyərinin hesablanması;
- mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
- turist şirkətinin sərəncamında olan sahədən istifadənin maya dəyərinin hesablanması;
- turist şirkətinin öz sahəsindən istifadənin maya dəyərinin hesablanması;

478. İcarəyə götürülmüş binalarda əlavə kontingentlərin yaşamasının dəyəri müəyyən olunur:

- icarə üzrə yataq-günün dəyərinin orada yaşayan turistlərin sayına hasilini kimi;
- icarə üzrə yataq-günün dəyərinin orada yaşayan turistlərin və yataq-günlərin sayına hasilini kimi;
- ✓ icarə üzrə yataq-günün dəyərinin yataq-günlərin sayına hasilini kimi;
- icarə üzrə yataq-günün dəyərinin yataq-günlərin sayına nisbəti kimi;
- icarə üzrə yataq-günlərin sayının orada yaşayan turistlərin sayına hasilini kimi;

479. Satışın tam həcmi ilə güzəştin azaldılması səbəbindən əlavə müştərilərdən daxil olan əlavə gəliri arasındakı fərq nəyi səciyyələndirir:

- mehmanxana-turizm sənayesində kritik sənişin dövriyyəsinin hesablanması;
- kənar təşkilatın avtonəqliyyatından istifadə zamanı turist şirkətinin xərclərinin hesablanması;
- ✓ mehmanxana-turizm sənayesində göstərilən xidmətlərin faktiki miqdarının hesablanması;
- icarəyə götürülmüş binalarda əlavə kontingentlərin yaşamasının dəyəri
- turist şirkətinin qeyri məhsuldar xərclərinin hesablanması;

480. Avtomaşınların orta yüklənməsi hesablanır
- ✓ yük dövriyyəsinin ümumi həcmninə maşınların yüklə yürüşünə nisbəti kimi
  - maşınların yüklə ümumi yürüşünün səfərlərin ümumi sayına nisbəti kimi
  - səfərlərin ümumi sayının maşınların yüklə yürüşünə nisbəti kimi
  - yük dövriyyəsinin ümumi həcmninə səfərlərin ümumi sayına nisbəti kimi
  - maşınların yüklə yürüşünün yük dövriyyəsinin ümumi həcminə nisbəti kimi
481. Ayrı-ayrılıqda daşıma növləri üzrə xərclərin və maya dəyərinin səviyyəsinin öyrənilməsi zamanı istifadə olunan giriş informasiyası:
- nəqliyyat qaimələri;
  - marşrut vərəqələri;
  - ✓ daşımanın maya dəyərinin kalkulyasiyası;
  - gələcək dövrün xərc smetası ;
  - nəqliyyat təşkilatının biznes planı;
482. Daşımaların maya dəyəri üzrə planın yerinə yetirilməsinin ümumi xarakteristikasını əks etdirir:
- 1 manatlıq daşımaya düşən xərclərin məbləği;
  - 1 manat gəlirə düşən sabit xərclərin məbləği;
  - 1 manat gəlirə düşən dəyişən xərclərin məbləği;
  - ✓ 1 manat gəlirə düşən xərclərin məbləği;
  - xidmətin 1 manatına düşən xərclərin məbləği;
483. Yük dövriyyəsinin artımı təmin edir?
- xidmətin maya dəyərinin yüksəlməsini;
  - ✓ xidmətin maya dəyərinin azalmasını;
  - xidmətin maya dəyərinə təsir göstərmir;
  - xidmətin maya dəyərində sabit xərclərin artmasını;
  - xidmətin maya dəyərində sabit xərclərin azalmasını;
484. Dəyişən xərclərə aid edilən məsrəfləri göstərin?
- avtoşinlərin köhnəlməsi;
  - ✓ avtoparkın işinin təşkili xərcləri;
  - işəməzd sürücünün əmək haqqı;
  - neft məhsullarının dəyəri;
  - maşınların təmiri xərcləri;
485. Nəqliyyat təşkilatında dəyişən xərclərə aiddir?
- avtoparkın idarə olunması xərcləri
  - avtoparkın işinin təşkili xərcləri;
  - ✓ avtoşinlərin köhnəlməsi;
  - mühafizəçilərin saxlanması xərcləri;
  - maşın qarajının saxlanması xərcləri;
486. Maşınların balans dəyəri, onların yürüş məsafəsi, amortizasiya norması və illik hasilatın dəyişməsinin bir maşın hesabı ilə amortizasiya məbləğinə təsirini hansı metodun köməklili ilə müəyyən etmək olar:
- inteqral;
  - qruplaşdırma
  - proporsional bölgü;
  - balans;
  - ✓ zəncirvari yerdəyişmə;
487. Bir maşın hesabı ilə amortizasiya məbləği hansı amillərdən asılıdır:
- maşınların yüklənməsi dərəcəsi, ümumi yürüşün və yüklə yürüşün artması;

- maşınların yürüşü, məsafənin uzaqlığı, yük götürmə qabiliyyəti əmsalı;
- √ maşınların balans dəyəri, onların yürüş məsafəsi, amortizasiya norması və illik hasilat
- yük dövriyyəsinin həcmi, maşınların hərəkətinin orta texniki sürəti, amortizasiya norması;
- maşınların texniki hazırlığı, yük dövriyyəsinin strukturu;

488. Nəqliyyat vasitələrinə profilaktiki xidmətin təşkilinin təminatı:

- √ nəqliyyat təşkilatında qəbul olunmuş texniki xidmətə qədər yürüş normasına əməl olunması;
- səyyar heyətin iş qabiliyyətinin reqlamentləşdirilmiş bərpa olunması;
- nəqliyyat təşkilatında qəbul olunmuş texniki xidmətdən sonra yürüş normasına əməl olunması;
- nəqliyyat təşkilatında qəbul olunmuş texniki xidmət zamanı yürüş normasına əməl olunması;
- səyyar heyətin işqabiliyyəti vəziyyətinin və görünüşünün saxlanması üzrə kompleks əməliyyatlar;

489. Texniki xidmətin dövriyyə müəyyən olunur:

- səyyar heyətin işqabiliyyəti vəziyyətinin və görünüşünün saxlanması üzrə kompleks əməliyyatlar nəzərə alınmaqla;
- √ səyyar heyətin növü və istismar şəraiti nəzərə alınmaqla;
- texniki nasazlığın müəyyən olunması üzrə aparılan kompleks işlər nəzərə alınmaqla;
- avtonəqliyyatın yük dövriyyəsinin həcmi və daşınma məsafəsi;
- bu və ya digər hissənin, qovşağın dəyişdirilməsi ilə səyyar heyətin iş qabiliyyətinin təmin olunması işlər nəzərə alınmaqla;

490. Səyyar heyətin texniki vəziyyəti səciyyələnilir:

- səyyar heyətin işqabiliyyəti vəziyyətinin və görünüşünün saxlanması üzrə kompleks əməliyyat
- hər hansı növ texniki xidmətin əmək tutumunu müəyyən edən əməliyyatlar;
- səyyar heyətin iş qabiliyyətinin reqlamentləşdirilmiş bərpası və növbəti təmirarası yürüşün təmin olunması;
- √ avtomobillərə texniki xidmətin müəyyən dövrü aparılması;
- bu və ya digər hissənin, qovşağın dəyişdirilməsi ilə səyyar heyətin iş qabiliyyətinin təmin olunması;

491. Texniki xidmət, cari təmirin keyfiyyətini xarakterizə edən əsas obyektiv göstəricilər:

- texniki nasazlığın müəyyən olunması üzrə aparılan kompleks tədbirlər;
- √ texniki nasazlıq səbəbindən avtomobillərin xətdə dayanması və ya işə gecikməsi;
- avtomaşınların texniki və istismar sürətləri;
- avtonəqliyyatın yük dövriyyəsinin həcmi və daşımaların məsafəsi;
- bu və ya digər hissənin, qovşağın dəyişdirilməsi ilə səyyar heyətin iş qabiliyyətinin təmin olunması;

492. Maşınların əsaslı təmiri səciyyələndirir:

- bu və ya digər hissənin, qovşağın dəyişdirilməsi ilə səyyar heyətin iş qabiliyyətinin təmin olunması;
- hər hansı növ texniki xidmətin əmək tutumunu müəyyən edən əməliyyatlar;
- səyyar heyətin işqabiliyyəti vəziyyətinin və görünüşünün saxlanması üzrə kompleks əməliyyat;
- müəyyən dövrdə avtomobillərə texniki xidmət;
- √ səyyar heyətin iş qabiliyyətinin reqlamentləşdirilmiş bərpası və növbəti təmirarası yürüşün təmin olunması;

493. Maşınların cari təmiri səciyyələndirir:

- √ bu və ya digər hissənin, qovşağın dəyişdirilməsi ilə səyyar heyətin iş qabiliyyətinin təmin olunması;
- hər hansı növ texniki xidmətin əmək tutumunu müəyyən edən əməliyyatlar;
- səyyar heyətin işqabiliyyəti vəziyyətinin və görünüşünün saxlanması üzrə kompleks əməliyyat;
- müəyyən dövrdə avtomobillərə texniki xidmət;
- səyyar heyətin iş qabiliyyətinin bərpa olunması;

494. Nəqliyyat təşkilatında sabit xərclər 3000 min manat, 1 t/km-ə dəyişən xərc 150 manat, yük dövriyyəsi 4 min man. t/km təşkil etmişdir. 1 t/km-in maya dəyərini hesablayın:

- 750
- √ 900
- 1150
- 650

- 1300
495. Nəqliyyat təşkilatında sabit xərclər 3000 min manat, 1 t/km-ə dəyişən xərc 150 manat, yük dövriyyəsi 6 min man. t/km təşkil etmişdir. 1 t/km-in maya dəyərini hesablayın:
- 750
  - ✓ 650
  - 1300
  - 1150
  - 900
496. Nəqliyyat təşkilatında sabit xərclər 3000 min manat, 1 t/km-ə dəyişən xərc 150 manat, yük dövriyyəsi 5 min man. t/km təşkil etmişdir. 1 t/km-in maya dəyərini hesablayın:
- 1150
  - 1300
  - ✓ 750
  - 650
  - 900
497. Avtomobil nəqliyyatında yanacağa olan tələbat hansı xərc norması üzrə hesablanır?
- 10000 t/km-ə;
  - ✓ bir yürüşə;
  - yürüş məsafəsindən asılı olaraq
  - 1 km-ə;
  - 10000 km-ə;
498. Avtomobil nəqliyyatında şinə olan tələbat hansı xərc norması üzrə hesablanır?
- 100 km-ə;
  - bir yürüşə;
  - 100 litr yanacağa;
  - 100 t/km-ə;
  - ✓ yürüş məsafəsindən asılı olaraq
499. Neft məhsulları maddəsi üzrə 1 t/km hesabı ilə xərclərin dəyişməsinə təsir göstərən əsas amillər:
- yürüşdən istifadə əmsalı, maşının orta yüklənməsi, növbəlik əmsalı;
  - yük dövriyyəsi, neft məhsullarının həcmi, maşının texniki sürəti;
  - 1 km yürüşə yanacaq sərfi norması, yük dövriyyəsinin həcmi, avtomobilin illik hasilatı, maşının yüklənmə qabiliyyəti
  - ✓ maşının qət etdiyi məsafə, 100 km-ə yanacaq sərfi norması, 1 litr yanacağın orta qiyməti, yürüşdən istifadə əmsalı, maşının orta yüklənməsi;
  - avtomobilin günlük işinin həcmi, daşınma məsafəsi, istismar sürətinin dəyişməsi;
500. Neft məhsulları maddəsi üzrə bir maşına hesabı ilə xərclərin dəyişməsinə təsir göstərən əsas amillər:
- ✓ maşının qət etdiyi məsafə, 100 km-ə yanacaq sərfi norması, 1 litr yanacağın orta qiyməti;
  - avtomobilin günlük işinin həcmi, daşınma məsafəsi, istismar sürətinin dəyişməsi;
  - yürüşdən istifadə əmsalı, maşının orta yüklənməsi, növbəlik əmsalı;
  - yük dövriyyəsi, neft məhsullarının həcmi, maşının texniki sürəti;
  - 1 km yürüşə yanacaq sərfi norması, yük dövriyyəsinin həcmi, avtomobilin illik hasilatı,